

SPIS TREŚCI

L.p.	TYTUŁ	STRONA
	STRESZCZENIE	5
	I. WSTĘP	9
	II. ANALIZA OBECNEGO SYSTEMU GOSPODARKI ODPADAMI KOMUNALNYMI	11
	2.1. Dane ogólne	11
	2.2. Aktualny stan gospodarki odpadami	12
	2.3. Zbieranie, odzysk i unieszkodliwianie odpadów komunalnych	16
	2.3.1. <i>Systemy zbierania odpadów komunalnych</i>	16
	2.3.2. <i>Zbieranie i transport odpadów komunalnych</i>	23
	2.3.3. <i>Instalacje unieszkodliwiania odpadów</i>	24
	2.3.4. <i>Instalacje odzysku odpadów</i>	25
	2.4. Ilość wytwarzanych odpadów komunalnych	27
	2.4.1. <i>Odpady komunalne z gospodarstw domowych</i>	27
	2.4.2. <i>Odpady komunalne z obiektów użyteczności publicznej i obsługi ludności</i>	31
	2.4.3. <i>Odpady uliczne</i>	32
	2.4.4. <i>Odpady komunalne od podmiotów gospodarczych</i>	32
	2.4.5. <i>Łączna szacunkowa ilość powstających odpadów komunalnych</i>	33
	2.4.6. <i>Odpady z oczyszczalni ścieków</i>	34
	2.4.7. <i>Odpady zawierające azbest</i>	35
	2.5. Identyfikacja problemów w zakresie gospodarki odpadami	36
	III. PROGNOZA ZMIAN W ZAKRESIE GOSPODARKI ODPADAMI KOMUNALNYMI	38
	3.1. Zmiany demograficzne	38
	3.2. Zmiany ilości i składu morfologicznego odpadów	39
	3.2.1. <i>Odpady komunalne</i>	39
	3.2.2. <i>Odpady z oczyszczalni ścieków</i>	42
	3.2.3. <i>Odzysk i unieszkodliwianie odpadów</i>	42
	IV. POLITYKA I ZAMIERZENIA W ZAKRESIE GOSPODARKI ODPADAMI KOMUNALNYMI	43
	4.1. Polityka ekologiczna Państwa	43
	4.1.1. <i>Zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny</i>	45
	4.1.2. <i>Odpady zawierające azbest</i>	46
	4.1.3. <i>Przeterminowane pestycydy</i>	47
	4.1.4. <i>Pozostałe odpady komunalne</i>	47
	4.1.7. <i>Komunalne osady ściekowe</i>	48
	V. DZIAŁANIA GMIN ZWIĄZKU ZAMIERZAJĄCE DO POPRAWY SYTUACJI W ZAKRESIE GOSPODARKI ODPADAMI	50
	5.1. Działania zmierzające do zapobiegania powstawaniu odpadów	50
	5.2. Działania zmierzające do ograniczenia ilości odpadów komunalnych i ich negatywnego oddziaływania na środowisko	51
		52

5.3. Działania Związku wspomagające prawidłowe postępowanie z odpadami komunalnymi	52
5.3.1. Zbiórka zmieszanych odpadów komunalnych	53
5.3.2. Selektywna zbiórka odpadów komunalnych	
VI. CELE I ZADANIA GOSPODARKI ODPADAMI	58
6.1. Cele krótkookresowe na lata 2008 – 2011	58
6.2. Cele na lata 2012 – 2015	59
VII. SYSTEM GOSPODARKI ODPADAMI KOMUNALNYMI DLA EZG „DZIAŁDOWSZCZYŻNA”	64
7.1. Organizacja systemu gospodarki odpadami	65
7.2. System zbierania odpadów	68
7.2.1. Zmieszane odpady komunalne (odpady resztowe)	68
7.2.2. Selektywne zbieranie odpadów opakowaniowych i użytkowych	69
7.2.3. Odpady ulegające biodegradacji	74
7.2.4. Odpady wielkogabarytowe	77
7.2.5. Odpady budowlane	78
7.2.6. Odpady niebezpieczne	79
7.3. System odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych	82
VIII. NAKŁADY INWESTYCYJNE WPROWADZANIA SYSTEMU GOSPODARKI ODPADAMI	84
8.1. System gromadzenia odpadów	84
8.1.1. Zmieszane odpady komunalne	85
8.1.2. Odpady opakowaniowe i użytkowe	85
8.1.3. Biodpady	86
8.2. Odzysk i unieszkodliwianie odpadów	87
8.3. Koszt akcji edukacyjno - informacyjnej	87
IX. SPOSOBY FINANSOWANIA INWESTYCJI	89
9.1. Przedstawienie możliwości uzyskania dofinansowania całości przedsięwzięcia ze środków krajowych i unijnych	88
9.1.1. Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na poziomie krajowym, wojewódzkim, powiatowym i gminnym	89
9.1.2. Regionalne Programy Operacyjne	91
9.1.3. Kredyty Banku Ochrony Środowiska S.A.	92
9.1.4. Środki z Funduszu Rozwoju Inwestycji Komunalnych	93
9.1.5. Partnerstwo publiczno-prywatne	93
X. SYSTEM MONITORINGU I OCENY WDRAŻANIA PLANU	96
10.1. Zarządzanie Planem Gospodarki Odpadami	96
10.2. Monitorowanie i ocena wdrażania planu	97
XI. WNIOSKI Z ANALIZY ODDZIAŁYWANIA PLANU NA ŚRODOWISKO	99
11.1. Odpady komunalne, opakowaniowe, osady ściekowe	99
11.2. Odpady ulegające biodegradacji	100
11.3. Odpady niebezpieczne	100
11.4. Instalacje do odzysku i unieszkodliwiania odpadów	101

STRESZCZENIE

Na obszarze gmin Ekologicznego Związku Gmin „Działdowszczyzna” funkcjonuje zorganizowany system gospodarki odpadami komunalnymi realizowany przez Związek oraz gminy członkowskie. EZG „Działdowszczyzna” odpowiedzialny jest za zbieranie selektywnie gromadzonych odpadów opakowaniowych i przeznaczonych do specjalistycznego unieszkodliwienia oraz za odzysk i unieszkodliwianie odpadów. Gminy członkowskie realizują zadania z zakresu zbierania zmieszanych odpadów komunalnych. Zbiórkę odpadów gromadzonych selektywnie prowadzi Komunalny Zakład Gospodarki Odpadami „OSADUS” z Działdowa, zaś zbiórkę odpadów zmieszanych przedsiębiorcy posiadający stosowne zezwolenia. Zorganizowanym systemem zbierania odpadów komunalnych nie są objęci wszyscy mieszkańcy gmin.

W okresie obowiązywania „Planu Gospodarki Odpadami dla Gmin Członków Ekologicznego Związku Gmin „DZIAŁDOWSZCZYŻNA” nastąpił wzrost ilości zbieranych odpadów komunalnych. W roku 2007 z obszaru Związku zebrano łącznie **14.525,7 Mg odpadów komunalnych** (12.726,8 Mg zgromadzonych nieselektywnie i 1.798,9 Mg odpadów zgromadzonych selektywnie). W sposób selektywny zbierane są odpady opakowaniowe i odpady niebezpieczne (zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny oraz przeterminowane leki, zużyte baterie). Na ograniczonym obszarze miasta Działdowo zbierane są również odpady ulegające biodegradacji (100 posesji oraz punkty zbierania odpadów wyposażone w pojemniki siatkowe). W roku 2007 uzyskano wskaźnik zbiórki odpadów opakowaniowych (z papieru i tektury, szkła i tworzyw sztucznych) na poziomie 17,8%.

Do chwili obecnej nie jest prowadzona zorganizowana zbiórka odpadów wielkogabarytowych i budowlanych. Również zbiórka odpadów ulegających biodegradacji nie jest prowadzona na całym obszarze Związku.

Zbierane na obszarze EZG zmieszane odpady komunalne deponowane są bez przetworzenia na składowiskach odpadów w Zakrzewie i Ciechanówku będących własnością Związku. Osady ściekowe z oczyszczalni ścieków oraz selektywnie zbierane odpady ulegające biodegradacji poddawane są procesowi kompostowania w kompostowni w Zakrzewie. Odpady opakowaniowe zbierane selektywnie poddawane są wtórnej segregacji w składnicy surowców wtórnych w m. Kurki.

Dokonana analiza ilości zebranych odpadów komunalnych wskazuje, że nie wszystkie powstające odpady trafiają do systemu gospodarki odpadami. Uwzględniając

źródła powstawania odpadów komunalnych oraz przyjęte wskaźniki nagromadzenia odpadów obliczono, że na obszarze gmin EZG powstaje ok. **24.894,2 Mg odpadów komunalnych** (w tym z gospodarstw domowych ok. 20.644,2 Mg). Szacuje się, że w roku 2011 masa odpadów komunalnych z gospodarstw domowych osiągnie wielkość ok. 21.755 Mg.

Celem nadrzędnym polityki w zakresie gospodarowania odpadami na obszarze Województwa Warmińsko-Mazurskiego jest zapobieganie powstawaniu odpadów, przy rozwiązywaniu problemu odpadów „u źródła”, odzyskiwanie surowców i ponowne wykorzystanie odpadów oraz bezpieczne dla środowiska końcowe unieszkodliwianie odpadów nie wykorzystanych w inny sposób.

Zgodnie z założeniami „Krajowego Planu Gospodarki odpadami 2010” i „Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2007-2010” **podstawowym celem w zakresie gospodarowania odpadami powstającymi w sektorze komunalnym** jest objęcie wszystkich mieszkańców województwa zorganizowaną zbiórką odpadów i wyeliminowaniem niekontrolowanego wprowadzania odpadów do środowiska. Ponadto niezbędne jest rozszerzenie selektywnej zbiórki odpadów ze szczególnym uwzględnieniem selektywnej zbiórki odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, rozwój selektywnej zbiórki odpadów niebezpiecznych wytwarzanych w grupie odpadów komunalnych oraz zintensyfikowanie działań zmierzających do likwidacji, rekultywacji bądź modernizacji nieefektywnych lokalnych składowisk odpadów a także budowa międzygminnych (regionalnych) składowisk odpadów.

Dla realizacji nakreślonych celów system gospodarki odpadami EZG „Działdowszczyzna” winien objąć wszystkich mieszkańców gmin. Niezbędne jest prowadzenie działań zmierzających do uświadomienia społeczeństwu potrzeby unikania powstawania odpadów oraz maksymalnego i racjonalnego ich wykorzystania. *Nałożony obowiązek zmniejszenia ilości odpadów deponowanych na składowiskach (do 85% w 2014 roku), wyłączenia z odpadów frakcji ulegającej biodegradacji (do 25% w 2010 r.), maksymalnego wyłączenia i ponownego wykorzystania odpadów opakowaniowych, wyeliminowanie składowania odpadów niebezpiecznych oraz ograniczenie składowania odpadów wielkogabarytowych i budowlanych wymaga stworzenia odpowiedniego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi.*

Zbieranie zmieszanych odpadów komunalnych może być prowadzone metodą „odbioru bezpośredniego” w rejonach zabudowy jednorodzinnej oraz metodą „donoszenia” w rejonach zabudowy wielorodzinnej. Dla zaspokojenia potrzeb

wynikających z rozszerzenia zakresu zbiórki konieczny jest zakup dodatkowych pojemników 110 litrowych i 1100 litrowych za ogólną kwotę 1.309.280 zł.

Uwzględniając doświadczenia Związku zakłada się, że selektywne zbieranie odpadów prowadzone będzie metodą „donoszenia” w rejonach zabudowy wielorodzinnej w oparciu o pojemniki specjalistyczne o pojemności 1100 litrów i metodą „odbioru bezpośredniego” w rejonach zabudowy jednorodzinnej. Planowane objęcie wszystkich mieszkańców gmin selektywnym zbieraniem odpadów wymagać będzie uzupełnienia ilości pojemników i zwiększenia ilości worków foliowych. Dla zaspokojenia wynikających z planu potrzeb konieczny będzie zakup pojemników 1100 litrowych za sumę ok. 434.150 zł. oraz coroczny zakup worków foliowych za kwotę ok. 390.624 zł.

Istotnym obowiązkiem wynikającym z założeń planów gospodarki odpadami jest selektywne zbieranie odpadów komunalnych ulegających biodegradacji powstających w gospodarstwach domowych. Z uwagi na brak takiego systemu zbiórki zachodzić będzie potrzeba jego budowy od podstaw. Zakłada się, że odpady ulegające biodegradacji zbierane będą na terenie miast. Zbiórka nie obejmie terenów wsi i gospodarstw rozproszonych z uwagi na wysoki stopień zagospodarowania tego rodzaju odpadów. Istnieje możliwość budowy systemu zbiórki metodą „donoszenia” na obszarze całego EZG lub też metodą „donoszenia” w rejonach zabudowy wielorodzinnej i metodą „odbioru bezpośredniego” w rejonach zabudowy jednorodzinnej. W pierwszym przypadku zachodzić będzie potrzeba zakupu pojemników specjalistycznych (biotainer) o pojemności 140 l. i pojemników o pojemności 240 l. Koszt zakupu pojemników szacowany jest na ok. 137 000 zł. Budowa drugiego systemu zbiórki wymagać będzie zakupu pojemników 80 litrowych (lub worków) i pojemników 240 litrowych. Koszt zakupu pojemników wyniesie ok. 493 250 zł.

Selektywnym zbieraniem objęte będą również odpady niebezpieczne, odpady wielkogabarytowe i budowlane.

Odpady niebezpieczne zbierane będą w ramach zbiórek okresowych oraz w wyznaczonych punktach zbiórki odpadów niebezpiecznych (Gminne Punkty Gromadzenia Odpadów Niebezpiecznych). Taki sam system zbierania przewidziany jest dla odpadów wielkogabarytowych.

Odpady budowlane i remontowe odbierane będą na telefon. Oznacza to, że prowadzący remont mieszkańiec zgłaszać będzie zapotrzebowanie na pojemnik do gromadzenia tego rodzaju odpadów do przedsiębiorcy odbierającego odpady komunalne.

Obowiązek zbierania odpadów wielkogabarytowych i budowlanych spoczywać będzie na przedsiębiorcach odbierających zmieszane odpady komunalne.

Zbierane z terenu gmin odpady przekazywane będą do unieszkodliwienia lub odzysku w związkowym Zakładzie – Stacji Przetłokowej Odpadów wraz z Sortownią. Zgodnie z wykonaną koncepcją SPO składać się będzie z sortowni odpadów komunalnych, punktu demontażu odpadów wielkogabarytowych (w tym elektrycznych), punktu magazynowania odpadów niebezpiecznych oraz punktu gromadzenia odpadów zawierających azbest. Szacuje się, że koszt budowy SPO wyniesie ok. 23.480.000 zł. W skład SPO wejdzie również działająca kompostownia w Zakrzewie i planowana w Ciechanówku.

Wynikające z wyliczeń koszty pokrywane będą ze środków własnych oraz z funduszy zewnętrznych.

Do rekultywacji gruntów i wykorzystania rolniczego nie należy stosować odpadów z procesów termicznych ani osadów ściekowych, wytworzonych poza terenem gminy Członków EZG „Działdowszczyzna” oraz powiatów ościennych z województwa warmińsko-mazurskiego, z uwagi na unikatowe walory przyrodnicze gmin Związku i występowanie Głównego Zbiornika Wód Podziemnych Działdowo 214.

I. WSTĘP

Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach nakłada na gminy obowiązek realizacji celów założonych w polityce ekologicznej państwa oraz realizacji zasad gospodarki odpadami w oparciu o plany gospodarki odpadami. Dla gmin tworzących związki międzygminne rolę planów gminnych pełnić może jeden wspólny plan gospodarki odpadami. Plany gospodarki odpadami podlegają aktualizacji nie rzadziej niż co 4 lata (art.14 ust.14).

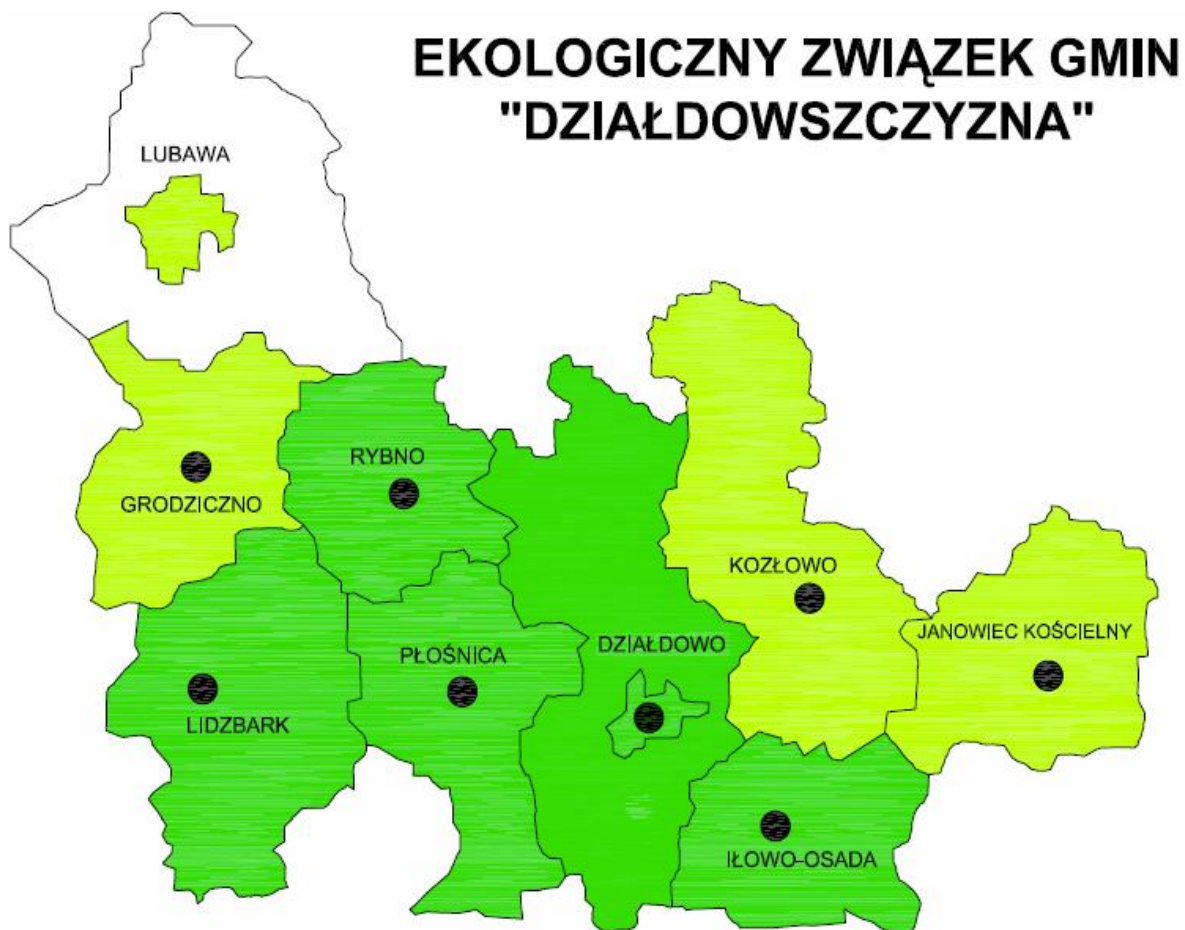
Z uwagi na upływ okresu obowiązywania „Planu Gospodarki Odpadami dla Gmin Członków Ekologicznego Związku Gmin „Działdowszczyzna” przyjętego do realizacji w roku 2004 zachodzi potrzeba jego aktualizacji. Niniejsze opracowanie uwzględnia zmiany zachodzące w organizacji Ekologicznego Związku Gmin „Działdowszczyzna” oraz zmiany w prawodawstwie dotyczącym gospodarki odpadami.

W okresie obowiązywania związkowego planu gospodarki odpadami zaszły poważne zmiany w sposobach realizacji celów nałożonych na gospodarkę odpadami. Zwrócono większą uwagę na rozwój odzysku odpadów oraz ekonomikę gospodarowania odpadami poprzez organizację regionalnych systemów gospodarowania odpadami opartych na zakładach zagospodarowania odpadów. Duży nacisk położony został na energetyczne wykorzystanie odpadów oraz na maksymalny odzysk odpadów ulegających biodegradacji, co w efekcie przyczynić się winno do zmniejszenia zapotrzebowania na składowiska odpadów jako instalacji do unieszkodliwiania odpadów.

Ekologiczny Związek Gmin „Działdowszczyzna” został utworzony przez 6 gmin powiatu działdowskiego. W okresie obowiązywania planu swój akces do Związku zgłosiły jeszcze 4 gminy, co wpłynęło na potrzebę dostosowania ich gospodarki odpadami do organizacji systemu wypracowanego przez ten Związek. Zwiększony zakres podmiotowy związkowego systemu gospodarki odpadami oraz zwiększona podaż odpadów komunalnych zostały uwzględnione w zaktualizowanym Planie na okres 4 lat.

Zawarte z niniejszym opracowaniu rozwiązania uwzględniają założenia *Krajowego Planu Gospodarki Odpadami 2010* oraz *Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2007 – 2010*.

Rys. 1. Gminy Członkowie Ekologicznego Związku Gmin „Działdowszczyzna”

LEGENDA

- GMINY ZAŁOŻYCIELSKIE ZWIĄZKU
- GMINY KTÓRE PRZYSTĄPIŁY DO ZWIĄZKU PO 2004 ROKU

II. ANALIZA OBECNEGO STANU GOSPODARKI ODPADAMI KOMUNALNYMI

2.1. Dane ogólne

Ekologiczny Związek Gmin „Działdowszczyzna” powołany został w 1997 roku. Jego siedzibą jest Miasto Działdowo, a tworzy go 10 miast i gmin woj. warmińsko-mazurskiego:

- Gmina – Miasto Działdowo, pow. działdowski – zajmująca powierzchnię 11,49 km² i zamieszkała przez 21.490 mieszkańców;
- Gmina Działdowo, pow. działdowski – zajmująca powierzchnię 272,11 km² i zamieszkała przez 10.002 mieszkańców;
- Gmina Grodziczno, pow. nowomiejski – zajmująca powierzchnię 154 km² i zamieszkała przez 6.606 mieszkańców;
- Gmina Iłowo – Osada, pow. działdowski – zajmująca powierzchnię 103,80 km² i zamieszkała przez 7.418 mieszkańców;
- Gmina Janowiec Kościelny, pow. nidzicki – zajmująca powierzchnię 136 km² i zamieszkała przez 3.512 mieszkańców;
- Gmina Kozłowo, pow. nidzicki – zajmująca powierzchnię 254 km² i zamieszkała przez 6.457 mieszkańców;
- Miasto i Gmina Lidzbark, pow. działdowski – zajmujące powierzchnię 255,67 km² i zamieszkałe przez 14.987 mieszkańców;
- Gmina – Miasto Lubawa, pow. iławski – zajmujące powierzchnię 16,84 km² i zamieszkałe przez 9.774 mieszkańców;
- Gmina Płońnica, pow. działdowski – zajmująca powierzchnię 163,09 km² i zamieszkała przez 6.206 mieszkańców;
- Gmina Rybno, pow. działdowski – zajmująca powierzchnię 146,70 km² i zamieszkała przez 7.390 mieszkańców.

Gminy tworzące EZG „Działdowszczyzna” położone są w południowo – zachodniej części województwa warmińsko – mazurskiego. Przez ich teren przebiegają szlaki komunikacyjne o znaczeniu krajowym oraz ważne szlaki kolejowe.

Okolo 64% powierzchni gmin członków EZG „Działdowszczyzna” zajmują użytki rolne. Lasy stanowią ok. 29% ich powierzchni.

2.2. Aktualny stan gospodarki odpadami

„Plan Gospodarki Odpadami dla gmin członków Ekologicznego Związku Gmin „Działdowszczyzna” na lata 2004 - 2008” przyjęty został do realizacji w 2004 roku. Obejmował on działania sześciu gmin powiatu działdowskiego tworzących Związek: gminę miejską Działdowo, gminę miejsko – wiejską Lidzbark oraz gminy wiejskie Działdowo, Iłowo-Osada, Płońnica i Rybno. W okresie obowiązywania Planu do Ekologicznego Związku Gmin „Działdowszczyzna” przystąpiły: gmina miejska Lubawa (pow. ławski) oraz gminy wiejskie Grodziczno (pow. nowomiejski), Janowiec Kościelny i Kozłowo (pow. nidzicki).

Zgodnie z przyjętym statutem oraz zawartym porozumieniem gospodarowanie odpadami komunalnymi w gminach Ekologicznego Związku Gmin „Działdowszczyzna” prowadzona jest przez związek (odzysk i unieszkodliwianie odpadów) oraz poszczególne gminy (zbieranie odpadów).

Zawarte w Planie Gospodarki Odpadami zadania zakładały objęcie wszystkich mieszkańców gmin członkowskich zorganizowanym system zbierania odpadów komunalnych gromadzonych nieselektywnie. Na koniec roku 2007 zorganizowanym systemem zbierania zmieszanych odpadów komunalnych objętych było:

- m. Działdowo – 87% mieszkańców;
- g. Działdowo – 42% mieszkańców;
- g. Grodziczno – 60% mieszkańców;
- g. Iłowo-Osada – 60% mieszkańców;
- g. Kozłowo – 90% mieszkańców;
- m. i g. Lidzbark – 100 % mieszkańców;
- m. Lubawa – 100% mieszkańców;
- g. Płońnica – 94% mieszkańców;
- g. Rybno – 42% mieszkańców.

Odpady zbierane nieselektywnie kierowane są do unieszkodliwienia na dwóch związkowych składowiskach odpadów. Zadania z zakresu zbierania odpadów komunalnych realizowane są przez przedsiębiorców posiadających stosowne zezwolenia.

W okresie obowiązywania Planu w większości gmin nastąpiło zmniejszenie masy odpadów komunalnych odbieranych od właścicieli nieruchomości, obiektów użyteczności publicznej i obsługi ludności oraz od podmiotów gospodarczych. W roku 2002 w gminach założycielskich EZG zebrano łącznie **12.411,8 Mg** zmieszanych odpadów komunalnych zaś w roku 2007 w tych samych gminach zebrano łącznie **8.326,4 Mg** zmieszanych odpadów komunalnych. We wszystkich gminach członkowskich EZG zebrano łącznie ok. **14.525,7 Mg** zmieszanych odpadów komunalnych,

Ilość odebranych odpadów w 2007 r. przedstawia tabela 1.

Tabela 1. Ilość odpadów komunalnych zebranych z terenu gmin EZG „Działdowszczyzna” poddanych procesom unieszkodliwienia w roku 2007

GMINA	ILOŚĆ ODEBRANYCH ODPADÓW KOMUNALNYCH (Mg)
	2007
m. Działdowo	4.837,9
g. Działdowo	469,1
g. Grodziczno	450,0
g. Iłowo – Osada	207,3
g. Janowiec Kościelny	39,6
g. Kozłowo	511,5
m. i g. Lidzbark	2.342,6
m. Lubawa	3.399,3
g. Płońnica	129,2
g. Rybno	340,3
RAZEM:	12.726,8

Selektywne zbieranie odpadów komunalnych prowadzone jest we wszystkich gminach EZG. Organizacja i realizacja zadań z tego zakresu należy do Związku. Selektywne zbieranie odpadów obejmuje odpady opakowaniowe, odpady elektryczne i elektroniczne, baterie i akumulatory małogabarytowe oraz przeterminowane leki. Na terenie miasta Działdowo prowadzona jest również selektywna zbiórka odpadów ulegających biodegradacji.

Zbieranie selektywne odpadów opakowaniowych prowadzone jest metodą „donoszenia” w rejonach zabudowy wielorodzinnej oraz metodą „odbioru bezpośredniego” w rejonach zabudowy jednorodzinnej.

Z systemu selektywnego zbierania odpadów komunalnych korzysta:

- m. Działdowo – ok. 90% mieszkańców;
- g. Działdowo – ok. 40% mieszkańców
- g. Grodziczno – ok.60% mieszkańców
- g. Iłowo-Osada – ok. 80% mieszkańców
- g. Janowiec Kościelny – ok. 70% mieszkańców
- g. Kozłowo – ok. 90% mieszkańców
- m. i g. Lidzbark – ok. 55 % mieszkańców;
- m. Lubawa – ok. 80% mieszkańców;
- g. Płońnica – ok. 50% mieszkańców;
- g. Rybno – ok. 40% mieszkańców.

Efektem funkcjonowania systemu selektywnego zbierania odpadów jest zebranie w 2007 r. łącznie **1.798,90 Mg** odpadów opakowaniowych, elektrycznych i elektronicznych, niebezpiecznych i ulegających biodegradacji.

Tabela 2. Ilość i rodzaje odpadów komunalnych przekazanych do odzysku przez gminy EZG „Działdowszczyzna” w latach 2004 – 2006

GMINA	KOD ODPADU	2007	
		Masa (Mg)	% odzysku
m. Działdowo,,	20 01 01	295,29	28,4
	20 01 02	136,26	23,2
	20 01 32	0,07	
	20 01 33*	0,35	
	20 01 36	0,75	
	20 01 39	84,55	12,7
	20 02 01	531,72	32,5
RAZEM:		1.048,99	
g. Działdowo	20 01 01	20,97	7,0
	20 01 02	51,73	23,8
	20 01 32	0,02	
	20 01 33*	0,16	
	20 01 39	25,05	13,5
RAZEM:		97,5	
g. Grodziczno	20 01 01	8,52	6,0
	20 01 02	21,02	17,0
	20 01 39	10,18	11,0
RAZEM:		39,72	
g. Iłowo – Osada	20 01 01	37,86	28,6
	20 01 02	42,65	31,0
	20 01 32	0,01	
	20 01 33*	0,17	
	20 01 39	22,25	22,7
RAZEM:		103,58	

**Plan Gospodarki Odpadami dla Gmin Członków
Ekologicznego Związku Gmin „DZIAŁDOWSZCZYŻNA” na lata 2008 – 2012**

g. Janowiec Kościelny	20 01 01	3,90	4,2
	20 01 02	9,61	12,9
	20 01 39	4,65	7,8
RAZEM:		18,16	
g. Kozłowo	20 01 01	6,94	3,1
	20 01 02	17,12	10,4
	20 01 32	0,01	
	20 01 33*	0,06	
	20 01 39	8,29	5,4
RAZEM:		32,42	
m. i g. Lidzbark	20 01 01	70,94	16,4
	20 01 02	90,44	28,6
	20 02 32	0,02	
	20 02 33*	0,38	
	20 02 36	0,09	
	20 01 39	46,46	16,8
RAZEM:		208,33	
m. Lubawa	20 01 01	10,20	3,4
	20 01 02	25,15	12,1
	20 01 39	12,18	6,6
	20 01 32	0,01	
RAZEM:		47,54	
g. Płońska	20 01 01	35,12	21,5
	20 01 02	35,89	28,1
	20 01 33*	0,04	
	20 01 36	3,97	
	20 01 39	18,97	18,7
RAZEM:		93,99	
g. Rybno	20 01 01	43,96	22,8
	20 01 02	40,76	26,4
	20 01 32	0,01	
	20 01 33*	0,13	
	20 01 36	1,93	
	20 01 39	21,88	18,1
RAZEM:		108,67	
OGÓŁEM:		1.798,90	

* - kod według załącznika nr 5 do ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach.

Uwzględniając powyższe dane należy wskazać na wysoki poziom ilości odbieranych odpadów komunalnych gromadzonych selektywnie.

W wyniku prowadzonej zbiórki odpadów komunalnych oraz prowadzonych działań na terenie składowiska odpadów wyłączono **1.258,79 Mg** odpadów opakowaniowych przekazanych do odzysku:

Tabela 3. Ilość i rodzaje odpadów opakowaniowych przekazanych do odzysku przez EZG „Działdowszczyzna” w roku 2007

RODZAJ ODPADÓW OPAKOWANIOWYCH	2007	
	Masa (Mg)	% odzysku
Opakowania z papieru i tektury	533,70	17,7
Opakowania ze szkła	470,63	22,3
Opakowania z tworzyw sztucznych	254,46	13,1
RAZEM:	1.258,79	17,8

2.3. Zbieranie, odzysk i unieszkodliwianie odpadów komunalnych

Ekologiczny Związek Gmin „Działdowszczyzna” realizuje część zadań z zakresu gospodarki odpadami. Zgodnie z przyjętym statutem Związek odpowiedzialny jest za selektywne zbieranie odpadów opakowaniowych i użytkowych oraz za prowadzenie działań z zakresu odzysku i unieszkodliwiania odpadów. Działania z zakresu zbierania i transportu zmieszanych odpadów komunalnych należą do zadań gmin.

2.3.1. Systemy zbierania odpadów komunalnych

2.3.1.1. Gmina – Miasto Działdowo

Nadzorowanym przez Urząd Miasta zorganizowanym systemem gospodarki odpadami komunalnymi objętych jest 87,5 % mieszkańców. Zbieraniem odpadów zajmują się dwie firmy posiadające stosowne zezwolenia. Do zbierania zmieszanych odpadów komunalnych z gospodarstw domowych oraz obiektów infrastrukturalnych i podmiotów gospodarczych firmy wykorzystują 1 530 pojemników 120 litrowych oraz kontenery o pojemności 7 m³.

Gmina – Miasto Działdowo objęta jest również zorganizowanym systemem selektywnego zbierania odpadów opakowaniowych i użytkowych. Do zbierania odpadów makulatury, szkła i tworzyw sztucznych metodą „donoszenia” wykorzystywanych jest 158 pojemników 1100 litrowych rozstawionych w różnych punktach Miasta. W rejonach zabudowy jednorodzinnej wprowadzony jest system selektywnego zbierania odpadów metodą „odbioru bezpośredniego” oparty na workach foliowych o pojemności 120 litrów dostarczanych wg. potrzeb.

W rejonach zabudowy wielorodzinnej prowadzona jest również selektywna zbiórka odpadów ulegających biodegradacji. System prowadzony w rejonach zabudowy jednorodzinnej metodą „odbioru bezpośredniego” i oparty jest na 100 pojemnikach 240 litrowych. Ponadto w okresie wiosenno-letnim zbiórką objęte są również odpady zielone. W tym celu tworzonych jest 15 punktów zbiórki. Zbierane są również odpady zielone z utrzymania zieleni miejskiej.

Na terenie składowiska odpadów w Zakrzewie funkcjonuje punkt zbiórki zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, gdzie odbierane są odpady z terenu całego Związku.

W urzędach i placówkach oświatowych na terenie Miasta zorganizowane są punkty zbierania zużytych baterii i akumulatorów małogabarytowych.

W pięciu aptekach na terenie Miasta zorganizowane są punkty zbierania przeterminowanych leków.

2.3.1.2. Gmina Działdowo

Na terenie gminy funkcjonuje zorganizowany system zbierania zmieszanych odpadów komunalnych. Obejmuje on ok. 42% mieszkańców. Zbieraniem odpadów zajmują się dwie firmy posiadające zezwolenia. Gromadzenie zmieszanych odpadów komunalnych odbywa się poprzez:

- 988 pojemników 110 litrowych;
- 4 pojemniki 1100 litrowe
- 25 kontenerów o pojemności 7 m³.

Na terenie gminy prowadzona jest selektywna zbiórka odpadów opakowaniowych i użytkowych. Zbiórkę tego rodzaju odpadów organizuje i nadzoruje Ekologiczny Związek Gmin. Systemem selektywnej zbiórki odpadów objętych jest ok. 90% mieszkańców gminy. Zbiórka odpadów opakowaniowych prowadzona jest w oparciu o 20 gniazd trójpojemnikowych (60 pojemników 1100 litrowych) i 36 pojemników pojedynczych do gromadzenia opakowań z tworzyw sztucznych rozstawionych na terenie gminy. Zbiórka odpadów opakowaniowych prowadzona jest również metodą „odbioru bezpośredniego” w rejonach zabudowy jednorodzinnej w oparciu o worki foliowe.

Prowadzona jest również selektywna zbiórka odpadów niebezpiecznych (zużyte baterie, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, przeterminowane leki).

2.3.1.3. Gmina Grodziczno

Systemem zorganizowanego zbierania zmieszanych odpadów komunalnych objętych jest 60% mieszkańców. Odbiorem odpadów komunalnych od mieszkańców zajmują się dwie firmy posiadające stosowne zezwolenia. Do gromadzenia odpadów zmieszanych firmy wykorzystują:

- 530 pojemników 110 i 120 litrowych;
- 15 pojemników 1100 litrowych;

Selektywne zbieranie odpadów komunalnych prowadzone jest metodą „odbioru bezpośredniego” we wszystkich rejonach zabudowy. Na terenie gminy prowadzona jest zbiórka opakowań z makulatury, szkła i tworzyw sztucznych. Zbiórkę selektywnie gromadzonych odpadów opakowaniowych organizuje i nadzoruje EZG, zaś realizacja należy do Komunalnego Zakładu Gospodarki Odpadami „OSADUS”. Do zbierania odpadów firma wykorzystuje worki foliowe o pojemności 120 l.

Na terenie gminy prowadzona jest zbiórka odpadów niebezpiecznych (zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny oraz baterie i akumulatory małogabarytowe). Funkcjonuje tu również jeden punkt zbiórki przeterminowanych leków.

2.3.1.4. Gmina Iłowo – Osada

Zorganizowanym systemem zbierania zmieszanych odpadów komunalnych objętych jest 60% mieszkańców. Odbiorem odpadów zajmują się dwie firmy posiadające stosowne zezwolenia.

Firma Wywóz Nieczystości Komunalnych A. i K. Lipka z Działdowa zbiera odpady z terenu gminy w oparciu o 8 kontenerów o pojemności 7 m³ rozstawionych w różnych miejscowościach. Wywóz odpadów odbywa się wg ustalonego harmonogramu.

Gospodarstwo Pomocnicze Urzędu Gminy Iłowo-Osada nie posiada pojemników do gromadzenia odpadów. Odpady gromadzone są w śmietnikach. Odpady komunalne odbierane są ciągnikiem z przyczepą po zgłoszeniu takiej potrzeby przez właściciela posesji.

Na terenie gminy funkcjonuje system selektywnego zbierania odpadów opakowaniowych metodą „donoszenia” oparty na 83 pojemnikach 1100 litrowych oraz metodą „odbioru bezpośredniego” oparty na workach 120 litrowych do zbiórki makulatury i tworzyw sztucznych i 80 litrowych do zbiórki szkła opakowaniowego. System ten jest organizowany i nadzorowany przez EZG.

Obok odpadów opakowaniowych prowadzona jest zbiórka zużytego sprzętu elekrotechnicznego, zużytych baterii i akumulatorów małogabarytowych oraz przeterminowanych leków oparta na punktach zbiórki zlokalizowanych w sklepach branżowych i aptekach. Nie jest prowadzona selektywna zbiórka innych rodzajów odpadów.

2.3.1.5. Gmina Janowiec Kościelny

System zbierania odpadów komunalnych jest organizowany i nadzorowany przez Urząd Gminy. Zdania z zakresu zbierania zmieszanych odpadów komunalnych realizowane są przez własny podmiot gospodarczy gminy – Zakład Gospodarki Komunalnej w Janowcu Kościelnym.

Zorganizowany system zbierania odpadów komunalnych obejmuje wszystkich mieszkańców gminy i prowadzony jest metodą „odbioru bezpośredniego” w oparciu o 221 pojemników 110 litrowych oraz metodą „donoszenia” w oparciu o 6 kontenerów o pojemności 7 m³.

System selektywnego zbierania odpadów komunalnych prowadzony jest przez EZG „Działdowszczyzna” na terenie całej gminy. Prowadzony jest on systemem „odbioru bezpośredniego” opartego na workach foliowych przeznaczonych do gromadzenia określonych rodzajów odpadów.

Na terenie gminy prowadzone jest również zbieranie selektywne przeterminowanych leków (1 punkt) oraz zużytych baterii, akumulatorów i zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego (5 punktów). Prowadzona jest tu również zbiórka przeterminowanych leków.

Na zlokalizowanych 4 „dzikich wysypiskach odpadów” zgromadzonych jest ok. 88 Mg odpadów komunalnych, co świadczy o nieszczelności systemu zbierania odpadów.

2.3.1.6. Gmina Kozłowo

Działający na terenie gminy zorganizowany system zbierania zmieszanych odpadów komunalnych obejmuje 90% mieszkańców. Zbieraniem odpadów komunalnych zajmuje się firma Usługi Komunalne Maria Dobies z Nidzicy posiadająca stosowne zezwolenia. Zbiórka odpadów prowadzona jest metodą „donoszenia” opartą na 44 kontenerach o pojemności 7 m³.

Na terenie gminy funkcjonuje też zorganizowany system selektywnego zbierania odpadów opakowaniowych i użytkowych metodą „odbioru bezpośredniego”. Zbiórka makulatury, szkła i tworzyw sztucznych prowadzona jest w oparciu o worki foliowe. Aktualnie do zbiórki selektywnie gromadzonych odpadów opakowaniowych wykorzystuje się worki foliowe o pojemności 120 l. w ciągu rok.

Na terenie gminy nie jest prowadzona zbiórka odpadów ulegających biodegradacji, odpadów budowlanych i wielkogabarytowych. Prowadzona jest tu również zbiórka przeterminowanych leków.

2.3.1.7. Miasto i Gmina Lidzbark

Gospodarkę odpadami komunalnymi organizuje i nadzoruje Urząd Miasta i Gminy. Funkcjonuje tu zorganizowany system zbiórki zmieszanych odpadów komunalnych obejmujący wszystkich mieszkańców obsługiwany przez dwie firmy posiadające zezwolenia. Do zbiórki zmieszanych odpadów komunalnych firmy wykorzystują:

- 1100 pojemników 110 litrowych;
- 65 kontenerów o pojemności 5,5 m³.

Zbierane na terenie gminy odpady kierowane są do unieszkodliwienia na składowisku odpadów w Ciechanówku.

Na terenie gminy prowadzona jest również selektywna zbiórka odpadów opakowaniowych i użytkowych. Zbiórka prowadzona jest metodą „donoszenia” oraz metodą „odbioru bezpośredniego” w oparciu o:

- 900 pojemników 120 litrowych;
- 150 pojemników 1100 litrowe;

Pojemniki 1100 litrowe ustawione są w zestawach (pojemnik do zbiórki makulatury, szkła i tworzyw sztucznych - 31 zestawów) lub pojedynczo (57 pojemników do zbiórki tworzyw sztucznych).

Prowadzona jest tu również selektywna zbiórka przeterminowanych leków (3 punkty) oraz zużytych baterii. Zbiórka zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego prowadzona jest w oparciu o punkt zbiórki zorganizowany na terenie składowiska odpadów w Ciechanówku. Nie jest prowadzona selektywna zbiórka innych rodzajów odpadów

2.3.1.8. Gmina Miejska Lubawa

Organizacja systemu zbierania odpadów komunalnych należy do Urzędu Miasta. Zadania z zakresu odbioru odpadów realizowane są przez wyłonionego w przetargu przedsiębiorcę. Zorganizowanym systemem zbiórki zmieszanych odpadów komunalnych objętych jest 100% gospodarstw domowych, nieruchomości, instytucji i podmiotów gospodarczych.

System zbiórki odpadów komunalnych oparty jest o:

- 1. 402 pojemniki 110 litrowe;
- 169 pojemników 1100 litrowych;
- 6 kontenerów wielkopojemnościowych.

Zebrane odpady komunalne gromadzone nie selektywnie przekazywane są do unieszkodliwienia na związkowym składowisku odpadów w Ciechanówku.

Na terenie miasta prowadzona jest również selektywna zbiórka odpadów opakowaniowych i użytkowych ze szkła i tworzyw sztucznych metodą „donoszenia” i metodą „odbioru bezpośredniego”. Do zbierania odpadów metodą „donoszenia” wykorzystywane są:

- 33 pojemniki 1100 litrowe do zbiórki szkła;
- 33 pojemniki 1100 litrowe do zbiórki tworzyw sztucznych.

W zabudowie jednorodzinnej zbieranie selektywne prowadzone jest w oparciu o kolorowe worki foliowe do zbiórki makulatury, szkła i tworzyw sztucznych.

Funkcjonuje tu również punkt skupu złomu metali i makulatury. Prowadzona jest również ograniczona zbiórka odzieży w jednym punkcie zbiórki. W sklepach ze sprzętem elektrycznym prowadzona jest zbiórka zużytego sprzętu elektrycznego, zaś w aptekach zbierane są przeterminowane leki. W placówkach oświatowych prowadzona jest zbiórka zużytych baterii i akumulatorów małogabarytowych.

Na terenie miasta nie jest prowadzona selektywna zbiórka innych rodzajów odpadów komunalnych.

2.3.1.9. Gmina Płośnica

Nadzór i organizacja systemu zbierania odpadów należy do Urzędu Gminy Płośnica. Zorganizowany przez gminę system zbiórki zmieszanych odpadów

komunalnych obejmuje 94% mieszkańców. System ten obsługiwany jest przez dwie firmy posiadające stosowne zezwolenia. Do zbiórki odpadów firmy wykorzystują:

- 100 pojemników 110 litrowych;
- 27 pojemników 1100 litrowych;
- 3 kontenery o pojemności 7 m³.

Na terenie gminy prowadzona jest również selektywna zbiórka odpadów opakowaniowych metodą „donoszenia”. W ramach systemu zbierana jest makulatura, szkło opakowaniowe i opakowania z tworzyw sztucznych. Do zbiórki odpadów wykorzystywanych jest łącznie 75 pojemników 1100 litrowych. Część gospodarstw domowych objęta jest systemem selektywnego zbierania odpadów opakowaniowych metodą „odbioru bezpośredniego” w oparciu o worki foliowe.

Na terenie gminy prowadzona jest zbiórka zużytego sprzętu elektrycznego. W sposób selektywny nie są zbierane inne rodzaje odpadów komunalnych.

2.3.1.10. Gmina Rybno

Organizacja systemu zbierania odpadów komunalnych należy do Urzędu Gminy Rybno. Zbieraniem odpadów zajmuje się Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Sp. z o.o. z Ostródy odpowiedzialne za zbieranie odpadów gromadzonych nieselektywnie oraz Komunalny Zakład Gospodarki Odpadami „OSADUS” z Działdowa odpowiedzialny za selektywne zbieranie odpadów. Zebrane zmieszane odpady komunalne unieszkodliwiane są na składowisku odpadów w Ostródzie.

Nie wszyscy mieszkańcy gminy objęci są zorganizowanym systemem odbioru zmieszanych odpadów komunalnych. Szacuje się, że system obejmuje ok. 45% mieszkańców. Do obsługi mieszkańców, obiektów infrastruktury i podmiotów gospodarczych przedsiębiorca wykorzystuje:

- 949 pojemników 80 – 240 litrowych;
- 49 pojemników 1100 litrowych.

Selektywne zbieranie odpadów obejmuje zbieranie makulatury, szkła, tworzyw sztucznych oraz odpadów niebezpiecznych. Do zbierania odpadów opakowaniowych przedsiębiorca wykorzystuje 81 pojemników specjalistycznych o pojemności 1100 litrów.

Selektywne zbieranie zużytych baterii i sprzętu elektronicznego oraz przeterminowanych leków prowadzone jest w oparciu o punkty zbiórki zorganizowane w sklepach ze sprzętem i w aptekach.

Nie jest prowadzone selektywne zbieranie odpadów ulegających biodegradacji, odpadów wielkogabarytowych i remontowych.

Na terenie gminy zlokalizowane są trzy „dzikie wysypiska odpadów”. Szacuje się, że zgromadzonych jest tam ok. 100 Mg odpadów komunalnych i gruzu budowlanego.

2.3.2. Zbieranie i transport odpadów komunalnych

Na terenie gmin Ekologicznego Związku Gmin „Działdowszczyzna” zbierane są odpady gromadzone selektywnie i nieselektywnie.

Zbieraniem odpadów komunalnych gromadzonych nieselektywnie z terenu gmin Ekologicznego Związku Gmin „Działdowszczyzna” zajmuje się 14 firm posiadających stosowne zezwolenia:

Tabela 4. Przedsiębiorcy posiadający zezwolenie na zbieranie i transport odpadów komunalnych

NAZWA	ADRES	OBSŁUGIWANY TEREN	RODZAJ ZBIERANYCH ODPADÓW (grupy)
Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Sp. z o.o.	Ostróda, Ul. 3 Maja 8	Rybno, Grodziczno, g. Działdowo	Odpady komunalne
Lubawska Spółka Komunalna Sp. z o.o.	Lubawa, Ul. Kopernika 65	Lubawa	Odpady komunalne i nieczystości ciekłe
PPH-T A. Ludwiczak		Płońnica	
Gospodarstwo Pomocnicze U.G. Iłowo-Osada	Iłowo Osada	Iłowo – Osada,	Odpady komunalne
Wywóz Nieczystości Komunalnych A.i K. Lipka	Działdowo	Iłowo – Osada, m. Działdowo	Odpady komunalne
Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Sp. z o.o.	Działdowo	m. Działdowo	Odpady komunalne
Zakład Gospodarki Komunalnej	Janowiec Kościelny	Janowiec Kościelny	Odpady komunalne
Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej	Lidzbark,	Lidzbark	Odpady komunalne
Zakład Usług Komunalnych Jędrzej Juchnowski	Jeleń 14, gm. Lidzbark	Lidzbark	Odpady komunalne
Przedsiębiorstwo Wielobranżowe Usługowo-Handlowe „Madlex”, Mirosław Duchna	Ul. Sienkiewicza 1, 13-200 Działdowo	Działdowo	Odpady komunalne
Wywóz Nieczystości Stałych, Anna Panek,	Ul. Żeromskiego 16, 13-200 Działdowo	Działdowo	Odpady komunalne i nieczystości ciekłe

**Plan Gospodarki Odpadami dla Gmin Członków
Ekologicznego Związku Gmin „DZIAŁDOWSZCZYNA” na lata 2008 – 2012**

Usługi Komunalne Maria Dobies	Nidzica, Ul. Olsztyńska 58	Kozłowo	Odpady komunalne
Gospodarstwo Pomocnicze przy Urzędzie Gminy Nowe Miasto Lubawskie	Mszanów, Ul. Parkowa 2	Grodziczno	Odpady komunalne
Gminny Zakład Usług Komunalnych	Uzdowo, Gm. Działdowo	g. Działdowo	Odpady komunalne
F.H.U. „Tomex”, Tomasz Szlom,	Ul. Północna 10/12, 13-200 Działdowo	Działdowo	Odpady komunalne

Selektywnym zbieraniem odpadów komunalnych z terenu wszystkich gmin EZG zajmuje się Komunalny Zakład Gospodarki Odpadami „OSADUS” w Działdowie. Za świadczone usługi Zakład nie pobiera żadnych opłat, co powoduje, że koszty funkcjonowania systemu zbierania oraz jego rozbudowy pokrywane są z budżetów gmin.

2.3.3. Instalacje unieszkodliwiania odpadów

Odpady komunalne zbierane na terenie gmin poddawane są unieszkodliwieniu na składowiskach odpadów bez wstępnego przetworzenia. Odpady opakowaniowe i użytkowe zbierane w sposób selektywny przekazywane są recyklerom do dalszego zagospodarowania.

Na terenie EZG „Działdowszczyzna” zlokalizowane są dwa czynne składowiska odpadów komunalnych:

2.3.3.1. Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w m .Zakrzewo, gm. Działdowo

Właścicielem oddanego do użytku w 1998 r. składowiska odpadów jest Ekologiczny Związek Gmin „Działdowszczyzna”. Zarządzającym składowiskiem jest KZGO „Osadus”.

Składowisko o łącznej powierzchni ok. 5 ha podzielone zostało na kwatery składowania. Obecnie eksploatowana jest kwatera o powierzchni 9.700 m² i pojemności 69.300 m³. Kwatera posiada uszczelnienie geomembraną PEHD, drenaż odcieków ze studzienką zbiorczą, system odgazowania, pas zieleni, monitoring wód powierzchniowych i podziemnych oraz urządzenia do mycia i dezynfekcji pojazdów. Składowisko wyposażone jest w wagę oraz sprzęt do zagęszczania odpadów. Posiada ono niezbędne do funkcjonowania decyzje administracyjne.

2.3.3.2. Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w m. Ciechanówko, gm. Lidzbark

Składowisko oddane zostało do użytku w 2004 roku. Całkowita powierzchnia wynosi 10,64 ha, natomiast powierzchnia eksploatowanej kwatery Nr 1 wynosi 1,23 ha, a jej pojemność 71 900 m³. Dno i skarpy kwatery zostały uszczelnione matą bentonitową i folią PEHD. Uszczelnione dno i skarpy pokryte zostały dodatkowo geowłókniną oraz warstwą filtracyjno – ochronną z piasku średnioziarnistego.

Składowisko wyposażone jest w drenaż odcieków z rur PEHD zakończony zbiornikiem bezodpływowym. Kwatera składowania wyposażona jest w system odgazowujący składający się z trzech studni odgazowujących. Wyposażenie składowiska stanowi również oczyszczalnia ścieków składająca się z osadnika gnilnego oraz złoża biologicznego. Ponadto na składowisku znajduje się stanowisko do mycia i dezynfekcji pojazdów i brodzik dezynfekcyjny. Funkcjonuje tu waga samochodowa.

Całość składowiska jest ogrodzona i otoczona pasem zieleni izolacyjnej. Prowadzony jest pełen monitoring w fazie eksploatacji.

Składowisko posiada pozwolenie zintegrowane.

Na terenie Związku zlokalizowane są również trzy nieczynne składowiska odpadów komunalnych przeznaczone do rekultywacji:

- w m. Dębień, gm. Rybno;
- w m. Kozłowo, gm. Kozłowo;
- „Majki” w gm. Janowiec Kościelny.

2.3.4. Instalacje odzysku odpadów

Na terenie Ekologicznego Związku Gmin „Działdowszczyzna” funkcjonuje jedna instalacja odzysku odpadów. Jest to:

2.3.4.1. Kompostownia osadów ściekowych w Zakrzewie

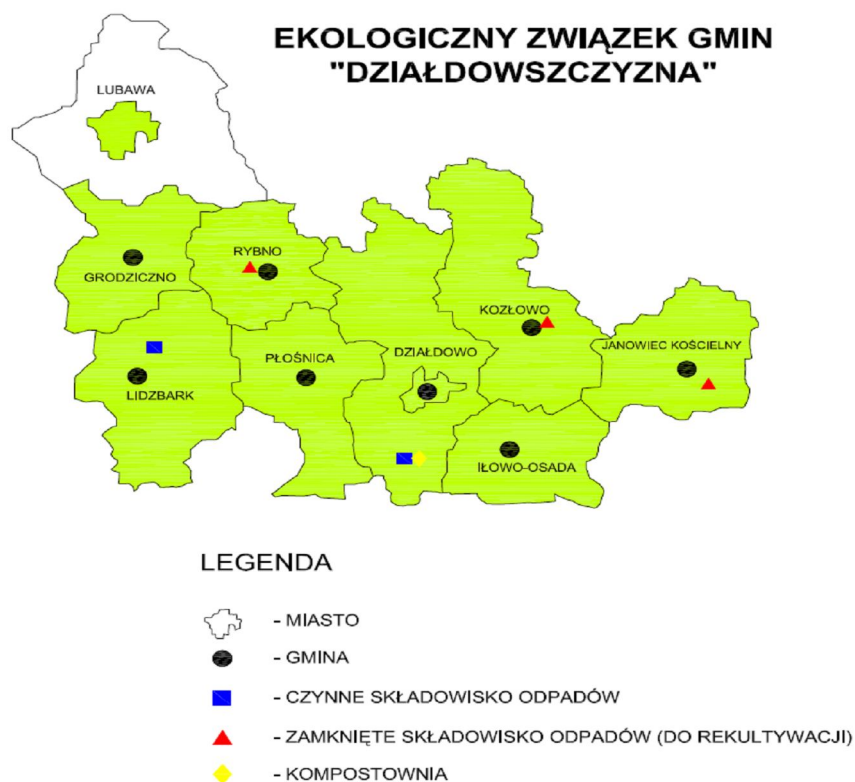
Przy składowisku odpadów komunalnych w m. Zakrzewo w roku 2001 r. uruchomiona została kompostownia osadów ściekowych i odpadów organicznych powstających na terenie gmin EZG. W kompostowni zastosowana została technologia kompostowania komorowo - pryzmowego SDE – kompostowanie osadów ściekowych z dodatkiem strukturalnych komponentów roślinnych.

Zgodnie z projektem kompostownia przystosowana była do przetwarzania 3.200 Mg osadów ściekowych, jednak z uwagi na wzrost ilości dostarczanych osadów nastąpiła jej rozbudowa. Aktualnie przetwarzanych jest ok. 5.500 Mg osadów ściekowych i odpadów zielonych w ciągu roku.

Ponadto w m. Kurki, gm. Działdowo funkcjonuje składnica surowców wtórnych. Uruchomiona w 2002 roku składnica jest własnością Ekologicznego Związku Gmin „Działdowszczyzna”. Przeznaczona jest do przyjmowania selektywnie zbieranych odpadów opakowaniowych z makulatury, tworzyw sztucznych i szkła. Segregacja zbieranych selektywnie odpadów opakowaniowych polega na ręcznym wybieraniu frakcji surowcowej z całej masy dostarczonych odpadów. Brak jest linii sortowniczej a jej wyposażenie belownica do makulatury i tworzyw sztucznych.

Z uwagi na rozwój systemu selektywnego zbierania odpadów zachodzi potrzeba budowy sortowni wyposażonej w urządzenia mechaniczne.

Rys. 2. Rozmieszczenie instalacji odzysku i unieszkodliwiania odpadów na terenie gmin Ekologicznego Związku Gmin „Działdowszczyzna

2.4. Ilość wytwarzanych odpadów komunalnych

Uwzględniając masę zebranych odpadów komunalnych w roku 2007 (14.525,7 Mg) oraz ilość mieszkańców gmin EZG objętych systemem zbierania odpadów komunalnych (66.980) obliczono wskaźnik nagromadzenia zebranych odpadów komunalnych na poziomie **216,9 kg/Mr**. Obliczony wskaźnik obejmuje wszystkie odpady komunalne zebrane na terenie gmin EZG (odpady komunalne z gospodarstw domowych, z obiektów użyteczności publicznej i obsługi ludności, odpady uliczne i odpady komunalne od podmiotów gospodarczych). Jest on wyższy od wskaźnika nagromadzenia odpadów komunalnych dla małych miast i gmin przyjętych w Planie Gospodarki odpadami dla Województwa Warmińsko-Mazurskiego i wynoszącego **208,5 kg/Mr** (275 kg/Mr na terenie małych miast i 145 kg/Mr na terenach wiejskich)

Z analizy systemu zbierania odpadów komunalnych z terenu gmin EZG wynika, że stopień objęcia mieszkańców zorganizowaną zbiórką jest niewystarczający. Niewystarczające jest również nasycenie systemu pojemnikami do gromadzenia odpadów, co wywołuje sytuację, iż nie wszystkie powstające odpady komunalne są objęte zbieraniem. Wskazuje na to, między innymi, istnienie nielegalnych miejsc pozbywania się odpadów (tzw. „dzikie wysypiska”), na których zdeponowano łącznie ok. **190 Mg**

odpadów. Przyjąć zatem można, że wskaźnik nagromadzenia odpadów komunalnych powstających na terenie gmin EZG jest wyższy od wskaźnika odpadów zbieranych.

Z analizy ilości zebranych odpadów komunalnych z terenu gmin EZG wynika, że wskaźnik nagromadzenia zebranych odpadów wynosi od 112,3 kg/Mr (Rybno) do 469,1 kg/Mr (Lubawa). Obliczony w WPGO wskaźnik nagromadzenia odpadów komunalnych z gospodarstw domowych (275 kg/Mr w małych miastach i 145 kg/Mr na wsi) znacznie odbiega od wyliczonych powyżej. W tej sytuacji konieczne jest zbilansowanie ilości odpadów komunalnych powstających na terenie gmin EZG „Działdowszczyzna

2.4.1. Odpady komunalne z gospodarstw domowych

Ilość i skład morfologiczny odpadów komunalnych z gospodarstw domowych uzależniona jest przede wszystkim od miejsca ich powstawania (rodzaj zabudowy). Dla obliczenia masy i składu morfologicznego odpadów komunalnych z gospodarstw domowych dokonano podziału typów mieszkalnictwa na:

- zabudowa wielorodzinna, w tym:
 - z ogrzewaniem zdalacznym (z kotłowni centralnych lub osiedlowych) – **TYP 1**;
 - z ogrzewaniem miejscowym (węglowym lub koksowym) – **TYP 2**;
- zabudowa jednorodzinna, w tym:
 - zabudowa zwarta – osiedlowa z ogrzewaniem mieszanym – **TYP 3**;
 - zabudowa zagrodowa – rozproszona – **TYP 4**.

Liczbę mieszkańców gmin w poszczególnych typach zabudowy obliczono na podstawie danych przekazanych przez gminy.

Tabela 5 . Liczba mieszkańców EZG „Działdowszczyzna” w poszczególnych typach zabudowy

GMINA	TYP ZABUDOWY				O G Ó Ł E M
	Zabudowa wielorodzinna		Zabudowa jednorodzinna		
	TYP 1	TYP 2	TYP 3	TYP 4	
m. Działdowo	10.700	5.050	5.740	-	21.490
g. Działdowo	1.024	890	7.628	460	10 002
g. Grodziczno	420	280	2.890	3.016	6.606
g. Iłowo – Osada	-	1.430	1.026	4.962	7.418
g. Janowiec Kościelny	-	550	2.795	150	3.495
g. Kozłowo	467	3.047	2.816	220	6.550

**Plan Gospodarki Odpadami dla Gmin Członków
Ekologicznego Związku Gmin „DZIAŁDOWSZCZYNA” na lata 2008 – 2012**

m. i g. Lidzbark	2.558	976	7.582	3.871	14.987
m. Lubawa	1.601	282	7.531	-	9.414
g. Płońska	281	396	4.911	618	6.206
g. Rybno	-	750	6.450	190	7.390
R A Z E M:	17.051	13.651	49.369	13.487	93.558

Uwzględniając przyjęty w Planie Gospodarki Odpadami dla Województwa Warmińsko-Mazurskiego wskaźnik nagromadzenia odpadów komunalnych stworzono model średniego składu morfologicznego odpadów komunalnych powstających w gospodarstwach domowych. Wynik analizy przedstawiono w tabeli 6.

Tabela 6. Model średniego składu i masy odpadów komunalnych z gospodarstw domowych powstających w gminach EZG „Działdowszczyzna” w ciągu roku w poszczególnych typach zabudowy

CHARAKTERYSTYKA SKŁADU ODPADÓW	WSKAŹNIK NAGROMADZENIA ODPADÓW [kg/Mr]			
	Zabudowa wielorodzinna		Zabudowa jednorodzinna	
	TYP 1	TYP 2	TYP 3	TYP 4
Odpady kuchenne ulegające biodegradacji	100	50	30	10
Odpady zielone	5	5	2	2
Papier i tektura	65	40	25	10
Opakowania wielomateriałowe	10	8	4	2
Szkło	30	30	20	15
Tworzywa sztuczne	40	30	15	8
Odzież, tekstylia	10	8	4	2
Metale	15	15	10	6
Drewno	4	3	2	2
Odpady mineralne (w tym popiół i odpady budowlane)	50	75	90	35
Odpady niebezpieczne	3	3	2	2
RAZEM	332	267	204	94

Uwzględniając liczbę mieszkańców w poszczególnych typach zabudowy (tabela 5) oraz model składu i masy powstających odpadów komunalnych (tabela 6) obliczono wskaźniki nagromadzenia odpadów w każdej gminie oraz masę powstających odpadów komunalnych z gospodarstw domowych na terenie gmin EZG. Wyniki obliczeń przedstawia tabela 7.

**Plan Gospodarki Odpadami dla Gmin Członków
Ekologicznego Związku Gmin „DZIAŁDOWSZCZYŻNA” na lata 2008 – 2012**

Tabela 7. Ilość odpadów komunalnych z gospodarstw domowych powstających w gminach EZG „Działdowszczyzna” w ciągu roku

RODZAJ ODPADÓW	GMINA										OGÓŁEM
	m. Działdowo	g. Działdowo	g. Grodziczno	g. Iłowo – Osada	g. Janowiec Kościelny	g. Kozłowo	m. i g. Lidzbark	m. Lubawa	g. Płońska	g. Rybno	
<i>Wskaźnik nagromadzenia odpadów</i>	283,5	217,7	164,6	143,6	209,2	238,7	201,5	227,7	203,9	208,5	
Odpady kuchenne ulegające biodegradacji	1.494,7	380,3	172,9	151,9	112,8	285,7	570,8	400,1	201,4	232,9	4.003,5
Odpady zielone	90,2	25,7	15,3	19,1	8,6	23,6	40,6	24,5	14,4	17,0	279,0
Papier i tektura	1.041,0	297,5	140,9	132,5	93,4	224,8	433,6	303,6	163,1	192,9	3.023,3
Opakowania wielomateriałowe	170,4	48,8	24,0	25,5	15,9	40,8	71,5	48,4	26,9	32,1	504,3
Szkoło	587,3	216,9	124,0	137,8	74,6	165,0	315,7	207,1	127,8	154,2	2.110,4
Tworzywa sztuczne	665,6	185,8	92,7	98,0	59,6	154,1	276,3	185,5	101,7	120,6	1.939,9
Odzież, tekstylia	170,4	48,8	24,0	25,5	15,9	40,8	71,5	48,4	26,9	32,1	504,3
Metale	293,6	107,8	57,5	61,5	37,1	82,2	152,1	103,6	63,0	76,9	1.035,3
Drewno	69,4	22,9	14,3	16,3	7,5	17,1	36,1	22,3	13,4	15,5	234,8
Odpady mineralne (w tym popiół i odpady budowlane)	1.430,3	820,6	407,7	373,3	298,0	513,0	1.019,0	779,0	507,4	643,4	6.791,7
Odpady niebezpieczne	58,7	21,9	13,9	16,3	7,5	16,6	33,5	20,7	13,1	15,5	217,7
RAZEM:	6.071,6	2.177,0	1.087,2	1.057,7	730,9	1.563,7	3.020,7	2.143,2	1.259,1	1.533,1	20.644,2

2.4.2. Odpady komunalne z obiektów użyteczności publicznej i obsługi ludności

Na terenie miast i gmin EZG funkcjonuje szereg instytucji, które są źródłem powstawania odpadów komunalnych.

Dla obliczenia masy odpadów komunalnych powstających w obiektach użyteczności publicznej i obsługi ludności przyjęto wielkości zatrudnienia oraz poniższe wskaźniki nagromadzenia odpadów:

- urzędy i biura – 70 kg/pracownika/rok;
- szkoły – 40 kg/ucznia/rok;
- przedszkola – 80 kg/wychowanka/rok;
- szpitale – 650 kg/łóżko/rok;
- hotele i pensjonaty – 300 kg/miejsce/rok;
- turystyka (w sezonie 3 miesięcznym) – 90 kg/turystę/rok;

Uwzględniając powyższe dane szacuje się, że w obiektach użyteczności publicznej i obsługi ludności na terenie EZG „Działdowszczyzna” powstaje ok. **1.335,4 Mg** odpadów komunalnych w ciągu roku.

Tabela 8. Ilość odpadów komunalnych z obiektów użyteczności publicznej i obsługi ludności powstających na terenie gmin EZG „Działdowszczyzna”

GMINA	ODPADY (Mg/rok)				RAZEM
	Z obiektów biurowych	Ze szkół i przedszkoli	Obsługa ruchu turystycznego	Szpitala, przychodnie lekarskie	
m. Działdowo	15,4	184,6	25,3	268,0	493,3
g. Działdowo	-	53,0	15,1	2,6	70,7
g. Grodziczno	2,4	41,6	1,2	1,8	47,0
g. Iłowo – Osada	2,1	51,4	-	2,4	55,9
g. Janowiec Kościelny	1,8	17,4	-	1,4	20,6
g. Kozłowo	2,1	36,9	10,2	1,3	50,5
m. i g. Lidzbark	5,5	103,1	217,5	4,2	330,3
m. Lubawa	4,6	114,4	15,7	30,2	164,9
g. Płońnica	2,2	40,6	-	1,9	44,7
g. Rybno	2,1	41,6	11,7	2,1	57,5
RAZEM:	38,2	684,6	296,7	315,9	1.335,4

3.4.3. Odpady uliczne

Z obowiązkiem utrzymania czystości i porządku w gminach wiąże się konieczność sprzątnięcia placów i ulic, utrzymania terenów zielonych, cmentarzy i targowisk. Powstające tu odpady zaliczane są do odpadów komunalnych, stąd brak jest odrębnej ich ewidencji.

Odpady uliczne powstają w efekcie prowadzenia zabiegów pielęgnacyjnych na terenach zielonych (parki, skwery, itp.), funkcjonowania targowisk i cmentarzy oraz w wyniku utrzymywania czystości na ulicach i placach. Uwzględniając powierzchnie terenów zielonych, targowisk i cmentarzy oraz wskaźniki powstawania odpadów szacuje się, że na terenie gmin EZG powstaje ok. **1.081,5 Mg** odpadów w ciągu roku.

Tabela 9. Ilość odpadów ulicznych powstających na terenie gmin EZG „Działdowszczyzna”

GMINA	ODPADY (Mg/rok)			RAZEM
	Z utrzymania terenów zielonych	Z targowisk	Z cmentarzy	
m. Działdowo	23,1	300,0	28,4	351,5
g. Działdowo	13,0	-	10,9	23,9
g. Grodziczno	b.d.	-	5,5	5,5
g. Iłowo – Osada	11,7	95,0	19,8	126,5
g. Janowiec Kościelny	0,3	-	7,6	7,9
g. Kozłowo	2,8	-	30,0	32,8
m. i g. Lidzbark	24,5	133,0	21,3	178,8
m. Lubawa	36,0	200,0	20,0	256,0
g. Płońnica	13,8	-	18,8	32,6
g. Rybno	-	50,0	16,0	216,0
RAZEM:	125,2	778,0	178,3	1.081,5

W szacunku odpadów ulicznych pominięto masę odpadów powstających w wyniku utrzymania czystości ulic i placów z uwagi na brak wiarygodnych wskaźników.

2.4.4. Odpady komunalne z podmiotów gospodarczych

Odpady z sektora handlowego i usługowego charakteryzują się zwiększoną zawartością frakcji odpadów opakowaniowych i surowcowych z papieru, tektury i tworzyw sztucznych. Skład i ilości powstających odpadów mogą się różnić w zależności od

prowadzonej działalności danego podmiotu. Przy średnim współczynniku nagromadzenia odpadów komunalnych powstających w jednostkach usługowych (60 kg/pracownika/rok), handlowych (400 kg/Pr) i przemysłowych (200 kg/Pr) na terenie gmin Związku w tego typu obiektach powstaje ok. **1.883,1 Mg** odpadów rocznie. Z uwagi na skład morfologiczny powstających odpadów zakłada się, że ok. 70% ich masy przekazywana jest do recyklingu przez podmioty gospodarcze (opakowania papierowe, kartonowe, z tworzyw sztucznych).

Tabela 10. Ilość odpadów komunalnych z sektora gospodarczego powstających na terenie gmin EZG „Działdowszczyzna”

GMINA	ODPADY (Mg/rok)			RAZEM
	Sektor usługowy	Sektor handlowy	Sektor produkcyjny	
m. Działdowo	103,9	315,2	465,2	884,3
g. Działdowo	15,0	88,0	10,4	113,4
g. Grodziczno	5,7	41,6	16,0	63,3
g. Iłowo – Osada	8,7	42,4	18,0	69,1
g. Janowiec Kościelny	2,2	15,6	-	17,8
g. Kozłowo	8,6	55,2	30,0	93,8
m. i g. Lidzbark	11,4	139,2	81,2	231,8
m. Lubawa	14,8	124,4	46,0	185,2
g. Płońnica	10,1	51,2	8,0	69,3
g. Rybno	13,9	67,2	24,0	105,1
RAZEM:	194,3	940,0	698,8	1.833,1

2.4.5. Łączna szacunkowa ilość powstających odpadów komunalnych

W wyniku dokonanej analizy źródeł powstawania odpadów komunalnych szacuje się, że w ciągu roku na terenie gmin EZG „Działdowszczyzna” powstaje ok. **24.894,2 Mg odpadów komunalnych w ciągu roku:**

**Tabela 11. Ilość odpadów komunalnych powstających na terenie gmin
EZG „Działdowszczyzna”**

GMINA	ODPADY (Mg/rok)				RAZEM
	Z gospodarstw domowych	Z obiektów użyteczności publicznej	Odpady uliczne	Z sektora gospodarczego	
m. Działdowo	6.071,6	493,3	351,5	884,3	7.800,7
g. Działdowo	2.177,0	70,7	23,9	113,4	2.385,0
g. Grodziczno	1.087,2	47,0	5,5	63,3	1.203,0
g. Iłowo – Osada	1.057,7	55,9	126,5	69,1	1.309,2
g. Janowiec Kościelny	730,9	20,6	7,9	17,8	777,2
g. Kozłowo	1.563,7	50,5	32,8	93,8	1.740,8
m. i g. Lidzbark	3.020,7	330,3	178,8	231,8	3.761,6
m. Lubawa	2.143,2	164,9	256,0	185,2	2.749,3
g. Płońnica	1.259,1	44,7	32,6	69,3	1.405,7
g. Rybno	1.533,1	57,5	216,0	105,1	1.911,7
RAZEM:	20.644,2	1.335,4	1.081,5	1.833,1	24.894,2

2.4.6. Odpady z oczyszczalni ścieków

Działające na terenie gmin RFGO oczyszczalnie ścieków są źródłem odpadów, których zagospodarowanie należy do władz samorządowych. W wyniku prowadzonego procesu oczyszczalni wytwarzają łącznie **5.524,4 Mg** odpadów w ciągu roku (osady ściekowe, piasek i skratki).

**Tabela 12. Ilość odpadów z oczyszczalni ścieków powstających na terenie gmin
EZG „Działdowszczyzna”**

GMINA	OSADY (Mg/rok)	SPOSÓB ZAGOSPODAROWANIA OSADÓW
	RAZEM:	
m. Działdowo	4.184,0	Przekazane do kompostowania
g. Działdowo	322,5	Przekazane do kompostowania
g. Grodziczno	-	-
g. Iłowo – Osada	16,0	Przekazane do kompostowania
g. Janowiec Kościelny	36,0	Przekazane do kompostowania
g. Kozłowo	18,0	Przekazane do kompostowania
m. i g. Lidzbark	690,2	Przekazane do kompostowania
m. Lubawa	117,7	Przekazane do kompostowania
g. Płońnica	36,0	Przekazane do kompostowania
g. Rybno	104,0	Przekazane do kompostowania
RAZEM:	5.524,4	

2.4.7. Odpady zawierające azbest

Azbest jako minerał znany jest od kilku tysięcy lat. Szerokie jego zastosowanie w dużych ilościach miało miejsce w okresie ostatnich 100 lat. Ze względu na swoje zalety, tj. odporność na wysokie temperatury, działanie mrozu, kwasów, elastyczność, dobre właściwości mechaniczne i małe przewodnictwo cieplne wykorzystywany był jako cenny surowiec do produkcji około 3 tys. różnych wyrobów przemysłowych. W Polsce z azbestu produkowano głównie materiały budowlane, takie jak płyty dachowe i elewacyjne, rury wodociągowe i kanalizacyjne, kanały wentylacyjne i instalacyjne.

Szacuje się, że na terytorium Polski znajduje się ok. 15,5 mln Mg wyrobów zawierających azbest, z czego 14,9 mln Mg, to płyty azbestowo- cementowe. Płyty takie gdy są w dobrym stanie technicznym i nie są poddawane działaniom mechanicznym nie stanowią zagrożenia zdrowia. Chorobotwórcze działanie azbestu powstaje w wyniku wdychania włókien zawieszonych w powietrzu.

Najgroźniejsza jest emisja włókien azbestowych do otoczenia podczas eksploatacji płyt azbestowo- cementowych w złym stanie technicznym (popękanych) oraz podczas ich czyszczenia i demontażu bez odpowiednich zabezpieczeń.

Nie stwierdzono natomiast szkodliwości azbestu zawartego w wodzie pitnej przesyłanej rurociągami wykonanymi z azbestu. W związku z powyższym zastępowanie rur azbestowo- cementowych rurami z bezazbestowymi powinno odbywać się sukcesywnie, w miarę technicznego zużycia lub awarii.

Trwałość wyrobów azbestowo- cementowych jest znaczna, szacowana na ok. 30-60 lat. Zależy ona jednak od warunków eksploatacji. Czynniki zmniejszającymi trwałość wyrobów azbestowych są kwaśne deszcze i czynniki mechaniczne. Niezależnie od szacowanych okresów trwałości wyrobów azbestowych, w miarę upływu czasu narasta problem pogarszania się ich stanu technicznego. Pod wpływem rozpowszechnienia wiedzy na temat szkodliwości azbestu od kilkunastu lat czynione są działania na rzecz właściwego stosowania i egzekwowania bezpiecznych metod eksploatacji, usuwania, transportu i unieszkodliwiania odpadów powstałych z tych wyrobów.

Przeprowadzona w gminach województwa warmińsko- mazurskiego inwentaryzacja wyrobów zawierających azbest wskazuje, że na terenie gmin tworzących EZG „Działdowszczyzna” istnieje duże skupisko tego rodzaju wyrobów. Szacuje się, że do usunięcia pozostaje ok. **22.738,03 Mg** pokryć dachowych oraz ok. **28.411 m.** rur wodociągowych wykonanych w technologii betonowo- azbestowej.

Zgodnie z założeniami „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski” do roku 2032 winna zostać zakończona procedura usuwania i unieszkodliwiania azbestu. Polskie prawo dopuszcza możliwość usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest przez wyspecjalizowanych przedsiębiorców posiadających stosowne zezwolenie oraz ich unieszkodliwianie wyłącznie przez składowanie. Aktualnie proces ten przebiega bardzo powoli.

Na mocy decyzji Wojewody Warmińsko-Mazurskiego odpady azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu woj. warmińsko-mazurskiego mogą być unieszkodliwiane na:

- składowisku odpadów niebezpiecznych w m. Półwieś, gm. Zalewo pow. ostródzki;
- składowisku odpadów w Elblągu.

2.5. Identyfikacja problemów w zakresie gospodarki odpadami

Analizując stan gospodarki odpadami na terenie gmin członkowskich Ekologicznego Związku Gmin „Działdowszczyzna” stwierdzono:

- gospodarka odpadami w gminach EZG prowadzona jest dwutorowo. Do zadań Związku należy organizacja systemu zbierania odpadów gromadzonych selektywnie oraz systemu odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych zaś do zadań gmin system zbierania odpadów gromadzonych nieselektywnie. Brak władztwa gmin nad odpadami komunalnymi powoduje, że zbieraniem nie są objęci wszyscy mieszkańcy gmin, zaś zbierane odpady przekazywane są do odzysku lub unieszkodliwienia wedle decyzji przedsiębiorców. Dla usprawnienia systemu gospodarowania odpadami komunalnymi wskazane jest przejęcie przez gminy obowiązku usuwania odpadów z terenu gminy i przekazanie go Związkowi. Pozwoli to na poddawanie wszystkich odpadów komunalnych procesowi odzysku lub przetworzenia oraz na pełniejsze wykorzystanie infrastruktury technicznej SPO;
- gospodarowanie odpadami komunalnymi na terenie gmin obejmuje zbieranie i unieszkodliwianie odpadów gromadzonych nieselektywnie, selektywne zbieranie odpadów opakowaniowych i niektórych odpadów niebezpiecznych oraz recykling organiczny osadów z oczyszczalni ścieków i odpadów zielonych. Zorganizowany system selektywnego zbierania odpadów nie obejmuje wszystkich mieszkańców gmin. Prowadzone są próby rozszerzenia zakresu przedmiotowego zbierania odpadów oraz próby dostosowania systemu zbierania do wzrastających potrzeb w zakresie

wyłaczania frakcji przeznaczonych do odzysku. Wprowadzany jest system odbioru bezpośredniego oparty na workach foliowych. Wobec braku pełnego objęcia zbieraniem odpadów konieczne jest rozszerzenie zorganizowanego systemu zbiórki odpadów na wszystkich mieszkańców gmin jak również stworzenie pełnego systemu zbierania wszystkich odpadów w sposób selektywny;

- odpady komunalne zbierane selektywnie poddawane są wtórnej segregacji i przekazywane recyklerom do dalszego wykorzystania. Oddana do użytku w 2002 roku linia sortownicza na odpady zbierane selektywnie posiada niewielką moc przerobową (ok. 180 Mg/r). Rozszerzenie zakresu systemu selektywnej zbiórki odpadów oraz związana z tym zwiększona ilość odpadów podlegająca procesowi segregacji spowoduje potrzebę przebudowy linii sortowniczej;
- nie jest prowadzone selektywne zbieranie odpadów ulegających biodegradacji, odpadów wielkogabarytowych oraz odpadów z budów i remontów. Jedynie na obszarze miasta Działdowo prowadzona jest zbiórka odpadów ulegających biodegradacji obejmująca jednak niewielką ilość mieszkańców. Możliwość prowadzenia odzysku tego rodzaju odpadów winna stanowić argument dla poszerzenia zakresu podmiotowego funkcjonującego systemu. Wraz z powstaniem możliwości prowadzenia odzysku odpadów wielkogabarytowych i budowlanych (w ramach planowanego SPO) winno nastąpić zbieranie tego rodzaju odpadów:
- na terenie EZG funkcjonują dwie instalacje unieszkodliwiania odpadów komunalnych (składowiska) stanowiące własność Związku.
- Do rekultywacji gruntów i wykorzystania rolniczego nie należy stosować odpadów z procesów termicznych ani osadów ściekowych, wytworzonych poza terenem gminy Członków EZG „Działdowszczyzna” oraz powiatów ościennych z województwa warmińsko-mazurskiego, z uwagi na unikatowe walory przyrodnicze gmin Związku i występowanie Głównego Zbiornika Wód Podziemnych Działdowo 214.

III. PROGNOZA ZMIAN W ZAKRESIE GOSPODARKI ODPADAMI KOMUNALNYMI

Przystępując do porządkowania gospodarki odpadami należy uwzględnić zmiany zachodzące w składzie morfologicznym odpadów oraz w ich ilości. Do głównych czynników powodujących te zmiany należą między innymi:

- zmiany liczby mieszkańców;
- zamożność i styl życia mieszkańców;
- rozwój ekonomiczny regionu;
- wydajność produkcji.

Za stan wyjściowy przyjęto rok 2008, a końcowy rok 2014.

3.1. Zmiany demograficzne

Prognozę zmian ilości mieszkańców gmin EZG „Działdowszczyzna” przeprowadzono w oparciu o dane Urzędu Statystycznego oraz wskaźniki zmian liczby mieszkańców zanotowane w gminach.

Z powyższych danych wynika, że w okresie obejmującym prognozę nastąpi wzrost liczby mieszkańców w gminach wiejskich oraz spadek lub stabilizację w gminach miejskich. Przewidywane zmiany zawarte zostały w tabeli 13.

Tabela 13. Prognoza zmian ilości mieszkańców gmin EZG „Działdowszczyzna” w latach 2008 – 2014

GMINA	LICZBA LUDNOŚCI						
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
m. Działdowo	21.480	21.480	21.470	21.470	21.460	21.450	21.450
g. Działdowo	10.020	10.020	10.030	10.030	10.040	10.040	10.060
g. Grodziczno	6.600	6.610	6.610	6.620	6.620	6.620	6.630
g. Iłowo – Osada	7.420	7.420	7.420	7.430	7.430	7.440	7.440
g. Janowiec Kościelny	3.490	3.490	3.490	3.480	3.480	3.470	3.470
g. Kozłowo	6.550	6.560	6.560	6.570	6.570	6.570	6.580
m. i g. Lidzbark	14.990	14.990	14.980	14.980	14.970	14.960	14.950
m. Lubawa	9.420	9.420	9.430	9.430	9.440	9.440	9.450
g. Płońska	6.210	6.210	6.220	6.220	6.220	6.230	6.240
g. Rybno	7.390	7.390	7.390	7.400	7.400	7.410	7.410
RAZEM:	93.570	93.590	93.600	93.630	93.630	93.630	93.680

3.2. Zmiany ilości i składu morfologicznego odpadów

3.2.1. Odpady komunalne

Prowadzone na przestrzeni wielu lat badania wskazują na stały wzrost ilości odpadów komunalnych powstających w gospodarstwach domowych. Przyczyną tego stanu jest rozwój gospodarczy oraz wzrost konsumpcyjnych postaw mieszkańców.

Ponadto, poza wymienionymi powyżej czynnikami, ilość odpadów będzie zależała także od takich (trudnych do oszacowania) czynników jak:

- struktura zamieszkania – zgodnie z ogólnokrajowymi zmianami część ludności w najbliższych latach zmieni miejsce zamieszkania przechodząc z terenów wiejskich do miast. Wydaje się prawdopodobne, że część tzw. klasy średniej wraz ze wzrostem zamożności będzie zmieniało miejsce zamieszkania z wielorodzinnego na jednorodzinne zwłaszcza na terenach podmiejskich. Z badań GUS wynika, że w wyniku migracji liczba ludności miast będzie się sukcesywnie zmniejszać, zaś liczba ludności wsi będzie ulegać zwiększeniu.
- struktura zaopatrzenia w ciepło – część mieszkańców może zmienić sposób ogrzewania własnych posesji, przechodząc na ogrzewanie inne niż węglowe. Zmiany te w dużej mierze uzależnione będą od atrakcyjności finansowej poszczególnych rodzajów ogrzewania.

Obserwuje się stałą zależność ilości wytwarzanych odpadów od wzrostu gospodarczego. Prognozowanie masy odpadów komunalnych oraz jednostkowych wskaźników wytwarzania odpadów związane jest ściśle z prognozą zmian rozwojowych. W oparciu o założenia Krajowego Planu Gospodarki Odpadami 2010 przyjmuje się, że wzrost ilości powstających odpadów komunalnych następował będzie w okresach pięcioletnich o 5%, tj. o 1% rocznie.

Zgodnie z powyższym scenariuszem jednostkowy wskaźnik nagromadzenia odpadów komunalnych wzrastać będzie proporcjonalnie do zakładanego stopnia wzrostu gospodarczego. Prognozę zmian wskaźnika nagromadzenia odpadów zgodnie z przyjętymi założeniami przedstawiono w tabeli 14.

Tabela 14. Prognoza zmian wskaźnika nagromadzenia odpadów komunalnych z gospodarstw domowych w latach 2008 – 2014

GMINA	WSKAŹNIK NAGROMADZENIA ODPADÓW [kg/r]						
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
m. Działdowo	286,3	289,2	292,1	295,0	298,0	300,9	304,0
g. Działdowo	219,9	222,1	224,3	226,5	228,8	231,1	233,4
g. Grodziczno	166,2	167,9	169,6	171,3	173,0	174,7	176,5
g. Iłowo – Osada	145,0	146,5	148,0	149,4	150,9	152,4	154,0
g. Janowiec Kościelny	211,3	213,4	215,5	217,7	219,9	222,1	224,3
g. Kozłowo	241,1	243,5	245,9	248,4	250,9	253,4	255,9
m. i g. Lidzbark	203,5	205,5	207,6	209,7	211,8	213,9	216,0
m. Lubawa	230,0	232,3	234,6	236,9	239,3	241,7	244,1
g. Płońnica	205,9	208,0	210,1	212,2	214,3	216,4	218,6
g. Rybno	210,6	212,7	214,8	217,0	219,1	221,3	223,5

Prognozę zmian ilości odpadów komunalnych powstających w gminach Związku Komunalnego zgodnie z przyjętymi założeniami przedstawiono w tabeli 15.

Tabela 15. Prognoza zmian ilości odpadów komunalnych powstających w gminach EZG „Działdowszczyzna” w latach 2008 – 2014

GMINA	ILOŚĆ ODPADÓW [Mg]							
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	RAZEM
m. Działdowo	6.150	6.210	6.270	6.335	6.395	6.455	6.520	44.335
g. Działdowo	2.205	2.215	2.250	2.270	2.295	2.320	2.350	15.905
g. Grodziczno	1.095	1.110	1.120	1.135	1.145	1.155	1.170	7.930
g. Iłowo – Osada	1.070	1.085	1.100	1.110	1.120	1.135	1.145	7.765
g. Janowiec Kościelny	740	745	750	760	765	770	780	5.310
g. Kozłowo	1.580	1.595	1.615	1.630	1.650	1.665	1.685	11.420
m. i g. Lidzbark	3.050	3.080	3.110	3.140	3.170	3.200	3.230	21.980
m. Lubawa	2.165	2.190	2.210	2.235	2.260	2.280	2.305	15.645
g. Płońska	1.280	1.290	1.305	1.320	1.335	1.350	1.365	9.245
g. Rybno	1.555	1.570	1.585	1.605	1.620	1.640	1.655	11.230
RAZEM:	20.890	21.090	21.315	21.540	21.755	21.970	22.205	150.765

Ocenienie zmian składu morfologicznego odpadów jest znacznie trudniejsze od szacowania zmian ich ilości. Decydujące znaczenie dla zmian składu odpadów będzie miał poziom zamożności społeczeństwa i związany z nim model konsumpcyjny. Nie bez znaczenia będzie też kształtowanie się poziomu świadomości ekologicznej społeczeństwa. Dzięki niemu mogą występować na szerszą skalę pewne zjawiska wpływające na skład morfologiczny odpadów, np. świadome wybieranie opakowań szklanych przy jednoczesnej rezygnacji z opakowań z tworzyw sztucznych. Istotne tu też mogą być „mody” na pewne zachowania.

Jakkolwiek czynniki te wpłyną na zmianę składu morfologicznego nie sposób ocenić skali i zakresu ich działania. Generalnie przypuszczać należy, że nastąpi wzrost ilości odpadów cechujący się następującymi zmianami w składzie morfologicznym:

- w okresie objętym Planem zakłada się wzrost ilości odpadów żywnościowych związany z zakładanym wzrostem zamożności mieszkańców.
- przewiduje się również znaczny wzrost odpadów makulatury, tworzyw sztucznych i szkła. Związane to będzie ze zmianami w systemie zbytu i wykorzystania towarów oraz zwiększeniem ilości materiałów opakowaniowych przy jednoczesnym zmniejszeniu wskaźnika miejscowego zagospodarowania odpadów wynikającego ze zmian w systemie ogrzewania mieszkań;
- zmniejszeniu nastąpić winna ilość drobnej frakcji nieorganicznej (popiołu i żużla) związane to będzie ze zmianami sposobu ogrzewania mieszkań,

- nastąpi wzrost ilości frakcji organicznej (odpady ogrodowe) – zmiana użytkowania na posesjach jednorodzinnych (zmniejszenie powierzchni przydomowych ogródków uprawnych na rzecz zwiększenia powierzchni trawiastych);
- z racji wzrostu zamożności społeczeństwa nastąpić może wzrost ilości odpadów tekstyliów zawartych w odpadach komunalnych.

Zmiany składu morfologicznego nie powinny wpłynąć na sposób prowadzonej gospodarki odpadami bowiem podstawowym elementem, na który projektowany będzie system jest ilość odpadów.

Rozwój turystyki na terenie gmin przyczyni się do rozwoju usług związanych ze zwiększającą się liczbą gości i turystów oraz do zwiększenia ruchu turystycznego. Wpłynie to na zwiększenie ilości odpadów z podmiotów usługowych, hoteli i ośrodków wypoczynkowych. Ponieważ wielkości te trudne są do zdefiniowania, również wzrost tej grupy odpadów nie jest możliwy do oszacowania.

3.2.2. Odpady z oczyszczalni ścieków

Z racji rozbudowy systemu oczyszczania ścieków komunalnych zakłada się znaczny wzrost ilości osadów ściekowych. Szacuje się, że ilość powstających osadów ściekowych może wzrosnąć dwukrotnie w ciągu najbliższych 10 lat.

Zgodnie z założeniami Krajowego Planu Gospodarki Odpadami 2010 działania dotyczące unieszkodliwiania tej grupy odpadów winny prowadzić do większego zagospodarowania i wykorzystania tej grupy odpadów w rolnictwie.

3.2.3. Odzysk i unieszkodliwianie odpadów

Zamierzenia Ekologicznego Związku Gmin „Działdowszczyzna” w zakresie zagospodarowania odpadów komunalnych obejmują budowę linii sortowniczej. Zakład realizować będzie działania z zakresu segregacji selektywnie zbieranych odpadów opakowaniowych i użytkowych. Działania te przyczynić się winny do zwiększenia stopnia zagospodarowania odpadów komunalnych a tym samym do zmniejszenia ilości odpadów unieszkodliwianych przez składowanie na składowisku odpadów.

IV. POLITYKA I ZAMIERZENIA W ZAKRESIE GOSPODARKI ODPADAMI KOMUNALNYMI

4.1. Polityka ekologiczna Państwa

Przepisy Ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach i Ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach nakładają na gminy obowiązek prowadzenia racjonalnej gospodarki odpadami w oparciu o następujące zasady:

- zapobieganie i minimalizacja powstawania odpadów;
- powtórne wykorzystanie odpadów, których powstania w danych warunkach techniczno-ekonomicznych nie da się uniknąć;
- unieszkodliwianie odpadów poza składowiskiem, o ile koncepcja taka jest uzasadniona pod względem technicznym i ekonomicznym;
- składowanie odpadów, których nie da się, z uwagi na warunki techniczno-ekonomiczne – odzyskać bądź unieszkodliwić w sposób bezpieczny dla zdrowia ludzkiego i środowiska.

Zaktualizowany Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2010 jako cele główne gospodarki odpadami przyjmuje:

1. Zwiększenie udziału odzysku, w tym w szczególności odzysku energii z odpadów, zgodnego z wymaganiami ochrony środowiska;
2. Zmniejszenie ilości wszystkich odpadów kierowanych na składowiska odpadów;
3. Wyeliminowanie praktyki nielegalnego składowania odpadów;
4. Zamknięcie do końca 2009 r. wszystkich składowisk niespełniających standardów U.E.

W zakresie gospodarki odpadami komunalnymi KPGO 2010 przyjmuje cele główne:

1. Objęcie umowami na odbieranie odpadów komunalnych wszystkich mieszkańców, najpóźniej do końca 2007 r.;
2. Zapewnienie objęcia wszystkich mieszkańców systemem selektywnego zbierania odpadów, najpóźniej do końca 2007 r.;

3. Zmniejszenie ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska, aby nie było składowanych:

- w 2010 roku więcej niż 75%;
- w 2013 roku więcej niż 50%

masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji wytworzonych w roku 1995.

4. Zmniejszenie masy składowanych odpadów komunalnych do max 85% wytworzonych odpadów do końca 2014r.

Realizacja nakreślonych celów winna być prowadzona w sposób racjonalny przez struktury międzygminne o liczbie mieszkańców powyżej 150 tys. Zaplecze techniczne ponadgminnego systemu gospodarki odpadami stanowić będzie Zakład Zagospodarowania Odpadów wyposażony w instalacje do przetwarzania i unieszkodliwiania większości odpadów komunalnych.

Celem nadrzędnym polityki w zakresie gospodarowania odpadami na obszarze Województwa Warmińsko-Mazurskiego jest zapobieganie powstawaniu odpadów, przy rozwiązywaniu problemu odpadów „u źródła”, odzyskiwanie surowców i ponowne wykorzystanie odpadów oraz bezpieczne dla środowiska końcowe unieszkodliwianie odpadów nie wykorzystanych w inny sposób.

Podstawowym celem w zakresie gospodarowania odpadami powstającymi w sektorze komunalnym jest objęcie wszystkich mieszkańców województwa zorganizowaną zbiórką odpadów i wyeliminowaniem niekontrolowanego wprowadzania odpadów do środowiska. Ponadto niezbędne jest rozszerzenie selektywnej zbiórki odpadów ze szczególnym uwzględnieniem selektywnej zbiórki odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, rozwój selektywnej zbiórki odpadów niebezpiecznych wytwarzanych w grupie odpadów komunalnych oraz zintensyfikowanie działań zmierzających do likwidacji, rekultywacji bądź modernizacji nieefektywnych lokalnych składowisk odpadów a także budowa międzygminnych (regionalnych) składowisk odpadów.

Zadaniami uwzględnionymi w Krajowym Planie Gospodarki Odpadami 2010 w kompetencji władz lokalnych są:

1. Wydawanie decyzji w sprawie usuwania odpadów z miejsc na ten cel nieprzeznaczonych (w celu sukcesywnego likwidowania dzikich wysypisk odpadów, czyli usuwania odpadów z miejsc, które nie są legalnymi składowiskami odpadów lub magazynami odpadów). Zadanie na okres 2007 – 2009, wykonywane przez Wójtów, Burmistrzów, Prezydentów Miast.
2. Tworzenie struktur ponadgminnych dla realizacji regionalnych zakładów zagospodarowania odpadów (zgodnie z wyznaczonymi regionami w wojewódzkich planach gospodarki odpadami). Zadanie na okres 2007 – 2009, wykonywane przez Rady Gmin.
3. Tworzenie regionalnych systemów gospodarki odpadami komunalnymi (obejmujące działania w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów, selektywnego zbierania odpadów komunalnych zgodnie z wytycznymi KPGO 2010, przetwarzania odpadów w celu przygotowania do odzysku lub unieszkodliwiania, składowania przetworzonych odpadów resztkowych, w tym budowę regionalnych zakładów zagospodarowania odpadów (ZZO) wraz z rekultywacją składowisk odpadów znajdujących się w obszarze oddziaływania ZZO). Zadanie na okres 2008 – 2013, wykonywane przez Zarządy związków międzygminnych.

4.1.1. Zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny

Zgodnie z polityką ekologiczną państwa celem nadrzędnym jest **rozbudowa systemu odzysku i unieszkodliwiania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego ukierunkowanego na całkowite wyeliminowanie ich składowania.**

W sferze gospodarki odpadami komunalnymi KPGO 2010 wyznacza jako cel cząstkowy w okresie od 2007 r. do 2018 r. – osiągnięcie od 1 stycznia 2008 r. poziomu selektywnego zbierania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego pochodzącego z gospodarstw domowych w wysokości 4 kg/mieszkańca/rok.

O osiągnięciu w/w poziomów odzysku i recyklingu zużytego sprzętu, jako zadaniu wprowadzającego sprzęt, stanowi także zapis art. 30 ust.1 ustawy o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym.

4.1.2. Odpady zawierające azbest

Założenia KPGO 2010 przewidują, iż w okresie od 2007 r. do 2018 r. nastąpi osiągnięcie celów określonych w przyjętym w dniu 14 maja 2002 r. przez Radę Ministrów Rzeczypospolitej Polskiej „Programie usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski”.

Zgodnie z zapisem w/w Programu do zadań na poziomie gminnym należy:

- uwzględnienie usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest w gminnych planach gospodarki odpadami,
- współpraca z lokalnymi mediami celem rozpowszechniania informacji dotyczących zagrożeń powodowanych przez azbest oraz wyroby z azbestem,
- przygotowanie wykazów obiektów zawierających azbest oraz rejonów występującego narażenia na ekspozycję azbestu,
- przygotowywanie rocznych sprawozdań finansowanych z realizacji zadań Programu.

Zadaniem rad gmin jest przyjmowanie rocznych sprawozdań finansowych z realizacji zadań Programu.

Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest zakłada następujące cele w usuwaniu materiałów zawierających azbest:

Zadania przewidziane na lata 2007 – 2012:

- Prowadzenie edukacji ekologicznej mieszkańców w celu zwiększenia ich świadomości ekologicznej dotyczącej zagadnienia wyrobów zawierających azbest.
- Bezpieczne usunięcie 50% aktualnej ilości wyrobów azbestowych.

Zadania przewidziane na lata 2013 – 2022:

- Bezpieczne usunięcie 25% aktualnej ilości wyrobów azbestowych.
- Monitoring usuwania wyrobów zawierających azbest.

Zadania przewidziane na lata 2023 – 2032:

- Bezpieczne usunięcie 25% aktualnej ilości wyrobów azbestowych.
- Monitoring usuwania wyrobów zawierających azbest.

Zgodnie z przeprowadzoną inwentaryzacją na terenie EZG znajduje się ok. 22.740 Mg wyrobów azbestowych. Zgodnie z założeniami Programu Usuwania Azbestu ilości te zostaną usunięte do roku 2032 (tabela 10.)

Tabela 16. Plan usuwanie materiałów zawierających azbest na lata 2007 – 2032”

Lp	Lata	% usuniętego materiału	Masa usuniętego materiału [Mg]
1.	do 2012	50%	11.370
2.	2013 - 2022	25%	5.680
3.	2023 - 2032	25%	5.690
RAZEM		100%	22.740

4.1.3. Przeteryminowane pestycydy

Polityka ekologiczna przewiduje, że w okresie do 2010 r. zostaną zlikwidowane mogilniki i magazyny zawierające przeteryminowane środki ochrony roślin. Natomiast w okresie od 2011 r. na podstawie Krajowego PGO planuje się likwidację pestycydowych skażeń terenu spowodowanych przez mogilniki, zagrażających bezpieczeństwu użytkowych wód podziemnych oraz do 2018r. zakończenie likwidacji zagrożeń powodowanych przez składowiska poprodukcyjnych odpadów pestycydowych.

4.1.4. Pozostałe odpady komunalne

W okresie od 2007 r. do 2018 r. nadrzędnym celem Krajowego Planu Gospodarki Odpadami 2010 jest rozbudowa systemu zagospodarowania zużytych opon oraz odpadów z budów i remontów.

4.1.4.1. Zużyte opony

Zużyte opony powstają w wyniku bieżącej eksploatacji pojazdów mechanicznych. Źródłem powstawania tego odpadu są również samochody wycofane z eksploatacji.

Zbieranie zużytych opon odbywa się w punktach serwisowych, firmach eksploatujących pojazdy i stacjach demontażu pojazdów.

W okresie od 2008 r. do 2018 r. celem nadrzędnym jest rozbudowa systemu zagospodarowania zużytych opon, w tym osiągnięcie poziomów odzysku i recyklingu zużytych opon zgodnie z założeniami Krajowego Planu Gospodarki Odpadami.

W sferze gospodarki odpadami komunalnymi podstawowym celem jest:

- stworzenie systemu odbioru zużytych opon z gospodarstw indywidualnych;

- całkowite wyeliminowanie składowania zużytych opon na składowiskach odpadów.

4.1.4.2. Odpady z budów, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej

Odpady z budów i remontów powstają zarówno na etapie budowy, jak i wykonywania planowych i awaryjnych remontów oraz prac rozbiórkowych. Odpady budowlane i remontowe wytwarzane są także w gospodarstwach domowych, jako odpady z remontów mieszkań prowadzonych na małą skalę i wówczas są ujęte w zmieszanych odpadach komunalnych.

W okresie od 2008 r. do 2018 r. celem nadrzędnym jest rozbudowa systemu selektywnego zbierania odpadów z remontów, budowy i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej do odzysku, aby osiągnąć następujące poziomy odzysku: 50% w 2010 r. oraz 80% w 2018 r.

W sferze gospodarki odpadami komunalnymi podstawowym celem jest:

- stworzenie systemu selektywnego zbierania odpadów z budów i remontów powstających w gospodarstwach domowych;
- budowa instalacji odzysku odpadów z budów i remontów na potrzeby gmin członkowskich EZG.

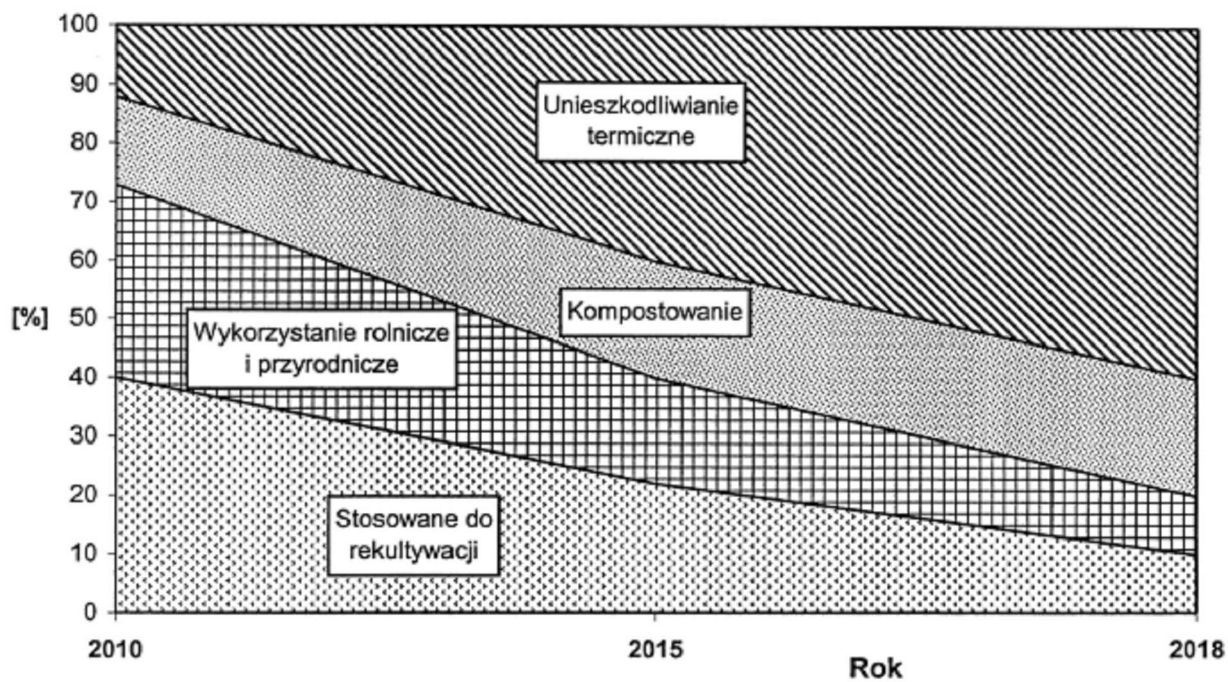
4.1.5. Komunalne osady ściekowe

W perspektywie do 2018 r. podstawowe cele w gospodarce komunalnymi osadami ściekowymi są następujące:

- całkowite ograniczenie składowania osadów ściekowych,
- zwiększenie ilości komunalnych osadów ściekowych przetwarzanych przed wprowadzeniem do środowiska oraz osadów przekształcanych metodami termicznymi,
- maksymalizacja stopnia wykorzystania substancji biogenych zawartych w osadach przy jednoczesnym spełnieniu wszystkich wymogów dotyczących bezpieczeństwa sanitarnego i chemicznego,

zgodnie z celami przedstawionymi na rysunku 3.

Rysunek 3. Zmiany w strukturze odzysku i unieszkodliwiania osadów z komunalnych oczyszczalni ścieków w perspektywie do 2018 r. [%]

V. DZIAŁANIA GMIN ZWIĄZKU ZMIERZAJĄCE DO POPRAWY SYTUACJI W ZAKRESIE GOSPODARKI ODPADAMI

5.1. Działania zmierzające do zapobiegania powstawaniu odpadów

Przeciwdziałanie i minimalizacja produkcji odpadów jest priorytetem w hierarchii polityki odpadowej Unii Europejskiej jako najbardziej pożądana opcja postępowania z odpadami. Wiele różnych metod można zastosować w celu zachęty do redukcji ilości produkowanych odpadów. Działania obejmują między innymi:

1. Edukację społeczną prowadzoną w celu zachęcania społeczeństwa do ograniczania wytwarzanych odpadów,
2. Kompostowanie przydomowe frakcji odpadów komunalnych ulegających biodegradacji,
3. Zastosowanie instrumentów finansowych celem zachęcania wytwórców do ograniczania ilości odpadów.

W celu zachęty mieszkańców do redukcji ilości wytwarzanych odpadów komunalnych stosować należy następujące działania edukacyjne:

- w systemie nauczania, począwszy od zajęć w szkołach podstawowych, gimnazjach i szkołach średnich,
- za pomocą środków masowego przekazu (lokalna prasa, radio i telewizja kablowa),
- za pomocą ulotek, akcji plakatowej itp.

Poza przekazywaniem treści edukacyjnych (np. jak zmniejszyć ilość odpadów) należy informować np. o ilości zebranych odpadów niebezpiecznych, miejscach i sposobach zbiórki selektywnej odpadów, oznakowań umieszczanych na opakowaniach.

W ramach prowadzonej edukacji należy np. zachęcać konsumentów do kupowania towarów w opakowaniach wielokrotnego użytku oraz w opakowaniach biodegradowalnych, rezygnacji z przedmiotów jednorazowego użytku, wykorzystywania mniej toksycznych produktów (np. farb i lakierów) itp.

5.2. Działania zmierzające do ograniczenia ilości odpadów komunalnych i ich negatywnego oddziaływania na środowisko

Zgodnie z zasadami gospodarki odpadami wytworzone odpady komunalne winny być poddane przede wszystkim odzyskowi. Oznacza to, że określone strumienie odpadów winny być kierowane do ponownego wykorzystania w formie nieprzetworzonej, jako surowiec do produkcji nowych wyrobów lub jako paliwo do przetworzenia na energię. Odpady, których nie udało się poddać odzyskowi winny być unieszkodliwiane w inny sposób niż składowanie. Unieszkodliwianiu na składowiskach odpadów winny być poddawane odpady przetworzone fizycznie, chemicznie lub biologicznie.

Efektom powyższych działań jest zmniejszenie ilości odpadów kierowanych na składowiska odpadów oraz ograniczenie ich negatywnego oddziaływania na środowisko (ograniczona ilość powstającego gazu wysypiskowego, zmniejszone osiadanie warstwy odpadów, ograniczone pylenie, ułatwione zagęszczanie).

Dla realizacji postawionych celów konieczne jest podjęcie działań:

1. Objęcie wszystkich mieszkańców gmin systemem selektywnego zbierania określonych odpadów przeznaczonych do odzysku i recyklingu oraz specjalistycznego unieszkodliwiania;
2. Prowadzenie selektywnego zbierania odpadów metodą pozwalającą na maksymalne wyłączenie określonych strumieni odpadów komunalnych ze szczególnym uwzględnieniem selektywnego zbierania odpadów ulegających biodegradacji;
3. Podnoszenie świadomości ekologicznej i społecznej mieszkańców gminy;
4. Propagowanie metod zagospodarowywania odpadów przez mieszkańców, np. przydomowe kompostowanie odpadów zielonych;
5. Poddawanie odzyskowi wszystkich odpadów zbieranych selektywnie w instalacjach zgodnie z zasadami ochrony środowiska;

5.3. Działania gmin wspomagające prawidłowe postępowanie z odpadami komunalnymi

5.3.1 Zbiórka zmieszanych odpadów komunalnych

Cechy fizyko-chemiczne odpadów komunalnych wskazują na potrzebę szybkiego ich usuwania do miejsc odzysku i unieszkodliwiania. Szybkość ta jest wskazana z uwagi na powstawanie nieprzyjemnych zapachów wywołanych procesami fermentacyjnymi oraz rozwój mikroorganizmów, insektów i żerowanie gryzoni.

Dla warunków klimatycznych Polski za optymalną częstotliwość wywozu przyjmuje się:

- dla centrów usługowo – handlowych - codziennie,
- dla budownictwa zwartej i osiedlowego - 2 razy w tygodniu,
- dla terenów wiejskich - 1 raz w tygodniu.
- dla budownictwa rozproszonego - 1 raz w miesiącu.

W okresach wysokich temperatur powietrza częstotliwości wywozu odpadów powinny być większe.

Zorganizowanym systemem zbierania zmieszanych odpadów komunalnych nie są objęci wszyscy mieszkańcy miast i gmin. Zbieranie odpadów prowadzone jest różnymi metodami i o zróżnicowanej częstotliwości, co znacznie ogranicza stopień przejmowania odpadów do unieszkodliwienia. Brak jest jednego systemu zbierania odpadów komunalnych.

W okresie planistycznym zakłada się:

- objęcie wszystkich mieszkańców gmin zorganizowanym systemem zbierania odpadów zmieszanych metodą pozwalającą na przejęcie maksymalnej ilości odpadów z przeznaczeniem do unieszkodliwienia lub zagospodarowania;
- obejmowanie nowych gospodarstw domowych systemem zbierania zmieszanych odpadów komunalnych;
- modernizację systemu zbierania zmieszanych odpadów komunalnych poprzez zmiany organizacji.

Propozycja zmian systemowych omówiona zostanie w dalszej części Planu.

5.3.2. Selektywna zbiórka odpadów komunalnych

Na terenie gmin EZG funkcjonuje zorganizowany system zbierania odpadów komunalnych. Zbierane są odpady zmieszane oraz odpady opakowaniowe w sposób selektywny. Organizowany przez EZG system selektywnego zbierania odpadów obejmuje ok. 90% mieszkańców gmin. Zbieranie odpadów opakowaniowych prowadzone jest metodą „odbioru bezpośredniego” opartego na workach foliowych w rejonach zabudowy jednorodzinnej oraz metodą „donoszenia” oparte na pojemnikach 1100 litrowych w rejonach zabudowy wielorodzinnej”. Zbieranie innych odpadów objętych systemem zbierania prowadzone jest metodą „donoszenia” (punkty gromadzenia odpadów). Zakres przedmiotowy zbieranych odpadów różni się w poszczególnych gminach Związku, gdyż nie wszędzie zbierane są odpady niebezpieczne. Nie są też zbierane wszystkie odpady wskazane do odrębnego gromadzenia. Odpady ulegające biodegradacji zbierane są w sposób selektywny tylko w części Miasta Działdowo.

Dla zmniejszenia masy odpadów unieszkodliwianych na składowisku odpadów konieczne jest rozszerzenie zakresu podmiotowego systemu selektywnego zbierania odpadów komunalnych, czyli objęcie pozostałych mieszkańców gmin systemem selektywnego zbierania odpadów oraz zakresu przedmiotowego, czyli kategorii odpadów. Zgodnie z założeniami Krajowego Planu Gospodarki Odpadami 2010 selektywnie winny być zbierane:

- Odpady opakowaniowe (szkło, makulatura, tworzywa sztuczne, opakowania metalowe);
- Odpady komunalne ulegające biodegradacji;
- Odpady remontowe i budowlane;
- Odpady wielkogabarytowe;
- Odpady niebezpieczne ze strumienia odpadów komunalnych.

5.3.2.1. Odpady opakowaniowe

Zgodnie z przyjętymi założeniami ze strumienia odpadów komunalnych wyłączone będą odpady opakowaniowe. Systemem selektywnego zbierania objęte będą odpady makulatury, szkła i tworzyw sztucznych.

Z uwagi na potrzebę zwiększenia stopnia wyłączenia odpadów opakowaniowych ze strumienia odpadów komunalnych w okresie planistycznym winien być rozszerzony zakres podmiotowy systemu selektywnej zbiórki odpadów opakowaniowych. Zakłada się objęcie wszystkich mieszkańców gmin zorganizowanym systemem selektywnej zbiórki tej grupy odpadów. Konieczne jest prowadzenie **systemu segregacji odpadów „u źródła” i zbieranie ich metodą „odbioru bezpośredniego”**, co gwarantuje wyłączenie do odzysku większej ilości odpadów (ok. 20-30%). Konieczne jest zwiększenie ilości punktów gromadzenia odpadów oraz przyjęcie określonej, zwiększonej częstotliwości odbioru poszczególnych rodzajów odpadów.

5.3.2.2. Odpady ulegające biodegradacji

W Planie Gospodarki Odpadami dla Gmin Członków Ekologicznego Związku Gmin „Działdowszczyzna” na lata 2004-2008 przyjęto założenie, że zbieranie odpadów ulegających biodegradacji prowadzone będzie w sposób selektywny.

Zorganizowany system zbierania odpadów komunalnych ulegających biodegradacji wprowadzony został na ograniczonym obszarze zabudowy jednorodzinnej Miasta Działdowa (100 posesji). Podjęto też zbiórkę odpadów zielonych w okresie wiosenno-letnim (15 punktów zbiórki).

Z uwagi na potrzebę zwiększenia masy odpadów ulegających biodegradacji przeznaczonych do odzysku w okresie planistycznym zakłada się objęcie wszystkich mieszkańców miast zorganizowanym systemem zbierania tej grupy odpadów. Zbieranie będzie miało charakter stały, zaś w okresie wiosenno-letnim zbieraniem odpadów zielonych objęte zostaną wszystkie gminy, na obszarze których będą chętni do uczestnictwa w systemie.

System ten winien zapewnić możliwość wyłączenia i poddania odzyskowi:

- 25% odpadów ulegających biodegradacji w roku 2010;
- 50% odpadów ulegających biodegradacji w roku 2013;
- 65% odpadów ulegających biodegradacji w roku 2020.

5.3.2.3. Komunalne odpady wielkogabarytowe

Na terenie gmin EZG nie jest prowadzone selektywne zbieranie odpadów wielkogabarytowych. System ten zostanie wprowadzony wraz z powstaniem możliwości odzysku tej grupy odpadów (punkt demontażu odpadów wielkogabarytowych).

Do zbiórki **odpadów wielkogabarytowych** stosowane mogą być następujące systemy:

1. Okresowy odbiór bezpośrednio od właścicieli oraz stworzenie warunków do zamówienia takiej usługi indywidualnie jako „usługa na telefon”
2. Dostarczanie sprzętu do zakładu unieszkodliwiania odpadów lub centrum recyklingu przez właścicieli własnym transportem.
3. Bezpośredni odbiór przez producenta (dotyczy przede wszystkim zbiórki sprzętu elektronicznego i sprzętów gospodarstwa domowego). Ta forma pozyskiwania odpadów wielkogabarytowych upraszcza system zbiórki odpadów i ich usuwania. Odpady te nie zasilają ogólnego strumienia odpadów komunalnych.
4. System wymienny polegający na przekazaniu dobrego, ale konstrukcyjnie przestarzałego sprzętu w zamian za egzemplarz nowej generacji.

Zgodnie z KPGO zakłada się następujące limity w stosunku do 2002 r **selektywnej zbiórki odpadów wielkogabarytowych**:

- w roku 2010 — 50% wytwarzanych odpadów wielkogabarytowych,
- w roku 2014 — 70% wytwarzanych odpadów wielkogabarytowych.

5.3.2.4. Odpady remontowe i budowlane

Na obszarze EZG „Działdowszczyzna” nie jest prowadzona zbiórka odpadów remontowych i budowlanych. Wraz z powstaniem możliwości recyklingu tej grupy odpadów wprowadzony zostanie system ich zbierania.

Zbiórką i transportem odpadów budowlanych z miejsc ich powstawania zajmować się mogą:

1. Wytwórcy tych odpadów np. firmy budowlane, rozbiórkowe, osoby prywatne prowadzące prace remontowe.

2. Specjalistyczne firmy zajmujące się zbiórką odpadów.

Zaleca się, aby już na placu budowy składować w oddzielnych miejscach (pojemnikach) posegregowane odpady budowlane. Pozwoli to na selektywne wywożenie ich do zakładu odzysku i unieszkodliwiania lub na składowisko.

Zgodnie z KPGO zakłada się następujące limity w stosunku do 2002 roku **selektywnej zbiórki odpadów budowlanych**:

- w roku 2010 — 40% wytwarzanych odpadów budowlanych,
- w roku 2014 — 60% wytwarzanych odpadów budowlanych.

5.3.2.5. Odpady niebezpieczne

Na obszarze EZG „Działdowszczyzna” prowadzone jest selektywne zbieranie niektórych rodzajów odpadów niebezpiecznych (przeterminowane leki, zużyte baterie i akumulatory, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny).

Przy zbiórce odpadów niebezpiecznych wytwarzanych w grupie odpadów komunalnych zaleca się stosowanie następujących systemów organizacyjnych:

1. Gminny punkt zbiórki odpadów niebezpiecznych (GPZON) przyjmujący bezpłatnie odpady niebezpieczne od mieszkańców oraz odpłatnie od małych i średnich przedsiębiorstw.
2. Regularny, okresowy odbiór odpadów przez firmę specjalistyczną. Do tego celu stosowane będą specjalne samochody objeżdżające w określone dni wyznaczony obszar (średnio cztery razy w roku).
3. Zbiórka przez sieć handlową np. apteki, sklepy fotograficzne, sklepy z farbami itp. Władze zawierają umowy z placówkami handlowymi w zakresie przyjmowania i przechowywania różnego rodzaju odpadów niebezpiecznych. Specjalistyczny pojazd zabiera z tych placówek odpady niebezpieczne na żądanie.
4. Zbiórka odpadów niebezpiecznych prowadzona będzie w stacji przeładunkowej odpadów niebezpiecznych zlokalizowanej na terenie Zakładu Zagospodarowania Odpadów. Zadaniem stacji jest przyjmowanie i magazynowanie odpadów zebranych w gminach i przygotowanie ich do transportu do docelowej instalacji.

Zgodnie z KPGO zakłada się następujące limity w stosunku do 2002 r **selektywnej zbiórki odpadów niebezpiecznych** w grupie odpadów komunalnych:

**Plan Gospodarki Odpadami dla Gmin Członków
Ekologicznego Związku Gmin „DZIAŁDOWSZCZYŻNA” na lata 2008 – 2012**

- w roku 2010 — 50% odpadów będzie zbieranych selektywnie,
- w roku 2014 — 80% odpadów będzie zbieranych selektywnie.

VI. CELE I ZADANIA GOSPODARKI ODPADAMI

Ochrona środowiska przed odpadami powinna być traktowana jako priorytetowe zadanie, ponieważ odpady stanowią źródło zanieczyszczeń wszystkich elementów środowiska. Podany poniżej cel ekologiczny jest zgodny z celem nadrzędnym polityki ekologicznej państwa w odniesieniu do gospodarki odpadami (zapobieganie powstawaniu odpadów, odzysk surowców i ponowne wykorzystanie odpadów, bezpieczne dla środowiska końcowe unieszkodliwianie odpadów niewykorzystanych).

Cel ogólny:

**MINIMALIZACJA ILOŚCI WYTWARZANYCH ODPADÓW W SEKTORZE
KOMUNALNYM ORAZ PROWADZENIE SYSTEMU ODZYSKU
I UNIESZKODLIWIANIA ZGODNEGO Z NORMAMI EUROPEJSKIMI**

6.1. Cele krótkookresowe na lata 2008 – 2011:

1. Deponowanie na składowisku nie więcej niż 90% wytworzonych odpadów komunalnych.
2. Zwiększenie ilości wyselekcjonowanych odpadów komunalnych przekazywanych do odzysku.
3. Rozszerzenie zakresu systemu zbiórki odpadów niebezpiecznych w strumieniu odpadów komunalnych.
4. Eksploatacja istniejących składowisk odpadów w Zakrzewie i Ciechanówku zgodnie z decyzjami administracyjnymi.
5. Skierowanie w roku 2010 na składowisko do 75% (wagowo) całkowitej ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji (w stosunku do roku 1995).
6. Osiągnięcie w roku 2010 zakładanych limitów odzysku i recyklingu poszczególnych odpadów:
 - odpady wielkogabarytowe: 50%
 - odpady budowlane: 40%

- odpady niebezpieczne (z grupy odpadów komunalnych): 50%
7. Wyeliminowanie nielegalnego składowania odpadów komunalnych w miejscach do tego nieprzeznaczonych (dzikie wysypiska odpadów).
 8. Rekultywacja nieczynnych składowisk odpadów w m. Dębień, gm. Rybno, w m. Kozłowo, gm. Kozłowo i „Majki”, gm. Janowiec Kościelny.
 9. Opracowanie koncepcji zagospodarowania odpadów biodegradowalnych na Składowisku w Ciechanówku – budowa Kompostowni dla gmin członków Związku tj. miasta Lidzbark , Lubawa , Grodziczno i Rybno

6.2. Cele na lata 2012 – 2015

1. Deponowanie na składowiskach w roku 2014 nie więcej niż 85% wszystkich odpadów komunalnych.
2. Eksploatacja składowisk odpadów w Zakrzewie i Ciechanówku, zgodnie z decyzjami.
3. Skierowanie w roku 2013 na składowiska nie więcej niż 50% (wagowo) całkowitej ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji (w stosunku do roku 1995).
4. Zwiększenie masy odpadów opakowaniowych przeznaczonych do odzysku i recyklingu.
5. Osiągnięcie w roku 2014 zakładanych limitów odzysku i recyklingu poszczególnych odpadów:
 - odpady wielkogabarytowe: 70%
 - odpady budowlane: 60%
 - odpady niebezpieczne (z grupy odpadów komunalnych): 80%

Dla osiągnięcia założonych celów, konieczne jest podjęcie następujących kierunków działań w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi:

- Podnoszenie świadomości ekologicznej obywateli, w szczególności w zakresie minimalizacji wytwarzania odpadów.
- Wprowadzanie systemowej gospodarki odpadami komunalnymi, w tym rozbudowa zakładu zagospodarowania odpadów komunalnych

- Utrzymanie przez gminy kontroli nad zakładami przetwarzania odpadów komunalnych, co jest istotne z punktu widzenia rozwoju racjonalnej gospodarki odpadami.
- Wdrażanie nowoczesnych technologii odzysku i unieszkodliwiania odpadów.
- Podniesienie skuteczności selektywnej zbiórki odpadów ze szczególnym uwzględnieniem rozwoju selektywnej zbiórki odpadów komunalnych ulegających biodegradacji.
- Wdrażanie selektywnej zbiórki odpadów wielkogabarytowych, budowlanych i ulegających biodegradacji.
- Redukcja w odpadach kierowanych na składowiska zawartości składników biodegradowalnych.
- Zintensyfikowanie działań skierowanych na zapobieganie zanieczyszczeniu odpadami środowiska naturalnego.

**Plan Gospodarki Odpadami dla Gmin Członków
Ekologicznego Związku Gmin „DZIAŁDOWSZCZYNA” na lata 2008 – 2012**

Tabela 17. Harmonogram zadań krótkookresowych dla gmin członków Ekologicznego Związku Gmin „Działdowszczyzna” na lata 2008 - 2011

Cel strategiczny	Zadania	Realizacja	Odpowiedzialny
1	3	4	5
Aktualizacja i przyjęcie związkowego planu gospodarki odpadami	1. Aktualizacja Planu Gospodarki Odpadami dla Gmin Członkowskich Ekologicznego Związku Gmin „Działdowszczyzna” na lata 2008 - 2011	2008	EZG „Działdowszczyzna”
Zapobieganie powstawaniu odpadów i ograniczenie ich ilości	1. Przekazywanie informacji o zasadach funkcjonowania systemu gospodarki odpadami komunalnymi i sposobach unikania powstawania odpadów – druk i kolportaż ulotek, plakatów, programy edukacyjne w telewizji regionalnej, radiu i prasie	2008 - 2011	Działdowskie Centrum Edukacji Ekologicznej (DCEE)
	2. Uchwalenie nowego regulaminu utrzymania porządku i czystości w gminach członkach EZG uwzględniającego zasady regionalnego systemu gospodarki odpadami, w tym selektywnej zbiórki odpadów przeznaczonych do odzysku i recyklingu	2009	Rady Gmin
	3. Uświadomienie społeczeństwu zalet kompostowania odpadów i wynikających z tego korzyści dla mieszkańców i środowiska	2008 – 2009	DCEE
	4. Opracowanie zasad udzielania pomocy technicznej mieszkańcom prowadzącym kompostowanie odpadów biodegradowalnych	2008 - 2010	Burmistrzowie, Wójtowie
Deponowanie na składowisku w 2010 r. nie więcej niż 75% wytworzonych odpadów komunalnych.	1. Określenie kategorii odpadów przeznaczonych do odzysku i specjalistycznego unieszkodliwienia	2009	EZG „Działdowszczyzna”
	2. Opracowanie zasad i dobór technologii odzysku odpadów komunalnych	2009	
	3. Kontrola działania podmiotów odpowiedzialnych za zbieranie, transport, odzysk i unieszkodliwianie oraz przepływu odpadów zgodnie z zasadami systemu.	2009 - 2011	Burmistrzowie, Wójtowie

**Plan Gospodarki Odpadami dla Gmin Członków
Ekologicznego Związku Gmin „DZIAŁDOWSZCZYNA” na lata 2008 – 2012**

Objęcie 100 % mieszkańców zorganizowaną zbiórką odpadów komunalnych	1. Określenie zasad gromadzenia i odbioru zmieszanych odpadów komunalnych.	2009	EZG „Działdowszczyzna”, Burmistrzowie, Wójtowie
	2. Aktualizacja ewidencji umów zawartych przez mieszkańców z przedsiębiorcami na odbiór odpadów komunalnych.	2009	Burmistrzowie, Wójtowie
	3. Uzupełnienie systemu zbiórki zmieszanych odpadów komunalnych – zakup niezbędnej ilości pojemników i worków.	2008 - 2010	
Rozwój selektywnej zbiórki odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, w tym odpadów zielonych i odpadów organicznych z gospodarstw domowych. Działania zmierzające do zapewnienia w 2010 r. zbiórki 25% odpadów ulegających biodegradacji	1. Określenie zasad zbiórki odpadów komunalnych ulegających biodegradacji z terenów miast i wsi zwartych i systemu transportu.	2009	EZG „Działdowszczyzna
	2. Zakup niezbędnej ilości pojemników do stworzenia systemu zbierania komunalnych odpadów ulegających biodegradacji	2009 – 2010	
	3. Opracowanie Koncepcji zagospodarowania odpadów biodegradowalnych na Składowisku w Ciechanówku i budowa Kompostowni dla gmin Lidzbark, Lubawa, Grodziczno, Rybno.....	2009-2012	
Rozwój selektywnej zbiórki odpadów wielkogabarytowych. Działania organizacyjne w celu zapewnienia w 2010r. zbiórki na poziomie 50% odpadów wielkogabarytowych.	1. Opracowanie zasad gromadzenia i odbioru odpadów wielkogabarytowych, z sektora budowlanego i wraków pojazdów	2010	EZG „Działdowszczyzna”
	2. Budowa systemu zbiórki odpadów wielkogabarytowych, – wyznaczenie lokalizacji i stworzenie gminnych punktów gromadzenia odpadów nietypowych	2010 – 2011	EZG „Działdowszczyzna” Przedsiębiorcy
	3. Budowa instalacji do demontażu i recyklingu odpadów wielkogabarytowych o przepustowości 4.000 Mg w 2010 r. na poziomie regionu.	2010	EZG „Działdowszczyzna”
Rozwój selektywnej zbiórki odpadów budowlanych wchodzących w strumień odpadów komunalnych. Działania organizacyjne w celu zapewnienia w 2010 r. zbiórki na poziomie 40% odpadów budowlanych w skali kraju.	1. Opracowanie zasad funkcjonowania systemu zbiórki odpadów budowlanych i remontowych	2009	EZG „Działdowszczyzna” Przedsiębiorcy
	2. Podjęcie współpracy z przedsiębiorcą w zakresie rozdrabniania selektywnie zbieranych odpadów budowlanych i remontowych	2009	EZG „Działdowszczyzna”

**Plan Gospodarki Odpadami dla Gmin Członków
Ekologicznego Związku Gmin „DZIAŁDOWSZCZYNA” na lata 2008 – 2012**

Rozwój selektywnej zbiórki celem unieszkodliwiania odpadów niebezpiecznych wydzielonych ze strumienia odpadów komunalnych. Działania organizacyjne w celu zapewnienia w 2010 r. zbiórki na poziomie 50%	1. Opracowanie zasad gromadzenia i odbioru odpadów niebezpiecznych.	2009	EZG „Działdowszczyzna” Burmistrzowie, Wójtowie, Przedsiębiorcy
	2. Wyznaczenie lokalizacji oraz budowa Punktów Gromadzenia Odpadów Niebezpiecznych.	2010	
	3. Opracowanie programu usuwania odpadów azbestu.	2009	
	4. Usunięcie do 2011 r. 40% pokryć dachowych zawierających azbest w celu poddania ich unieszkodliwieniu	2008 - 2011	
Zamykanie i rekultywacja składowisk odpadów komunalnych niespełniających wymogów UE.	1. Rekultywacja składowiska w m. Dębień, gm. Rybno, w m. Kozłowo i „Majki”, gm. Janowiec Kościelny na zasadach określonych w decyzjach Starosty.	2008 -2009	EZG „Działdowszczyzna”
Budowa potencjału technicznego w zakresie selektywnego gromadzenia odpadów opakowaniowych: zapewnienie odpowiedniej ilości pojemników	1. Zakup brakującej ilości pojemników i worków foliowych dla objęcia wszystkich mieszkańców w poszczególnych typów zabudowy zorganizowanym systemem zbierania odpadów opakowaniowych	2008 – 2010	EZG „Działdowszczyzna” Działdowskie Centrum Edukacji Ekologicznej
	2. Budowa uzupełniającego systemu zbiórki odpadów opakowaniowych w placówkach oświatowych i targowiskach.	2008 – 2011	
	3. Prowadzenie akcji informacyjno – edukacyjnej: akcje ulotkowe, wykłady, festyny, konkursy propagujące selektywne zbieranie odpadów opakowaniowych	2008 – 2011	
	4. Budowa instalacji segregacji odpadów opakowaniowych zbieranych selektywnie i odpadów zmieszanych o przepustowości 20.000 Mg/rok	2010	

VII. SYSTEM GOSPODARKI ODPADAMI KOMUNALNYMI DLA EZG „DZIAŁDOWSZCZYNA”

Założenia Agendy 21, przepisy Unii Europejskiej jak również Ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach z późniejszymi zmianami (Dz. U. 62, poz. 628), Ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o zmianie ustawy o odpadach (Dz. U. 116, poz. 1208) oraz ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu porządku i czystości w gminach (Dz. U. 132, poz. 622) nakłada na gminy obowiązek prowadzenia racjonalnej gospodarki odpadami w oparciu o następujące główne zasady:

- minimalizacja powstawania odpadów komunalnych;
- wyłączenie z odpadów wszystkich frakcji możliwych do gospodarczego wykorzystania;
- unieszkodliwienie odpadów niemożliwych do wykorzystania poprzez ich kompostowanie, unieszkodliwienie termiczne lub składowanie.

Funkcjonowanie gospodarki odpadami zgodnie z wymienionymi powyżej założeniami winno prowadzić do realizacji podstawowego celu, jakim jest **ochrona środowiska, zagospodarowanie odpadów i minimalizacja ilości odpadów przeznaczonych do unieszkodliwienia, a więc oszczędność miejsca przeznaczonego na składowisko odpadów.**

Punktem wyjścia do realizacji tych zadań jest stworzenie racjonalnego i funkcjonalnego systemu gospodarki odpadami, szczególnie uwzględniającego selektywne ich zbieranie. Dobre zaprojektowanie systemu, a następnie jego właściwa realizacja daje największe szanse powodzenia. W wyniku jego wprowadzenia zostają wyodrębnione poszczególne frakcje odpadów z jednoczesnym wskazaniem metod dalszego postępowania z nimi. Jest to szczególnie ważne z uwagi na konieczność odrębnego postępowania z poszczególnymi frakcjami (odpady zmieszane, selektywnie zebrane surowce wtórne, odpady niebezpieczne, bioodpady itd.). Dopełnieniem systemu gromadzenia i wywozu jest zapewnienie odpowiedniej infrastruktury technicznej do realizacji programu.

Oprócz wybrania właściwego modelu musi być także zapewniona niezbędna do jego realizacji infrastruktura. Chodzi tu zarówno o niezbędną ilość odpowiednich pojemników do zbiórki odpadów, sprzęt do ich wywozu jak i o urządzenia do ich przetworzenia i zagospodarowania.

W zależności od istniejących warunków, a w szczególności możliwości finansowych należy przyjąć realny harmonogram wprowadzania systemu zmierzający do osiągnięcia założonego celu.

7.1. Organizacja systemu gospodarki odpadami

Zgodnie z art. 4 ustawy z dnia 13 września 1996 o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (wraz ze zmianami) rada gminy uchwała Regulamin utrzymania czystości i porządku w gminie dostosowany do gminnego planu gospodarki odpadami. Regulamin jest aktem prawa miejscowego i jego przestrzeganie należy do wszystkich uczestników systemu gospodarki odpadami (mieszkańcy, podmioty gospodarcze odpowiedzialne za realizację zadań wynikających z regulaminu, podmioty gospodarcze – wytwórcy odpadów).

Określenie zasad systemu zbierania odpadów komunalnych zgodnych z przyjętym planem gospodarki odpadami i obowiązującym prawem stanowi wytyczne dla mieszkańców i działających podmiotów gospodarczych. Podstawową zasadą tworzenia systemu zbierania odpadów jest ich **selektywne gromadzenie**.

Zgodnie z założeniami Krajowego i Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Warmińsko-Mazurskiego 2010 oraz Ustawą z 13 września 1996 roku o utrzymaniu czystości i porządku w gminach zadania z zakresu gospodarki odpadami będą realizowane w ramach struktury regionalnej – **Rejon S** (działdowski).

W dniu 14 kwietnia 2008 r. Zarząd Ekologicznego Związku Gmin „Działdowszczyzna” zawarł porozumienie (Deklarację Współpracy) z Zarządem Związku Gmin Regionu Ostródzko-Iławskiego „Czyste Środowisko”, na mocy którego utworzony został wspólny **rejon gospodarki odpadami S-W (działdowsko-ostródzki)**. Zgodnie z powyższym porozumieniem:

- w ramach Rejonu S-W działają dwa związki międzygminne samodzielnie i niezależnie realizujące zadania własne gmin członkowskich wynikające z własnych planów gospodarki odpadami oraz wspólnie zadania wynikające z wojewódzkiego planu gospodarki odpadami;
- Związki będą wspierały się i współpracowały przy realizacji projektów wykraczających poza możliwości własne;

- Związki będą współpracowały w zakresie pozyskiwania środków zewnętrznych na realizację zadań z zakresu gospodarki odpadami, a w szczególności zadań określonych w WPGO.

Na mocy porozumienia Rejon Działdowski realizować będzie zadania z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gmin członkowskich EZG „Działdowszczyzna” oraz gminy Nidzica i Janowo (pow. nidzicki).

Zgodnie z założeniami KPGO Regionalny ZZO winien zapewniać co najmniej następujący zakres usług:

- mechaniczno-biologiczne lub termiczne przekształcanie zmieszanych odpadów komunalnych i pozostałości z sortowni;
- składowanie przetworzonych odpadów komunalnych;
- przetwarzanie odpadów biodegradowalnych;
- sortowanie poszczególnych frakcji odpadów komunalnych zbieranych selektywnie (opcjonalnie);
- zakład demontażu odpadów wielkogabarytowych;
- zakład przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego.

Opracowana dla Ekologicznego Związku Gmin „Działdowszczyzna” koncepcja Zakładu – Stacji Przeładunkowej Odpadów zakłada budowę infrastruktury odzysku odpadów składającą się z:

- sortowni odpadów komunalnych zbieranych selektywnie oraz odpadów zmieszanych;
- punktu demontażu odpadów wielkogabarytowych i sprzętu elektrycznego i elektronicznego;
- punktu czasowego magazynowania (stacji przeładunkowej) odpadów niebezpiecznych;
- punkty czasowego magazynowania (stacji przeładunkowej) odpadów zawierających azbest.

Planowana infrastruktura zlokalizowana będzie w Działdowie przy ul. Przemysłowej. W skład SPO wchodzić będzie funkcjonująca kompostownia odpadów ulegających biodegradacji i osadów ściekowych w Zakrzewie i planowana w Ciechanówku.

Nie zakłada się budowy punktu zagospodarowania odpadów remontowych i budowlanych. Zadania z zakresu przetwarzania tego rodzaju odpadów powierzone

zostaną podmiotowi prywatnemu posiadającemu urządzenia do kruszenia gruzu budowlanego.

Funkcjonowanie regionalnego systemu gospodarki odpadami komunalnymi wiązać się będzie z koniecznością dokonania zmian organizacyjnych:

EZG „Działdowszczyzna” odpowiedzialny będzie za:

- prowadzenie odzysku odpadów ulegających biodegradacji oraz przygotowanie odpadów zbieranych selektywnie do odzysku lub specjalistycznego unieszkodliwienia;
- organizację, nadzór i realizację systemu selektywnego zbierania odpadów komunalnych ulegających biodegradacji;
- organizację i nadzór nad systemem selektywnego zbierania odpadów opakowaniowych i niebezpiecznych;
- koordynację działań z zakresu edukacji ekologicznej;

Gminy odpowiedzialne będą za:

- organizację i nadzór nad systemem zbierania odpadów zmieszanych;
- udział w realizacji zadań z zakresu edukacji ekologicznej;
- ewidencję zawartych umów na usuwanie odpadów komunalnych;
- kontrolę realizacji zasad systemu gospodarki odpadami;

Przedsiębiorcy odpowiedzialni będą za:

- zbieranie komunalnych odpadów zmieszanych oraz innych odpadów komunalnych gromadzonych selektywnie (oprócz odpadów zbieranych przez EZG);
- transport odpadów do instalacji odzysku i unieszkodliwiania zlokalizowanych na terenie EZG (ZZO).

Dla sprawnego funkcjonowania systemu zbierania odpadów komunalnych gminy podejmą kroki związane z przejęciem przez nie obowiązku właścicieli nieruchomości usuwania odpadów komunalnych.

7.2. System zbierania odpadów

7.2.1. Zmieszane odpady komunalne (odpady resztowe)

Celem funkcjonowania systemu zbiórki zmieszanych odpadów komunalnych jest **zorganizowane usuwanie wszystkich odpadów komunalnych powstających na terenie miasta i gminy**. Wskazane jest zatem stworzenie systemu „przyjaznego”, umożliwiającego swobodne pozbywanie się odpadów. Budowa systemu zapewni realizację postulatu objęcia wszystkich mieszkańców miast i gmin zorganizowanym systemem zbierania odpadów.

W zależności od rodzaju zabudowy zmieszane odpady resztowe będą zbierane w następujący sposób:

- w systemie „odbioru bezpośredniego” **w rejonach zabudowy jednorodzinnej** w oparciu o pojemniki 110- lub 120-litrowe (1 pojemnik lub worek na gospodarstwo domowe),
- w systemie „donoszenia” **w rejonach zabudowy wielorodzinnej** w oparciu o pojemniki 1100-litrowe (1 pojemnik na 50 mieszkańców);

Zebrane odpady będą kierowane do unieszkodliwienia na składowisku odpadów komunalnych w Zakrzewie lub Ciechanówku. Po uruchomieniu sortowni odpady zmieszane kierowane będą do SPO w Działdowie w celu ich przetworzenia.

Budowa systemu zbierania odpadów według powyższych zasad wymaga ustalania tras przejazdu umożliwiających dojazd do każdego gospodarstwa domowego.

Z przeprowadzonej analizy wynika, że objęcie wszystkich mieszkańców gmin Ekologicznego Związku Gmin „Działdowszczyzna” systemem zbierania zmieszanych odpadów według przyjętych zasad wymagać będzie uzupełnienia ilości eksploatowanych pojemników. Szacuje się, że zachodzić będzie potrzeba zakupu łącznie **9 346 pojemników 110 lub 120 litrowych** oraz **526 pojemników 1100 litrowych** za łączną sumę **1 309 280 zł**.

Nie planuje się budowy systemu gromadzenia i zbiórki zmieszanych odpadów komunalnych metodą „donoszenia” opartej na Wiejskich Punktach Gromadzenia Odpadów (WPGO). Wadą systemu jest:

- anonimowość usuwanych odpadów uniemożliwiająca wprowadzenie zasady „zanieczyszczający płaci”;

- trudności lokalizacyjne WPGO uniemożliwiające skrócenie odległości miejsca powstawania odpadów do miejsc gromadzenia;
- tendencja do niekontrolowanego usuwania odpadów w miejscach do tego nie przeznaczonych (dzikie wysypiska);
- ograniczoność kontroli funkcjonowania systemu (np. usuwanie odpadów przez mieszkańców spoza gminy) i sprzętu przeznaczonego do gromadzenia odpadów.

Do obsługi pojemników na odpady zmieszane konieczny jest specjalistyczny środek transportu. Zalecany typem są śmieciarki z zagęszczaniem płytowym o większej pojemności. Należy jednak pamiętać o lokalnych uwarunkowaniach technicznych – możliwościach dojazdu do poszczególnych posesji.

Systemem zorganizowanego odbioru odpadów komunalnych objęte zostaną również małe i średnie przedsiębiorstwa. Każdy podmiot gospodarczy wytwarzający odpady komunalne wyposażony zostanie w odpowiednie do potrzeb pojemniki. Zgromadzone odpady odbierane będą razem z odpadami komunalnymi z gospodarstw domowych. Podstawą odbioru odpadów od przedsiębiorstw winna być umowa zawarta z podmiotem świadczącym usługi.

Istotną kwestią funkcjonowania systemu odbioru odpadów komunalnych jest ich ewidencja. Prowadzący odbiór odpadów komunalnych przedsiębiorca zobowiązany jest prowadzić ewidencję pozwalającą na wyodrębnienie poszczególnych grup wytwórców odpadów (odpady z gospodarstw domowych, odpady z obiektów użyteczności publicznej i obsługi ludności, odpady od podmiotów gospodarczych).

Zgodnie z zapisem art. 5 ust. 1 pkt.1 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach zakup niezbędnych pojemników do gromadzenia odpadów komunalnych należy do obowiązków właściciela nieruchomości. Pojemniki mogą być również własnością firm komunalnych lub gminy dzierżawione przez właścicieli nieruchomości.

7.2.2. Selektywne zbieranie odpadów opakowaniowych i użytkowych

Dla realizacji postanowień art. 10 ustawy o odpadach oraz uzyskania stopnia wyłączenia odpadów przeznaczonych do odzysku i recyklingu na terenie miasta i gminy obowiązywać będzie **selektywne zbieranie odpadów**. Nie zakłada się zbiórki i segregacji

wyłącznie odpadów zmieszanych. Wady i zalety systemu zbierania i segregacji odpadów zmieszanych przedstawiono poniżej.

ZALETY SYSTEMU	WADY SYSTEMU
<ul style="list-style-type: none">• niskie koszty budowy systemu i zbiórki odpadów• niskie zapotrzebowanie na edukację ekologiczną;	<ul style="list-style-type: none">• pozyskiwanie niskiej jakości materiału do segregacji – mix wszystkich frakcji odpadów;• wysokie koszty inwestycyjne linii sortowniczej (sito bębnowe, wyposażenie dodatkowe – myjka do szkła);• wysokie koszty funkcjonowania linii sortowniczej – zwiększone zatrudnienie, większa moc zainstalowana, konieczność mycia szkła;• brak możliwości uzyskania czystego kompostu przeznaczonego do zbycia;• niewielki stopień wyłączenia określonych frakcji odpadów uniemożliwiający uzyskanie wyznaczonych limitów (ok. 5% zawartości frakcji);• nieznaczny stopień ograniczenia masy odpadów unieszkodliwianych na składowisku (ok. 97% odpadów trafia na składowisko).

Na terenie gmin Ekologicznego Związku Gmin „Działdowszczyzna” selektywna zbiórka odpadów prowadzona jest metodą „odbioru bezpośredniego” w rejonach zabudowy jednorodzinnej oraz metodą „donoszenia” w wyznaczonych punktach miast i wsi zwartych oraz w rejonach zabudowy wielorodzinnej. System oparty jest na workach foliowych (zabudowa jednorodzinna) i pojemnikach specjalistycznych o pojemności 1100 litrów (zabudowa wielorodzinna).

Celem funkcjonowania systemu selektywnego zbierania odpadów opakowaniowych i użytkowych na terenie miasta i gminy będzie **wyłączenie mas odpadów opakowaniowych i surowcowych określonych w WPGO dla poddania ich procesowi odzysku i recyklingu.**

W związku z koniecznością zmniejszenia ilości odpadów komunalnych kierowanych do unieszkodliwienia na składowisku dokonane zostanie rozszerzenie zakresu podmiotowego systemu selektywnego zbierania odpadów opakowaniowych. Zakłada się objęcie wszystkich mieszkańców gmin systemem selektywnego zbierania

odpadów. System ten zakłada zbieranie odpadów makulatury, tworzyw sztucznych i szkła opakowaniowego.

Zakłada się, że:

- w rejonach zabudowy wielorodzinnej prowadzenie zbierania odbywać się będzie metodą „segregacji u źródła” z podziałem na poszczególne ich rodzaje. Do gromadzenia odpadów stosowane będą pojemniki 1100 litrowe na surowce wtórne. Pojemniki na poszczególne rodzaje odpadów ustawione będą w bezpośrednim sąsiedztwie pojemników na zmieszane odpady resztowe tworząc **punkty gromadzenia odpadów**;
- w zabudowie jednorodzinnej do zbierania wyselekcjonowanych odpadów będą służyły worki foliowe dostępne dla poszczególnych posesji;
- w wyznaczonych punktach miast i gmin funkcjonować winien uzupełniający system zbierania odpadów oparty na pojemnikach specjalnych.

W celu stworzenia odpowiedniej sieci miejsc gromadzenia odpadów:

- w rejonach zabudowy jednorodzinnej odpady opakowaniowe i surowcowe gromadzone będą w kolorowych workach foliowych o pojemności 100 l. Zbiórką objęte zostanie makulatura, szkło i tworzywa sztuczne;
- uwzględniając częstotliwość odbioru gromadzonych odpadów (jeden raz w miesiącu makulatura i szkło, dwa razy w miesiącu tworzywa sztuczne) zakłada się dostarczenie każdemu gospodarstwu domowemu odpowiedniej ilości worków¹;
- w zabudowie zwartej wielorodzinnej pojemnik specjalistyczny 1100-litrowy na szkło, makulaturę i tworzywa sztuczne będzie przeznaczony do obsługi ok. 100 mieszkańców;
- stworzona sieć miejsc gromadzenia odpadów winna zapewnić odpowiednią częstotliwość opróżniania pojemników;
- wraz z rozwojem systemu zbierania wzrośnie częstotliwość opróżniania pojemników i odbiór worków foliowych w związku z czym należy zakładać wzrost liczby worków przypadających na jedno gospodarstwo domowe.

¹ - Objęcie systemem zbierania wymienionych frakcji opakowaniowych wiązać się będzie z koniecznością zapewnienia 48 worków/rok każdemu gospodarstwu domowemu.

Stworzony zostanie również system uzupełniający:

- **metodą „donoszenia”** - w oparciu o pojemniki specjalistyczne rozstawione w wyznaczonych punktach miast i gmin; zakłada się zbieranie szkła, makulatury i tworzyw sztucznych;
- **metodą „donoszenia”** - w placówkach oświatowych na terenie miast i gmin w oparciu o zestawy pojemników 120 lub 1100 litrowych; zakłada się zbieranie makulatury, szkła, tworzyw sztucznych i puszek aluminiowych.

Mimo znacznych ilości metali możliwych do wyłączenia nie planuje się selektywnego zbierania tej frakcji (poza zbiórką puszek aluminiowych w szkołach) z uwagi na łatwy zbyt tego surowca i niewielkie możliwości ich pozyskiwania w ramach systemu zbierania.

Worki do zbierania odpadów w zabudowie jednorodzinnej wykorzystywane będą jednokrotnie. Zakup niezbędnej ilości worków trzeba będzie powtarzać corocznie. W sortowni opróżnione worki powinny być zbierane i przekazywane jako surowiec wtórny do odbiorcy.

Niezależnie od rodzaju zabudowy worki i pojemniki na poszczególne frakcje surowców wtórnych będą mieć te same kolory. Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 25 października 2005 r. w sprawie szczegółowego sposobu postępowania z odpadami opakowaniowymi przyjmuje się kolorystykę pojemników i worków:

- kolor **niebieski** – opakowania z papieru i tektury;
- kolor **biały** – opakowania ze szkła bezbarwnego;
- kolor **zielony** – opakowania ze szkła kolorowego
- kolor **żółty** – metale, tworzywa sztuczne, tworzywa wielomateriałowe.

Przedstawiony powyżej zakres zbierania poszczególnych frakcji w wyszczególnionych typach zabudowy należy traktować jako podstawowy. W przyszłości ulegnie on rozszerzeniu o zbieranie szkła z podziałem na kolory.

Do zapewnienia obsługi systemu według przyjętych zasad konieczny będzie zakup niezbędnej ilości worków i pojemników. Uwzględniając funkcjonowanie pojemników specjalistycznych do selektywnego zbierania odpadów metodą „donoszenia” szacuje się, że zachodzić będzie potrzeba zakupu dodatkowych **457 pojemników specjalistycznych** o pojemności 1100 litrów za kwotę **434.150 zł**. Ponadto szacuje się, że zaopatrzenie gospodarstw domowych w worki foliowe wiązać się będzie z potrzebą zakupu w ciągu roku ok. **781 248 worków foliowych** za kwotę ok. **390.624 zł**.

Przedstawioną powyżej liczbę worków i pojemników należy traktować jako orientacyjną. Rzeczywista liczba pojemników w niektórych przypadkach może być większa. Przyczyną takiego stanu może być sytuacja, gdy liczba mieszkańców w tym typie zabudowy jest mniejsza niż 100 osób. W takim przypadku możliwość zbierania odpadów opakowaniowych należy zapewnić wszystkim mieszkańcom i ustawić zwiększoną liczbę zestawów.

Przez cały czas zbierania odpadów użytkowych prowadzona będzie odpowiednia akcja informacyjno-edukacyjna wyjaśniająca celowość takiego postępowania z odpadami.

ZALETY SYSTEMU	WADY SYSTEMU
<ul style="list-style-type: none">• wysoka akceptowalność funkcjonowania systemu z racji bliskości miejsc zbiórki odpadów od miejsc ich powstawania;• wysoki stopień wyłączenia odpadów przeznaczonych do odzysku lub recyklingu umożliwiający uzyskanie wyznaczonych planami limitów;• wysoki stopień czystości i jednorodności zbieranych odpadów wpływający na obniżenie kosztów wtórnej segregacji odpadów (uproszczona linia sortownicza, krótszy czas segregacji);• zwiększone przychody ze zbycia uzyskanych surowców wtórnych;• łatwość prowadzenia kontroli funkcjonowania systemu zbiórki odpadów z uwagi na możliwość określenia wytwórcy odpadów;• łatwość rozbudowy i modernizacji systemu zbiórki;	<ul style="list-style-type: none">• duże nasycenie systemu pojemnikami i workami (potrzeby w skali roku) zwiększające koszty inwestycyjne budowy systemu;• zwiększona ilość kursów sprzętu transportowego i wydłużenie tras przejazdu z racji objęcia systemem wszystkich mieszkańców gmin RFGO;• potrzeba prowadzenia stałej działalności edukacyjnej społeczeństwa.

Selektywna zbiórka odpadów komunalnych metodą segregacji u źródła i odbioru bezpośredniego daje najlepsze wyniki i rokuje możliwość dochowania wyznaczonych wielkości wyłączenia odpadów do odzysku i recyklingu.

System selektywnego zbierania odpadów opakowaniowych powinien objąć także wszystkie szkoły na terenie gmin. Jego głównym zadaniem będzie wyrabianie nawyków segregacji u dzieci i młodzieży. Stanowiąc one będą uzupełnienie treści prowadzonej w szkołach edukacji ekologicznej.

Systemem zbierania odpadów opakowaniowych objęte winny być również działające na terenie gmin targowiska.

W systemie uzupełniającym brak jest możliwości określenia okresu zapelnienia pojemników. Zapelnianie się tych pojemników będzie cechowała duża zmienność, w związku z czym będą one opróżniane w systemie „na telefon” czyli po zgłoszeniu przez mieszkańców takiej potrzeby.

Omówiony powyżej system selektywnego zbierania odpadów opakowaniowych i surowcowych stanowi pierwszy etap budowy docelowego systemu zbierania odpadów.

Docelowo:

- nastąpi rozwój systemu selektywnego gromadzenia i zbierania odpadów poprzez odrębne gromadzenie szkła kolorowego i białego;
- wraz z rozwojem technik recyklingu różnych frakcji odpadów użytkowych nastąpi rozbudowa systemu selektywnego zbierania obejmująca frakcje możliwe do zagospodarowania (odpady wielomateriałowe, odpady tekstyliów);
- podjęcie produkcji paliw alternatywnych oraz dążność do dalszego ograniczania ilości odpadów unieszkodliwianych na składowiskach odpadów wiązać się będzie z możliwością odbioru innych, nie zbieranych dotychczas frakcji odpadów (odpady tekstylne).

Systemem selektywnego zbierania odpadów opakowaniowych i użytkowych będą również objęte małe i średnie podmioty gospodarcze (szczególnie handlowe i usługowe). Każdy podmiot wyposażony będzie w pojemniki odpowiedniej do potrzeb pojemności do gromadzenia poszczególnych rodzajów opakowań. Podstawą funkcjonowania systemu winna być umowa zawarta pomiędzy firmą komunalną a wytwórcą odpadów określająca zasady gromadzenia i odbioru odpadów.

7.2.3. Odpady ulegające biodegradacji

Celem funkcjonowania systemu jest **wyłączenie ze strumienia odpadów komunalnych określonej w planie masy frakcji ulegającej biodegradacji dla poddania jej procesowi recyklingu organicznego w sposób zapewniający osiągnięcie najlepszych efektów ekologicznych i ekonomicznych.**

Z dokonanych szacunków ilości i składu morfologicznego odpadów komunalnych wynika, że na terenie miasta i gminy powstaje ok. **7.670,2 Mg odpadów komunalnych ulegających biodegradacji** z gospodarstw domowych.

Na terenie miasta Działdowa prowadzona jest selektywna zbiórka tej frakcji odpadów komunalnych. Obejmuje ona część posesji jednorodzinnych (100). Ponadto w okresach wzmożonej wegetacji roślin organizowanych jest 18 punktów zbierania trawy i innych odpadów roślinnych. Zbierane odpady kierowane są do recyklingu organicznego w kompostowni w Zakrzewie.

W związku z koniecznością zwiększenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przeznaczonych do recyklingu zakłada się rozszerzenie zakresu podmiotowego systemu selektywnej zbiórki tego rodzaju odpadów:

- zbieranie odpadów ulegających biodegradacji z gospodarstw domowych (odpady kuchenne) w rejonach **zabudowy wielorodzinnej** prowadzone będzie **metodą donoszenia**. Odpady będą gromadzone w specjalistycznych pojemnikach o pojemności 240 litrów (biotainer), ustawionych w pobliżu pojemników na inne rodzaje odpadów. Zebrane odpady organiczne będą trafiały do instalacji recyklingu organicznego działającej w ramach Zakładu Zagospodarowania Odpadów. Jeden pojemnik przeznaczony winien być do obsługi 100 mieszkańców;
- zbieranie odpadów ulegających biodegradacji z gospodarstw domowych w rejonach **zabudowy jednorodzinnej** prowadzone będzie:
 - **metodą donoszenia** (wariant 1). System zbierania wiązać się będzie z organizacją punktów gromadzenia tej grupy odpadów zlokalizowanych w wyznaczonych miejscach (np. na ulicach) wyposażonych w pojemniki specjalistyczne o pojemności 140 l. Jeden pojemnik przeznaczony winien być do obsługi ok. 50 mieszkańców;
 - **metodą odbioru bezpośredniego** (wariant 2). Budowa takiego systemu zbierania wymagać będzie wyposażenia każdej nieruchomości w indywidualny pojemnik typu biotainer o pojemności 80 l. opróżniany nie rzadziej niż co 14 dni lub worki;
- z uwagi na wysoki stopień zagospodarowania odpadów ulegających biodegradacji w rejonach zabudowy rozproszonej zbiórką tej grupy odpadów objęte będą jedynie rejony miast: Działdowo, Lidzbark i Lubawa;
- odpady zielone z pielęgnacji i utrzymania zieleni miejskiej (trawa, gałęzie) będą dostarczane bezpośrednio do instalacji recyklingu organicznego przy Zakładzie – SPO w Działdowie tj. Kompostowni w Zakrzewie i Ciechanówku

Gromadzenie w pojemniku dużych ilości łatwo rozkładalnej biomasy sprzyja zachodzeniu procesów zagniwania, które mogą być uciążliwe ze względu na emisję

odorów i zagrożenia higieniczno-sanitarne. Z uwagi na powyższe nakłada to na operatora systemu konieczność zwiększonej częstotliwości wywozu tej grupy odpadów.

Dla gromadzenia odpadów ulegających biodegradacji zalecane jest używanie specjalnych pojemników na bioodpady – tzw. biotainerów (załącznik) o pojemności 240 i 140 litrów albo o pojemności 80 litrów. Cechą wyróżniającą pojemnik typu biotainer jest jego konstrukcja, stwarzająca odpadom optymalne warunki dla rozpoczęcia procesów kompostowania, wśród których wyróżnić należy:

- bardzo dobre przygotowanie materiału do dalszego kompostowania (upraszcza to dalsze procesy rozkładu);
- redukcję masy spowodowaną głównie odparowaniem części wody zawartej w biomacie (zmniejsza się dzięki temu koszty i uciążliwość transportu);
- zmniejszenie ilości i poprawa jakości wód odciekowych.

Częstotliwość opróżniania pojemników nie może być rzadsza niż raz na 14 dni niezależnie od stopnia zapelnienia.

Uwzględniając potrzebę budowy systemu selektywnego zbierania odpadów komunalnych ulegających biodegradacji od podstaw szacuje się, że:

- dla wariantu 1 (metoda donoszenia) zachodzić będzie potrzeba zakupu **384 pojemników o pojemności 140 l.** i **202 pojemników o pojemności 240 l.** za łączną sumę **137.000 zł.**;
- dla wariantu 2 (metoda odbioru bezpośredniego) zachodzić będzie potrzeba zakupu **202 pojemników o pojemności 240 l.** i **4 897 pojemników o pojemności 80 l.** za łączną sumę **493.250 zł.** albo 202 pojemników o pojemności 240 l. i niezbędnej ilości worków.

Źródłem odpadów ulegających biodegradacji mogą być również placówki handlowe, hotele, restauracje i zakłady przetwórstwa rolno-spożywczego. Powstające tam odpady ulegające biodegradacji dostarczane mogą być bezpośrednio do instalacji recyklingu organicznego lub zbierane łącznie z odpadami z gospodarstw domowych.

Do gromadzenia odpadów zielonych z ogródków przydomowych (trawa, gałęzie itp.) wskazane jest stosowanie worków papierowych, odbieranych - podobnie jak odpady użytkowe - według ustalonego wcześniej harmonogramu. Pozwoli to na kierowanie bezpośrednio do procesu kompostowania całego worka bez konieczności jego opróżniania. Celuloza zawarta w papierze ulega także biodegradacji w procesie kompostowania.

Do obsługi biotainerów konieczne będzie stosowanie specjalistycznego sprzętu transportowego z zagęszczaniem bębnowym (umożliwia wstępne rozdrobnienie i wymieszanie zebranych odpadów) lub z zagęszczaniem liniowym wyposażonego w urządzenie do mycia pojemników. Żadna z działających firm wywozowych nie posiada takiego sprzętu, w związku z czym zachodzić będzie konieczność jego zakupu.

Odpady zielone z utrzymania zieleni (gałęzie, trawa, liście) są pożądanym materiałem do kompostowania, jednak cechuje je duża okresowość. Są one głównie możliwe do pozyskania tylko w okresie wegetacyjnym.

Selektywną zbiórką odpadów ulegających biodegradacji będą objęte także targowiska. Na targowiskach winny być ustawione pojemniki 1100 litrowe na odpady ulegające biodegradacji oraz pojemniki 1100 litrowe na odpady opakowaniowe.

Pozyskiwanie odpadów ulegających biodegradacji z terenu miasta i gminy wprowadzone będzie bezpośrednio przed uruchomieniem instalacji recyklingu organicznego w regionalnym ZZO (zgromadzenie materiału do rozpoczęcia produkcji kompostu). Wcześniejsze rozpoczęcie ich zbiórki bez możliwości właściwego zagospodarowania spowoduje poniesienie nakładów bez spodziewanego efektu (zmniejszenia ilości odpadów trafiających na składowisko).

7.2.4. Odpady wielkogabarytowe

Celem funkcjonowania systemu jest **wyłączenie ze strumienia odpadów komunalnych frakcji wielkogabarytowej przeznaczonej do recyklingu i unieszkodliwienia zgodnie z założeniami planu.**

Odpady wielkogabarytowe winny być zbierane w czasie okresowych zbiórek oraz w punktach zbierania odpadów (PZO).

Okresowe zbiórki na terenie miasta i gminy będą prowadzone kwartalnie według przyjętego harmonogramu. Zbiórce podlegać będą te odpady, które ze względu na swoje rozmiary nie mogą być zbierane w standardowe pojemniki. W czasie tych zbiórek odbierane będą odpady wielkogabarytowe tylko z gospodarstw domowych. W ulotkach informacyjnych rozdawanych mieszkańcom będą określone typy odbieranych odpadów oraz od kogo będą odbierane.

W grupie usuwanych odpadów powinien się znaleźć przede wszystkim sprzęt AGD i RTV (lodówki, kuchenki gazowe, telewizory) oraz wyposażenie mieszkań (meble, lampy, zlewy, umywalki itp.). Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 11 maja 2001 r. o obowiązkach

przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej i opłacie depozytowej istnieje obowiązek odbioru zużytego sprzętu AGD i RTV w momencie zakupu sprzętu nowego, jednak sprzęt taki może znaleźć się w grupie odpadów wielkogabarytowych.

Zbiórka odpadów wielkogabarytowych powinna być prowadzona przy użyciu samochodu skrzyniowego wyposażonego w dźwig HDS (lub podobny). Jest on wskazany przy załadunku cięższych odpadów na samochód. W wyznaczony dzień mieszkańcy wystawiać będą niepotrzebne im sprzęty na granicach swych posesji (w zabudowie jednorodzinnej) lub przy punktach gromadzenia odpadów (w zabudowie wielorodzinnej).

Stworzone winny być również możliwości pozbywania się tej grupy odpadów przez mieszkańców w okresach pomiędzy zbiórkami okresowymi. W wyznaczonym punkcie miasta zorganizowane będzie miejsca odbioru odpadów wielkogabarytowych. Zlokalizowane tu winny być pojemniki wielkopojemnościowe (kontenery) przeznaczone do gromadzenia tej grupy odpadów.

Zebrane w trakcie prowadzenia zbierania przedmioty nadające się do dalszego wykorzystania (np. używane, ale jeszcze niezniszczone meble lub sprzęt) będą przetrzymywane przez określony czas (np. miesiąc), gdyż mogą znaleźć się chętni do dalszego ich wykorzystania. Stworzone będą zasady umożliwiające odbiór takich przedmiotów przez potrzebujących przy jednoczesnym ogłoszeniu informacji o ich posiadaniu w siedzibie Urzędu Miasta i Gminy.

Wszystkie zebrane odpady wielkogabarytowe będą dostarczane do punktu demontażu przy Zakładzie – Stacji Przeładunkowej Odpadów wraz z Sortownią.

Przedstawiona powyżej zbiórka odpadów wielkogabarytowych dotyczy gospodarstw domowych. W przypadku odpadów z przedsiębiorstw, obiektów handlowych, usługowych itp. powinny one także trafiać do przeróbki w punkcie demontażu przy SPO, jednak na komercyjnych zasadach tzn. koszty związane z odbiorem, odzyskiem i unieszkodliwianiem ponosić winien ich wytwórca.

7.2.5. Odpady budowlane

Odpady budowlane powstają w wyniku prowadzonych prac remontowych i rozbiórkowych. Mogą one zatem powstawać zarówno w sektorze komunalnym (drobne remonty w ramach własnych) jak i w sektorze gospodarczym (odpady wytwarzane

przez firmy budowlane). Są to w większości stare (wymieniane) okna, drzwi, drewniane elementy stropów, gruz budowlany itp.

Dla stworzenia możliwości poddania odpadów budowlanych procesom recyklingu konieczne jest zapewnienie selektywnego ich gromadzenia i odbioru. Niezależnie od źródła pochodzenia tej grupy odpadów winny być one gromadzone w odrębne, przeznaczone do tego celu pojemniki.

Prowadzące prace remontowe firmy budowlane odpowiedzialne są za zagospodarowanie odpadów.

Wykonywanie drobnych remontów przez mieszkańców w ramach własnych wiąże się niejednokrotnie z pozbywaniem się odpadów w sposób niekontrolowany (nielegalne wysypiska, gromadzenie z innymi odpadami komunalnymi). Stworzony będzie zatem odrębny system zbierania odpadów budowlanych z gospodarstw domowych polegający na:

- gromadzeniu odpadów budowlanych przez mieszkańców w pojemnikach (np. 240 lub 360 litrów albo kontenerach) dostarczanych przez firmę komunalną na zgłoszenie;
- odbiorze zgromadzonych odpadów przez firmę wywozową i ich transporcie do punktu przetwarzania odpadów budowlanych.

Z uwagi na nierównomierność powstawania tej grupy odpadów brak jest możliwości oszacowania potrzeb w zakresie wyposażenia systemu w pojemniki i ich odbiór. Zakłada się zatem, że każda firma wywozowa posiadać będzie rezerwę pojemników dostarczanych mieszkańcom po zgłoszeniu takiej potrzeby.

7.2.6. Odpady niebezpieczne

Celem funkcjonowania systemu jest **wyłączenie ze strumienia odpadów frakcji niebezpiecznych dla poddania ich procesowi odzysku lub unieszkodliwienia w sposób kontrolowany oraz dla zmniejszenia negatywnego oddziaływania składowanych odpadów na zdrowie i życie mieszkańców oraz na środowisko.**

System zbierania odpadów niebezpiecznych z gospodarstw domowych będzie nadzorowany i koordynowany przez Ekologiczny Związek Gmin „Działdowszczyzna”. Technicznymi aspektami (okresową zbiórką, wywozem i unieszkodliwianiem) zajmować się będzie specjalistyczna firma posiadająca odpowiednie zezwolenia, z którą zostanie podpisana umowa na świadczenie tego typu usług na terenie gmin.

Niebezpieczne odpady komunalne mogą pochodzić z następujących źródeł:

a) z gospodarstw domowych:

- farby, lakiery, kleje, lepiszcze, żywice i opakowania po nich;
- rozpuszczalniki, kwasy, alkalia i opakowania po nich;
- odczynniki chemiczne i fotograficzne i opakowania po nich;
- przeterminowane lekarstwa;
- pestycydy, herbicydy, insektycydy itp. oraz opakowania po nich;
- baterie jednorazowe, w tym alkaliczne;
- akumulatory samochodowe, zużyte smary i oleje przepracowane;
- lampy fluorescencyjne i inne odpady zawierające rtęć np. termometry;
- aerozole;
- przeterminowane bądź wycofane środki ochrony roślin oraz opakowania po nich;
- padłe zwierzęta domowe;
- zużyty sprzęt gospodarstwa domowego (lodówki, zamrażarki, odbiorniki RTV);

b) z placówek służby zdrowia i weterynaryjnych:

- lampy fluorescencyjne i inne odpady zawierające rtęć, np. termometry;

Wszystkie odpady niebezpieczne (problemowe) winny być w sposób właściwy (bezpieczny) zebrane i unieszkodliwione.

Odpady niebezpieczne pochodzące z gospodarstw domowych będą zbierane w trakcie okresowych zbiórek oraz w Gminnym Punkcie Gromadzenia Odpadów Niebezpiecznych² zlokalizowanym na terenie gmin. Założenia funkcjonalne takiego punktu są następujące:

- przyjmowanie odpadów niebezpiecznych (problemowych) powstających tylko w gospodarstwach domowych;
- przyjmowanie odpadów niebezpiecznych (problemowych) tylko od mieszkańców gminy (po przedstawieniu dowodu zamieszkania), w ilościach zużywanych w gospodarstwach domowych;
- przyjmowanie odpadów niebezpiecznych będzie bezpłatne;

² Tworzenie gminnych punktów gromadzenia odpadów niebezpiecznych wynika z założeń Krajowego Planu Gospodarki Odpadami.

- wyposażenie Punktu stanowić będą odpowiednie pojemniki i zasieki na poszczególne rodzaje odpadów;
- godziny otwarcia Punktu będą szczegółowo określone, a informacja o sposobie i zakresie przyjmowanych odpadów przekazana zostanie wszystkim mieszkańcom gminy;
- w Punkcie będzie prowadzona szczegółowa ewidencja przyjmowanych odpadów.

Prowadzenie punktu zbierania odpadów niebezpiecznych wymaga uzyskania zezwolenia starosty.

Z uwagi na konieczność zapewnienia stałego dozoru punktów gromadzenia odpadów niebezpiecznych oraz wymogów bezpieczeństwa lokalizacja punktu wymagać będzie udziału władz samorządowych.

Zakłada się funkcjonowanie Punktów Gromadzenia Odpadów Niebezpiecznych na składowiskach odpadów komunalnych w Zakrzewie i Ciechanówku. Rozbudowa sieci GPGON następować będzie w miarę powstających potrzeb i możliwości EZG.

Uwzględniając potrzeby i możliwości EZG w zakresie zbierania odpadów niebezpiecznych **system zbierania tej grupy odpadów oparty będzie przede wszystkim na przeprowadzaniu zbiórek okresowych raz na kwartał**. O czasie i miejscu prowadzenia zbiórki oraz możliwych do oddania odpadów mieszkańcy zostaną poinformowani z wyprzedzeniem w specjalnych ulotkach.

Na terenie gmin będzie funkcjonować również sieć punktów gromadzenia odpadów niebezpiecznych umożliwiających zbiórkę baterii, akumulatorów i przeterminowanych leków wyposażone w odpowiednie pojemniki. Specjalistyczne pojemniki do zbiórki tego rodzaju odpadów ustawione będą w punktach (sklepy), gdzie można nabywać pełnowartościowe produkty tego typu (sklepy elektrotechniczne, apteki). Ilość niezbędnych pojemników do gromadzenia wymienionych powyżej odpadów uzależniona będzie od ilości miejsc sprzedaży produktów pełnowartościowych.

Mając na uwadze uwarunkowania dotyczące rodzaju zagospodarowania terenu należy rozwiązać także zagadnienie odpadów niebezpiecznych z indywidualnych gospodarstw domowych. Do wymagających rozwiązania należą kwestie odbioru opakowań po środkach ochrony roślin.

Zgodnie z ustawą z dnia 11 maja 2001 r. o opakowaniach i odpadach opakowaniowych *„Użytkownik substancji chemicznych bardzo toksycznych, toksycznych, rakotwórczych, mutagennych lub niebezpiecznych dla środowiska, jest zobowiązany zwrócić sprzedawcy opakowania wielokrotnego użytku i odpady opakowaniowe po tych*

substancjach”, Obowiązek odbioru i unieszkodliwienia takich opakowań spada na jednostki wprowadzające je do obrotu z racji pobierania kaucji podlegającej zwrotowi. Dotyczy to również opakowań po środkach ochrony roślin zaliczonych do substancji chemicznych bardzo toksycznych, toksycznych, rakotwórczych, mutagennych lub niebezpiecznych dla środowiska. Zgodnie z cytowanym zapisem opakowania tego typu indywidualni mieszkańcy miasta i gminy winni zwracać do punktów, w których zostały zakupione.

Do odpadów niebezpiecznych powstających na terenie miasta i gminy zaliczyć należy również **odpady azbestu i wyrobów zawierających azbest** pochodzące przede wszystkim z wymiany pokryć dachowych (eternit). Zezwolenie na prowadzenie prac związanych z wymianą pokryć dachowych posiadają podmioty gospodarcze, do zadań których należy również unieszkodliwianie tej grupy odpadów. Na terenie SPO w Działdowie zlokalizowany będzie punkt czasowego magazynowania odpadów azbestu i wyrobów zawierających azbest. Będą tu przyjmowane odpady i wyroby od firm specjalistycznych. Zebrane odpady, po ich przygotowaniu (opakowanie w folię) transportowane będą do wyznaczonych w WPGO miejsc unieszkodliwienia (Półwieś, gm. Zalewo).

Do odpadów niebezpiecznych zaliczane są również padłe zwierzęta. Odbiorem i transportem tego rodzaju odpadów zajmować się będzie przedsiębiorca posiadający stosowne zezwolenie. Odebrane zwierzęta magazynowane będą w Składnicy Padłych Zwierząt w Jabłonowie, gm. Płońnica.

7.3. System odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych

Krajowy Plan Gospodarki Odpadami zakłada utworzenie sieci instalacji odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych w formie regionalnych zakładów zagospodarowania odpadów przeznaczonych do obsługi min. 150 tys. mieszkańców. Zgodnie z założeniami Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Warmińsko-Mazurskiego 2010 na terenie województwa winny powstać zakłady zagospodarowania odpadów w każdym z wyznaczonych rejonów.

Opracowana dla Ekologicznego Związku Gmin „Działdowszczyzna” koncepcja Zakładu – Stacji Przeladunkowej Odpadów wraz z Sortownią zakłada budowę infrastruktury odzysku odpadów składającą się z:

- sortowni odpadów komunalnych zbieranych selektywnie oraz odpadów zmieszanych;

- punktu demontażu odpadów wielkogabarytowych i sprzętu elektrycznego i elektronicznego;
- punktu czasowego magazynowania (stacji przeładunkowej) odpadów niebezpiecznych;
- punkty czasowego magazynowania (stacji przeładunkowej) odpadów zawierających azbest.

Planowana infrastruktura zlokalizowana będzie w Działdowie przy ul. Przemysłowej. W skład SPO wchodzić będzie funkcjonująca kompostownia odpadów ulegających biodegradacji i osadów ściekowych w Zakrzewie i planowana w Ciechanówku

Nie zakłada się budowy punktu zagospodarowania odpadów remontowych i budowlanych. Zadania z zakresu przetwarzania tego rodzaju odpadów realizować będzie podmiot prywatny posiadający urządzenia do kruszenia gruzu budowlanego. Na terenie EZG funkcjonuje Zakład Betoniarski, Wojciech Zgliczyński i Maria Zgliczyńska z Działdowa, ul. Grunwaldzka 52 dysponujący niezbędnym urządzeniem.

Uwzględniona w koncepcji technologia przetwarzania odpadów oraz przygotowania odpadów do odzysku pozwala na zagospodarowanie znacznej części powstających na terenie gmin EZG odpadów komunalnych. Warunkiem uzyskania zakładanych efektów systemu odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych jest ich selektywne zbieranie zgodnie z określonymi powyżej zasadami.

VIII. NAKŁADY INWESTYCYJNE WPROWADZANIA SYSTEMU GOSPODARKI ODPADAMI

Wprowadzenie zaproponowanego i omówionego w poprzednich rozdziałach systemu gospodarki odpadami będzie wiązało się z poniesieniem określonych nakładów na jego budowę i funkcjonowanie. Do głównych nakładów inwestycyjnych należy zaliczyć nakłady na:

- system zbierania odpadów komunalnych – zakup pojemników i worków foliowych;
- zagospodarowanie odpadów – wybudowanie sortowni, punktu demontażu odpadów wielkogabarytowych, punktu gromadzenia odpadów niebezpiecznych;
- akcję informacyjno–edukacyjną.

Przedstawione poniżej zestawienie nakładów inwestycyjnych nie obejmuje kosztów eksploatacyjnych związanych z funkcjonowaniem zaproponowanego systemu gospodarki odpadami. Koszty te wynikać będą z wyboru metody zbiórki odpadów, technologii odzysku i unieszkodliwiania odpadów oraz organizacji systemu gospodarki odpadami. Na koszty te wpływać będą między innymi:

- koszty paliwa,
- amortyzacja użytkowanego sprzętu,
- koszty energii elektrycznej,
- koszty zatrudnienia pracowników,
- koszty lokalizacyjne (podatki gruntowe) itp.

8.1. System gromadzenia odpadów

Stworzenie systemu zbiórki odpadów wiązać się będzie z rozstawieniem nowych lub uzupełnieniem liczby już wykorzystywanych pojemników. W związku z wprowadzeniem na terenie gmin EZG systemu selektywnej zbiórki poszczególnych frakcji odpadów będą one zbierane w różne rodzaje pojemników.

Do wyliczeń nakładów na zakup pojemników posłużono się cenami (netto) oferowanymi przez Biuro Handlowe ABRYSTechnika z sierpnia 2008 r.

8.1.1. Zmieszane odpady komunalne

Zgodnie z wytyczonymi celami oraz założeniami systemu zbiórki odpadów stworzony system obejmować winien wszystkich mieszkańców gmin. Wiązać się to będzie z koniecznością zakupu pojemników do uzupełnienia ich liczby w wymaganym zakresie. Do kalkulacji przyjęto założenie, że funkcjonujące na terenie gmin pojemniki 110 i 1100 litrowe wykorzystywane są do obsługi mieszkańców. Istniejące potrzeby w zakresie uzupełnienia ilości pojemników oraz konieczne nakłady przedstawia tabela 18 i 19.

UWAGA: Przedstawione ilości pojemników uwzględniają stan obecny wyposażenia w pojemniki.

Tabela 18. Zestawienie nakładów na zakup pojemników na zmieszane odpady komunalne w EZG wg stworzonego modelu (wariant 1)

	ZABUDOWA JEDNORODZINNA		ZABUDOWA WIELORODZINNA		OGÓŁEM NAKŁADY (zł)
	Pojemniki 110 l.		Pojemniki 1100 l.		
	Ilość (szt.)	Nakłady (zł)	Ilość (szt.)	Nakłady (zł)	
EZG „Działdowszczyzna”	9.346	841.140	526	468.140	1.309.280

Tabela 19. Zestawienie nakładów na zakup pojemników i worków foliowych na zmieszane odpady komunalne w EZG wg stworzonego modelu (wariant 2)

	ZABUDOWA JEDNORODZINNA				ZABUDOWA WIELORODZINNA		OGÓŁEM NAKŁADY (zł)
	Pojemniki 110 l.		Worki foliowe		Pojemniki 1100 l.		
	Ilość (szt.)	Nakłady (zł)	Ilość (szt.)	Nakłady (zł)	Ilość (szt.)	Nakłady (zł)	
EZG „Działdowszczyzna”	5.812	523.080	89.570	44.785	526	468.140	1.036.005

Łączne nakłady na zakup pojemników i worków foliowych niezbędnych do uzupełnienia ich ilości zgodnie z założeniami budowy systemu zbiórki zmieszanych odpadów balastowych szacuje się na **1.309.280** lub **1.036.005 zł**.

8.1.2. Odpady opakowaniowe i użytkowe

Nakłady na zakup pojemników (worków) do zbiórki surowców wtórnych według przyjętych założeń na terenie gmin EZG przedstawia tabela nr 20.

Tabela 20. Zestawienie nakładów na zakup pojemników i worków foliowych na odpady opakowaniowe i użytkowe w EZG wg stworzonego modelu

	ZABUDOWA JEDNORODZINNA		ZABUDOWA WIELORODZINNA		OGÓŁEM NAKŁADY (zł)
	Worki foliowe		Pojemniki 1100 l.		
	Ilość (szt.)	Nakłady (zł)	Ilość (szt.)	Nakłady (zł)	
EZG „Działdowszczyzna”	781.248	390.624	457	434.150	824.774

Budowa systemu uzupełniającego zbiórki odpadów opakowaniowych i użytkowych w szkołach zlokalizowanych na obszarze gmin EZG wymagać będzie zakupu 280 pojemników 240 lub 360 litrowych. Koszt zakupu pojemników wyniesie ok. **57.400 – 72.800 zł. zł.**

Odpady opakowaniowe zbierane będą również na funkcjonujących na obszarze gmin targowiskach. Budowa systemu zbierania odpadów opakowaniowych z targowisk wiązać się będzie z koniecznością zakupu 36 pojemników specjalistycznych o pojemności 1100 l. za kwotę ok. **34.200 zł.**

Łączny koszt budowy systemu zbierania odpadów opakowaniowych i użytkowych wyniesie ok. **916.374 zł** lub **931.774 zł.**

8.1.3. Bioodpady

Nakłady na zakup pojemników do zbiórki bioodpadów według przyjętych założeń na terenie gmin EZG przedstawia tabela 21 i 22.

Tabela 21. Zestawienie nakładów na zakup pojemników na odpady ulegające biodegradacji w EZG wg stworzonego modelu (wariant 1)

	ZABUDOWA JEDNORODZINNA		ZABUDOWA WIELORODZINNA		OGÓŁEM NAKŁADY (zł)
	Pojemniki 140 l		Pojemniki 240 l.		
	Ilość (szt.)	Nakłady (zł)	Ilość (szt.)	Nakłady (zł)	
EZG „Działdowszczyzna”	384	84 480	202	52 520	137 000

Tabela 22. Zestawienie nakładów na zakup pojemników na odpady ulegające biodegradacji w EZG wg stworzonego modelu (wariant 2)

	ZABUDOWA JEDNORODZINNA		ZABUDOWA WIELORODZINNA		OGÓŁEM NAKŁADY (zł)
	Pojemniki 80 l		Pojemniki 240 l.		
	Ilość (szt.)	Nakłady (zł)	Ilość (szt.)	Nakłady (zł)	
EZG „Działdowszczyzna”	4 897	440 730	202	52 520	493 250

8.2. Odzysk i unieszkodliwianie odpadów

Zgodnie z przyjętymi założeniami odzysk odpadów będzie prowadzony w ramach Zakładu- Stacji Przeladunkowej Odpadów wraz z Sortownią. Nakłady inwestycyjne na jego budowę zostały oszacowane w koncepcji Zakładu - SPO w oparciu o nakłady na realizację tego typu inwestycji w Polsce. Ceny urządzeń zostały uzyskane u bezpośrednich dostawców. Koszty podano w złotych na poziomie cen roku 2008.

Zgodnie z szacunkiem dokonany w koncepcji koszt budowy SPO w Działdowie wyniesie ok. **23 480 000 zł.**

8.3. Koszt akcji edukacyjno-informacyjnej

Koszt prowadzenia akcji edukacyjno – informacyjnej jest trudny do oszacowania. Zależy on, między innymi, od zakresu prowadzonych działań i ich intensywności. Wśród planowanych działań istotne koszty mogą stanowić:

- druk ulotek informacyjnych, plakatów i ich kolportaż;
- zamieszczanie płatnych ogłoszeń na billboardach, w lokalnej prasie, radiu i telewizji;
- przeszkolenie pracowników samorządowych, nauczycieli, dziennikarzy oraz pracowników firm komunalnych;
- organizacja konkursów, festynów, spotkań.

W związku z poszerzeniem Ekologicznego Związku Gmin „Działdowszczyzna” oraz planowanymi zmianami w systemie gospodarki odpadami konieczne jest poszerzenie zasięgu prowadzenia działań a tym samym zwiększenie ilości drukowanych materiałów i ich kolportaż.

IX. SPOSOBY FINANSOWANIA INWESTYCJI

9.1. Przedstawienie możliwości uzyskania dofinansowania całości przedsięwzięcia ze środków krajowych i unijnych.

Realizacja zadań wytyczonych w Planie Gospodarki Odpadami Komunalnymi wiąże się z wysokimi nakładami inwestycyjnymi. Większość instytucji, które udzielają dotacji lub korzystnie oprocentowanych kredytów na inwestycje w dziedzinie gospodarki odpadami, wymaga, żeby inwestycja osiągnęła odpowiednio duży efekt ekologiczny i objęła swym zasięgiem możliwie największą liczbę mieszkańców.

Środki na finansowanie inwestycji infrastrukturalnych pochodzić mogą z następujących źródeł:

- własne środki miast i gmin;
- dofinansowanie z gminnych, powiatowego, wojewódzkiego i Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej;
- wsparcie finansowe dla krajów członkowskich Unii Europejskiej (ZPORR);
- Norweski Mechanizm Finansowy i Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego
- kredyty bankowe na preferencyjnych warunkach (np. Bank Ochrony Środowiska);
- pozyskanie inwestora strategicznego, także zagranicznego – utworzenie partnerstwa publiczno-prywatnego (PPP);
- współpraca z podmiotami prywatnymi, działającymi na terenie objętym Planem;
- środki z Funduszu Rozwoju Inwestycji Komunalnych.

Obok wymienionych źródeł finansowania środki mogą być pozyskane z tytułu przyjęcia odpadów do unieszkodliwienia na składowisko, ze sprzedaży wytworzonego kompostu, a także ze sprzedaży surowców wtórnych.

W odniesieniu do działań informacyjno-edukacyjnych środki pochodzić mogą z następujących źródeł:

- własne środki finansowe miast i gmin;

- gminny, powiatowy, wojewódzki i Narodowy Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej;
- Fundusz Inicjatyw Obywatelskich.

9.1.1. Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na poziomie krajowym, wojewódzkim, powiatowym i gminnym

Z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej możliwe jest uzyskanie dofinansowania w formie pożyczki, pożyczki płatniczej, kredytu udzielanego ze środków Narodowego Funduszu przez banki, dopłaty do oprocentowania preferencyjnych kredytów i pożyczek, dotacji lub umorzenia. Udzielone dofinansowanie nie może przekroczyć 80% kosztów przedsięwzięcia.

O dofinansowanie ze środków Narodowego Funduszu mogą ubiegać się podmioty podejmujące realizację przedsięwzięć służących ochronie środowiska i gospodarce wodnej (Uchwała nr 116/04 Rady Nadzorczej NFOŚiGW z dnia 15.11.2004 roku z późniejszymi zmianami). Środki finansowe z NFOŚiGW przyznawane są na cele określone w ustawie z 27.04.2001 r. Prawo ochrony środowiska zgodnie z priorytetami i zasadami udzielania pomocy finansowej ze środków NFOŚiGW. Jako priorytetowe traktuje się przedsięwzięcia, których realizacja wynika z konieczności wypełnienia zobowiązań Polski wobec Unii Europejskiej w zakresie harmonizacji i implementacji prawa Unii Europejskiej, związanych z negocjacjami o członkostwo Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej w obszarze "środowisko" oraz wdrażania nowych uregulowań unijnych.

Gospodarki odpadami dotyczy program nr 3 - ochrona powierzchni ziemi i wód poprzez zapobieganie powstawaniu odpadów, ich zagospodarowanie oraz rekultywację terenów zdegradowanych. W ramach tego programu priorytetowego dofinansowane będą zadania określone w krajowym planie gospodarki odpadami oraz planach niższego szczebla (wojewódzkich, powiatowych, gminnych), m.in.:

- zagospodarowanie odpadów komunalnych oraz komunalnych osadów ściekowych,
- zagospodarowanie odpadów opakowaniowych i użytkowych,
- zagospodarowanie odpadów opakowaniowych i użytkowych – dofinansowanie środkami pochodzącymi z opłaty produktowej,
- zagospodarowanie i unieszkodliwianie odpadów niebezpiecznych.

Środki wojewódzkiego funduszu przeznacza się na wspomaganie m.in.:

- edukacji ekologicznej oraz propagowania działań proekologicznych i zasady zrównoważonego rozwoju,
- realizacji przedsięwzięć związanych z gospodarką odpadami i ochroną powierzchni ziemi,
- wykorzystania lokalnych źródeł energii odnawialnej oraz wprowadzanie bardziej przyjaznych dla środowiska nośników energii,

Środki wojewódzkich funduszy przeznacza się również na dofinansowywanie m.in.:

- inwestycji ekologicznych realizowanych ze środków pochodzących z Unii Europejskiej oraz funduszy krajowych,
- innych zadań służących ochronie środowiska i gospodarce wodnej, wynikających z zasady zrównoważonego rozwoju, ustalonych w planach działalności wojewódzkich funduszy, w tym na programy ochrony środowiska, programy ochrony powietrza, programy ochrony przed hałasem, plany gospodarki odpadami, a także na realizację powyższych planów i programów.

Wymienione wyżej formy działalności wojewódzki fundusz dofinansowuje poprzez:

- udzielanie oprocentowanych pożyczek,
- dopłaty do oprocentowania preferencyjnych kredytów i pożyczek,
- przyznawanie dotacji,
- wnoszenie udziałów do spółek działających w kraju,
- nabywanie obligacji, akcji i udziałów spółek działających w kraju,
- nagrody za działalność na rzecz ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

Środki Gminnego Funduszu przeznacza się m.in. na:

- edukację ekologiczną oraz propagowanie działań proekologicznych i zasady zrównoważonego rozwoju,
- przedsięwzięcia związane z gospodarką odpadami i ochroną powierzchni ziemi,
- wspieranie wykorzystania lokalnych źródeł energii odnawialnej oraz pomoc przy wprowadzaniu bardziej przyjaznych dla środowiska nośników energii,

- inne zadania ustalone przez radę gminy, służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej, wynikające z zasady zrównoważonego rozwoju, w tym na programy ochrony środowiska.

Natomiast środki Powiatowego Funduszu przeznacza się na:

- wspomaganie wymienionych wyżej działalności,
- inne zadania ustalone przez radę powiatu, służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej, wynikające z zasady zrównoważonego rozwoju, w tym na programy ochrony środowiska.

9.1.2. Regionalne Programy Operacyjne

Celem generalnym jest zapewnienie wszystkim regionom w Polsce, w powiązaniu z działaniami podejmowanymi w ramach innych programów operacyjnych, udziału w procesach rozwojowych i modernizacyjnych gospodarki poprzez tworzenie warunków wzrostu konkurencyjności regionów oraz przeciwdziałanie marginalizacji niektórych obszarów. Pomoc jest skierowana głównie do samorządów województw, powiatów i gmin, stowarzyszeń oraz związków gmin i powiatów, instytucji naukowych, instytucji rynku pracy, agencji rozwoju regionalnego i instytucji wspierania przedsiębiorczości.

W ramach Programów mogą być realizowane inwestycje infrastrukturalne w zakresie ochrony środowiska oraz inwestycje związane z rewitalizacją obszarów zdegradowanych.

Projekty z zakresu ochrony środowiska będą realizowane m.in. w ramach działania Infrastruktura ochrony środowiska; dofinansowaniu podlegać będą inwestycje infrastrukturalne o wartości całkowitej od 1 mln euro do 10 mln euro o znaczeniu regionalnym, służące wzmacnianiu konkurencyjności regionów. Wspierane będą projekty polegające na budowie i modernizacji infrastruktury ochrony środowiska, a ponadto inwestycje mające na celu poprawę jakości zarządzania środowiskiem, w tym poprawę dostępu do informacji o środowisku.

9.1.3. Kredyty Banku Ochrony Środowiska S.A.

Bank Ochrony Środowiska S.A. jest bankiem, którego podstawowym zadaniem jest świadczenie kompleksowych usług finansowych w ramach środków własnych oraz środków NFOŚiGW i WFOŚiGW dla podmiotów realizujących projekty na rzecz ochrony środowiska naturalnego. Współpracuje z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, wojewódzkimi funduszami ochrony środowiska i gospodarki wodnej, Fundacją Polska Wieś 2000 im. M. Rataja, Europejskim Funduszem Rozwoju Wsi Polskiej oraz innymi funduszami pomocowymi.

Produkty BOŚ można podzielić na:

- **kredyty w ramach linii ze środków NFOŚiGW**, przeznaczone na finansowanie inwestycji z zakresu m.in. zagospodarowania odpadów (L03-3), usuwania wyrobów zawierających azbest (L04-1). Spłata kredytu rozpoczyna się w następnym miesiącu po zakończeniu zadania, oprocentowanie kredytu wynosi 0,4 stopy redyskontowej weksli (nie mniej niż 3% w stosunku rocznym); a okres kredytowania – do 7 lat (nie dłużej niż do 31.12.2010 r).
- **kredyty na urządzenia i wyroby służące ochronie środowiska**, przeznaczone dla klientów indywidualnych, korporacyjnych oraz jednostek samorządu terytorialnego. Maksymalna kwota kredytu wynosi 100% kosztów zakupu i kosztów montażu przy spełnieniu określonych warunków, okres kredytowania - do 5 lat, oprocentowanie jest zmienne, ustalone na podstawie uchwały Zarządu BOŚ S.A.; w przypadku zawarcia umowy pomiędzy Bankiem a sprzedawcą bądź producentem urządzeń kredyty udzielone na zakupy tych urządzeń mogą być oprocentowane od 1% w skali roku;
- **kredyty proekologiczne BOŚ S.A. udzielane we współpracy z WFOŚiGW**; przedmiot i warunki udzielania kredytów (wartość kredytu, okres realizacji inwestycji, okres kredytowania, oprocentowanie) określane są w zależności przyjętych kierunków rozwoju infrastruktury na terenie województwa oraz od środków WFOŚiGW w danym województwie.

Warunkiem jest uzyskanie pozytywnej opinii Banku o zdolności kredytowej emitenta na podstawie złożonych wymaganych dokumentów.

9.1.4. Środki z Funduszu Rozwoju Inwestycji Komunalnych

Z dniem 1 stycznia 2004 roku powstał przy Banku Gospodarstwa Krajowego Fundusz Rozwoju Inwestycji Komunalnych. Preferencyjne kredyty udzielane z Funduszu mają na celu umożliwienie gminom i ich związkom finansowanie kosztów przygotowania projektów inwestycji komunalnych, przewidzianych do współfinansowania z funduszy Unii Europejskiej. Do projektów tych zalicza się studium wykonalności inwestycji, analizę kosztów i korzyści oraz pozostałą dokumentację projektową, analizy, ekspertyzy i studia niezbędne do przygotowania realizacji inwestycji.

Kredyt może być wypłacany jednorazowo lub w ratach. Udział własny kredytobiorcy powinien stanowić nie mniej niż 20% wartości przedsięwzięcia. Kwota kredytu nie może przekroczyć 500.000 złotych na jeden projekt (80% zaplanowanych kosztów netto), a okres kredytowania - 36 miesięcy.

9.1.5. Partnerstwo publiczno-prywatne

Zasady i tryb współpracy podmiotu publicznego i partnera prywatnego w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego (PPP) reguluje ustawa o partnerstwie publiczno-prywatnym z dnia 28 lipca 2005 roku (Dz. U. Nr 169, poz. 1420). Pod pojęciem PPP rozumie się opartą na umowie współpracę podmiotu publicznego i partnera prywatnego, służącą realizacji zadania publicznego na rzecz podmiotu publicznego na zasadach określonych w Ustawie, jeżeli przynosi to korzyści dla interesu publicznego przeważające w stosunku do korzyści wynikających z innych sposobów realizacji tego przedsięwzięcia. Do korzyści zalicza się: oszczędności w wydatkach podmiotu publicznego, podniesienie standardu świadczonych usług lub obniżenie uciążliwości dla otoczenia.

Wg ustawy partnerstwo publiczno-prywatne można nawiązać w przypadku realizacji następujących przedsięwzięć:

- zaprojektowanie lub realizację inwestycji w wykonaniu zadania publicznego,
- świadczenie usług publicznych przez okres powyżej 3 lat, jeżeli obejmuje eksploatację, utrzymanie lub zarządzanie niezbędnym do tego składnikiem majątkowym,
- działanie na rzecz rozwoju gospodarczego i społecznego, w tym rewitalizacji albo zagospodarowania miasta lub jego części albo innego obszaru,

przeprowadzone na podstawie projektu przedłożonego przez podmiot publiczny lub połączone z jego zaprojektowaniem przez partnera prywatnego, jeżeli wynagrodzenie partnera prywatnego nie będzie mieć formy zapłaty sumy pieniężnej przez podmiot publiczny,

- przedsięwzięcie pilotażowe, promocyjne, naukowe, edukacyjne lub kulturalne, wspomagające realizację zadań publicznych, jeżeli wynagrodzenie partnera prywatnego będzie pochodziło w przeważającej części ze źródeł innych niż środki podmiotu publicznego.

Realizacja przez partnera prywatnego przedsięwzięcia na rzecz podmiotu publicznego odbywa się za wynagrodzeniem, które może stanowić prawo partnera prywatnego do pobierania pożytków lub uzyskiwania innych korzyści z przedsięwzięcia lub zapłatę sumy pieniężnej przez podmiot publiczny. Podmiot publiczny w ramach współpracy wnosi wkład własny poprzez pokrycie części kosztów realizacji przedsięwzięcia, wniesienie przedsiębiorstwa w rozumieniu art. 55 Kodeksu cywilnego, nieruchomości lub rzeczy ruchomej, licencji i innych wartości niematerialnych lub prawnych, służących realizacji przedsięwzięcia.

W przypadku samorządu terytorialnego budowa i wdrożenie partnerstwa ma na celu prywatyzację sektora użyteczności publicznej w tym zakresie, w którym określone zadania mogą być wykonywane przez podmioty sektora prywatnego, np. budowa zakładu gospodarki odpadami. Rezultatem takiego partnerstwa powinno być uzyskanie lepszej jakości świadczonych usług. Dodatkowo dla samorządów taka współpraca oznacza ograniczenie zadań własnych jedynie do kontrolowania podmiotu prywatnego, szczególnie w zakresie wykorzystania przekazywanych środków.

Komisja Europejska wyróżnia trzy podstawowe rodzaje partnerstwa publiczno-prywatnego. Są to:

- **BOT (ang. Build-Operate-Transfer)** - model zakłada, że udział inwestora prywatnego jest ograniczony do budowy i eksploatacji inwestycji (np. zakładu gospodarki odpadami) przez określony czas, a następnie przekazania jej (wraz z prawami do eksploatacji) władzom publicznym. Prywatny inwestor jest finansowany za pomocą subwencji z kasy samorządowej. Przez cały czas prawnym właścicielem inwestycji jest samorząd.
- **DBFO (ang. Design-Build-Finance-Operate)** - w tym modelu przez czas trwania kontraktu inwestycja jest w zasadzie własnością inwestora prywatnego, który jest zobowiązany do znalezienia środków finansowych potrzebnych do jej zrealizowania. Koszt bieżącej eksploatacji (oraz np. spłata długów) jest pokrywany z samorządowej

subwencji. Po określonym czasie - tak jak w BOT - prawo własności przechodzi na władze. Główną zaletą modelu jest zdjęcie z samorządu ciężaru finansowania budowy inwestycji, a wadą - według KE - są skomplikowane procedury (przetargu, przekazania własności itp.).

- **BOO (ang. Build-Own-Operate)** - ten model różni się od DBFO jednym ważnym szczegółem - inwestor prywatny ściąga opłaty z użytkowników inwestycji (np. składowiska); w ten sposób zbiera pieniądze na jej utrzymanie i ewentualną spłatę długów. W tym przypadku inwestor prywatny jest właścicielem inwestycji (na czas trwania kontraktu). Koncesja zdejmuje z samorządu wszystkie obciążenia finansowe.

X. SYSTEM MONITORINGU I OCENY WDRAŻANIA PLANU

10.1. Zarządzanie Planem Gospodarki Odpadami

Warunkiem realizacji Planu Gospodarki Odpadami jest ustalenie systemu zarządzania tym planem. Zarządzanie Planem odbywa się z uwzględnieniem zasad zrównoważonego rozwoju, w oparciu o instrumenty zarządzania zgodne z kompetencjami i obowiązkami podmiotów zarządzających.

W odniesieniu do Planu Gospodarki Odpadami dla Gmin Członkowskich Ekologicznego Związku Gmin „Działdowszczyzna” jednostką, na której będą spoczywały główne zadania zarządzania tym planem będzie Związek. Na Związku spoczywać bowiem będzie większość zadań związanych z gospodarką odpadami, zgodnie z art. 3 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminie.

Całościowe zarządzanie gospodarką odpadami będzie odbywać się na kilku szczeblach. Oprócz szczebla gminnego są jeszcze szczeble wojewódzki i powiatowy, a także szczebel jednostek organizacyjnych, obejmujących działania podejmowane przez podmioty gospodarcze korzystające ze środowiska.

Kompetencje powiatu i województwa dotyczą głównie zadań kontrolnych i formalnych między innymi wydawania i opiniowania decyzji na wytwarzanie odpadów, transport odpadów itp.

Na trochę innych zasadach odbywa się zarządzanie w stosunku do podmiotów gospodarczych, korzystających ze środowiska. Kierują się one głównie rachunkiem (efektami) ekonomicznym i zasadami konkurencji rynkowej, choć od jakiegoś czasu uwzględniają one także głos opinii społecznej. Na tym szczeblu zarządzanie gospodarką odpadami odbywa się przez:

- dotrzymanie wymagań stawianych przez przepisy prawa,
- porządkowanie technologii i reżimów obsługi urządzeń,
- modernizację stosowanych technologii,
- eliminowanie technologii uciążliwych dla środowiska,
- instalowanie urządzeń chroniących środowisko,
- stałą kontrolę zanieczyszczeń.

Instytucje działające w ramach administracji, a odpowiedzialnych za wykonanie i egzekwowanie prawa, mają głównie na celu zapobieganie zanieczyszczeniom poprzez:

- racjonalne planowanie przestrzenne,
- kontrolowanie gospodarczego korzystania ze środowiska,
- porządkowanie działalności związanej z gospodarczym korzystaniem ze środowiska,
- instalowanie urządzeń ochrony środowiska.

Instrumenty służące do zarządzania Planem Gospodarki Odpadami wynikają z obowiązujących aktów prawnych (np. Prawo ochrony środowiska, o zagospodarowaniu przestrzennym, o ochronie przyrody, o odpadach itp.) i można je podzielić na instrumenty prawne, finansowe, społeczne oraz strukturalne.

10.2. Monitorowanie i ocena wdrażania planu

Ocena realizacji planu gospodarki odpadami będzie realizowana w oparciu o wskaźniki monitorowania przedstawione w tabeli nr 32.

Tabela 23. Wskaźniki monitorowania realizacji planu gospodarki odpadami

LP	NAZWA WSKAŹNIKA	JEDNOSTKA
Odpady komunalne		
1	Odsetek mieszkańców Związku objętych zorganizowanym systemem zbierania odpadów komunalnych	%
2	Masa zebranych odpadów komunalnych – ogółem	tys. Mg
3	Masa odpadów komunalnych zebranych selektywnie	tys. Mg
4	Masa odpadów komunalnych zebranych jako zmieszane odpady komunalne	tys. Mg
5	Odsetek masy odpadów komunalnych zebranych jako zmieszane poddanych przetwarzaniu metodami mechaniczno-biologicznymi	%
6	Odsetek masy odpadów komunalnych zebranych jako zmieszane poddanych przetwarzaniu metodami termicznymi w spalarniach odpadów.	%
7	Odsetek masy odpadów komunalnych zebranych jako zmieszane poddanych przetwarzaniu metodami termicznymi w współspalarniach odpadów.	%
8	Odsetek masy odpadów komunalnych zebranych jako zmieszane odpady komunalne, składowanych bez przetwarzania	%
9	Odsetek masy odpadów komunalnych zebranych selektywnie poddanych recyklingowi (bez recyklingu organicznego)	%
10	Odsetek masy odpadów komunalnych zebranych selektywnie poddanych recyklingowi organicznemu	%
11	Odsetek masy odpadów komunalnych zebranych selektywnie poddanych termicznemu przekształcaniu w spalarniach odpadów (z odzyskiem energii)	%

**Plan Gospodarki Odpadami dla Gmin Członków
Ekologicznego Związku Gmin „DZIAŁOWSZCZYNA” na lata 2008 – 2012**

12	Odsetek masy odpadów komunalnych zebranych selektywnie poddanych unieszkodliwieniu (poza składowaniem)	%
13	Odsetek masy odpadów komunalnych zebranych selektywnie poddanych składowaniu	%
14	Masa odpadów komunalnych ulegających biodegradacji na składowiskach odpadów	tys. Mg
15	Odsetek masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji składowanych na składowiskach odpadów w stosunku do wytworzonych w roku 1995.	%
16	Masa zużytego sprzętu pochodzącego z gospodarstw domowych	kg/miesz/rok
17	Liczba czynnych składowisk odpadów, na których składowane są odpady komunalne	szt
18	Liczba czynnych składowisk odpadów, na których składowane są odpady komunalne przetworzone termicznie lub biologicznie	szt
19	Pozostała do wypełnienia pojemność składowisk odpadów, na których są składowane odpady komunalne – ogółem	tys. Mg
20	Pozostała do wypełnienia pojemność składowisk odpadów, na których są składowane odpady komunalne przetworzone biologicznie lub termicznie	tys. Mg
21	Liczba instalacji do zagospodarowania odpadów	szt
22	Liczba instalacji do biologiczno-mechanicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych	szt
23	Moce przerobowe instalacji do zagospodarowania odpadów	tys. Mg
24	Moce przerobowe instalacji do biologiczno-mechanicznego przetwarzania odpadów komunalnych	tys. Mg
Odpady niebezpieczne		
1	Masa selektywnie zebranych komunalnych odpadów niebezpiecznych	tys. Mg
2	Odsetek masy selektywnie zebranych komunalnych odpadów niebezpiecznych poddanych recyklingowi.	%
3	Odsetek masy selektywnie zebranych komunalnych odpadów niebezpiecznych poddanych termicznemu przekształceniu	%
4	Odsetek masy selektywnie zebranych komunalnych odpadów niebezpiecznych składowanych bez przetworzenia	%
5	Masa zebranych baterii i akumulatorów małogabarytowych	Mg
6	Masa zinwentaryzowanych wyrobów zawierających azbest - do usunięcia i unieszkodliwienia	tys. Mg
7	Masa zebranego zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego – ogółem	tys. Mg
8	Masa zebranego zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego z gospodarstw domowych	tys. Mg
9	Masa zebranego zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego z gospodarstw domowych w przeliczeniu na jednego mieszkańca	kg/mieszkańca
Komunalne osady ściekowe		
1	Masa wytworzonych komunalnych osadów ściekowych	tys. Mg
2	Odsetek masy wytworzonych komunalnych osadów ściekowych poddanych przetwarzaniu metodami biologicznymi.	%
3	Odsetek masy wytworzonych komunalnych osadów ściekowych poddanych przetwarzaniu metodami termicznymi.	%
4	Odsetek masy wytworzonych komunalnych osadów ściekowych bezpośrednio wykorzystywanych w rolnictwie	%
5	Odsetek masy wytworzonych komunalnych osadów ściekowych wykorzystywanych w innych zastosowaniach.	%
6	Odsetek masy wytworzonych komunalnych osadów ściekowych unieszkodliwianych przez składowanie bez przetworzenia na składowiskach odpadów.	%

XI. WNIOSKI Z ANALIZY ODDZIAŁYWANIA PLANU NA ŚRODOWISKO

W niniejszym rozdziale zawarto wnioski z przeprowadzonej analizy oddziaływania rozwiązań proponowanych w planie na stan środowiska gmin Ekologicznego Związku „Działdowszczyzna”. Opracowany Plan Gospodarki odpadami jest z założenia zbiorem działań i przedsięwzięć proekologicznych mających na celu poprawę sytuacji w środowisku. Podejmowane działania w zakresie gospodarki poszczególnymi rodzajami odpadów mogą jednak stwarzać zagrożenie negatywnego oddziaływania na środowisko.

11.1. Odpady komunalne, opakowaniowe, osady ściekowe

Stopniowe wprowadzanie zaproponowanych w planie działań w zakresie zbiórki, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych będzie korzystnie oddziaływać na stan środowiska w gminach.

Objęcie systemem zbiórki odpadów komunalnych wszystkich mieszkańców gmin Związku pozwala na wyeliminowanie nielegalnego i niekontrolowanego pozbywania się odpadów przez mieszkańców i likwidację „dzikich wysypisk odpadów”. Pozwala również na zagospodarowanie wszystkich powstających odpadów, czyli na przekazanie ich do odzysku lub do unieszkodliwienia.

Wprowadzenie selektywnej zbiórki odpadów ograniczy ilości odpadów przeznaczonych do unieszkodliwiania na składowisku odpadów. Zaproponowany system zbiórki odpadów pozwoli na wyłączenie do 30%³ odpadów opakowaniowych i surowcowych. Ma to szczególne znaczenie w kontekście realizacji założeń Krajowego Planu Gospodarki Odpadami oraz Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Warmińsko-Mazurskiego i dyrektyw unijnych, zakładających znaczne ograniczenie ilości odpadów trafiających na składowiska. System selektywnego gromadzenia poszczególnych frakcji odpadów pozwoli na zwiększenie ilości odpadów odzyskiwanych poprzez recykling materiałowy. Pośrednim skutkiem takich działań będzie zmniejszenie zapotrzebowania na surowce w gospodarce, co będzie przyczyniać się do ochrony zasobów środowiska.

³ Z doświadczeń realizatorów systemów selektywnej zbiórki odpadów wynika, że sprawnie funkcjonujący system „donoszenia” pozwala na wyłączenie do 5-10% odpadów opakowaniowych i surowcowych zawartych w odpadach komunalnych, zaś system „odbioru bezpośredniego” ok.35-40% w zależności od frakcji.

Selektywna zbiórka odpadów opakowaniowych nie gwarantuje wyłączenia wszystkich, nadających się do odzysku frakcji odpadów. Podniesienie jakości gospodarki odpadami komunalnymi na obszarze EZG zapewnić może podjęcie produkcji paliwa alternatywnego z odpadów. Takie postępowanie z odpadami zapewni większy stopień zagospodarowania odpadów oraz stanowić będzie realizację postulatu energetycznego wykorzystania odpadów.

Do czasu podjęcia produkcji paliwa alternatywnego z odpadów poddawanie odpadów balastowych przetworzeniu przed ich składowaniem przyczyni się do rozkładu pozostałości masy organicznej zawartej w odpadach, a tym samym do ograniczenia emisji biogazu i osiadania składowanych odpadów. Przetworzenie odpadów zmniejszy ich objętość oraz wpłynie na podatność na zagęszczanie kompaktorem.

11.2. Odpady ulegające biodegradacji

Szczególnie ważną kwestią jest selektywne gromadzenie i odzysk odpadów ulegających biodegradacji. Zaproponowane w Planie założenia systemu zbiórki, transportu i odzysku tego rodzaju odpadów (z uwzględnieniem gospodarki osadami ściekowymi) pozwolą na bezpieczne dla środowiska ich zagospodarowanie i ponowne wykorzystanie w postaci kompostu (nawozu organicznego). Działania takie w dłuższej perspektywie czasowej mogą korzystnie wpływać na stan jakości gleb na terenie gmin, zasilając je w składniki organiczne. Wykorzystywanie kompostu zmniejszy także zapotrzebowanie na nawozy sztuczne, a tym samym pośrednio może wpływać na stan wód podziemnych i powierzchniowych (zmniejszenie zawartości azotu).

Ograniczenie ilości odpadów ulegających biodegradacji, trafiających na składowiska odpadów pozwoli również na zmniejszenie emisji do atmosfery gazów powstających w wyniku beztlenowego rozkładu tej grupy odpadów, a w szczególności ograniczy emisję metanu. Zbiórka i odzysk odpadów ulegających biodegradacji zapewni realizację nakazu zmniejszenia masy tego rodzaju odpadów unieszkodliwianych na składowiskach.

11.3. Odpady niebezpieczne

W przypadku odpadów niebezpiecznych najważniejszym działaniem zapewniającym ograniczenie negatywnego oddziaływania tego rodzaju odpadów

na środowisko, jest kontrolowanie sposobów postępowania z powstającymi odpadami. Kontrola ta powinna obejmować całą „drogę” danego odpadu – od miejsca jego wytworzenia, poprzez zbiórkę, transport do miejsca jego odzysku lub unieszkodliwienia. Zagwarantowanie właściwego postępowania z odpadami niebezpiecznymi spowoduje wyeliminowanie zagrożeń, jakie mogą spowodować w środowisku substancje znajdujące się w odpadach niebezpiecznych.

Ważnym zagadnieniem w kwestii ochrony środowiska jest stworzenie na terenie gmin Związku pełnego systemu zbiórki odpadów niebezpiecznych występujących w odpadach komunalnych. Selektywna zbiórka tego rodzaju odpadów pozwoli na wyeliminowanie składowania ich na składowiskach odpadów komunalnych, co przyczyni się do zmniejszenia stopnia zagrożenia tych obiektów.

Istotnego znaczenia nabiera problem unieszkodliwienia odpadów azbestu i wyrobów zawierających azbest znajdujących się na terenie gmin Związku. Systematyczne i planowe usuwanie pokryć dachowych z obiektów na terenie gmin przyczyniać się będzie do likwidacji zagrożeń powodowanych pyleniem azbestu, a tym samym do podnoszenia bezpieczeństwa środowiska. Ważnym elementem „walki” z azbestem jest zgodne z zasadami postępowanie przy jego usuwaniu. Prace te winny być wykonywane przez wyspecjalizowane, posiadające zezwolenia i kwalifikacje firmy.

11.4. Instalacje do odzysku i unieszkodliwiania odpadów

Zawarte w Planie propozycje działań w zakresie instalacji mają na celu zmniejszenie ilości potencjalnych i rzeczywistych „ognisk zanieczyszczeń”. Likwidacja miejsc nielegalnego składowania odpadów ograniczy do minimum ich negatywne oddziaływanie na stan środowiska.

Realizacja budowy Zakładu – Stacji Przeladunkowej Odpadów wraz z Sortownią pozwoli w sposób zorganizowany i zgodny z zasadami ochrony środowiska zagospodarować i unieszkodliwić większość odpadów. Zmniejszenie objętości składowanych odpadów oraz ograniczenie ich negatywnego oddziaływania na środowisko znacznie przyczyni się do podniesienia walorów przyrodniczych i turystycznych regionu.

Reasumując można stwierdzić, że stopniowa realizacja przedstawionych w planie zadań w zakresie gospodarki odpadami będzie prowadzić do poprawy stanu środowiska przyrodniczego na terenie Ekologicznego Związku Gmin „Działdowszczyzna”. Konieczne jest jednak zachowanie konsekwencji we wdrażaniu poszczególnych zadań.

